

Školní vzdělávací program

č. 6 – od 1. 9. 2022

Vědění jsou křídla, na nichž se vznášíme k oblakům.

W. Shakespeare

1 Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (č.j. JUB/764/2022)

1.2 Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Nový Jičín, Jubilejní 3, příspěvková organizace
Adresa školy: Jubilejní 484/3, 741 01 Nový Jičín
Jméno ředitele: Mgr. Ladislav Gróf

1.3 Kontakty

telefon: 556 315 411
E-mail: skola@zsjubilejní.cz
IČO: 45214859
IZO: 600 138 127
Web: zsjubilejní.cz

1.4 Zřizovatel školy

Název: Město Nový Jičín
Sídlo: Masarykovo náměstí 1, 741 01 Nový Jičín
IČO: 00 298 212
E-mail: e-podatelna@novyjicin.cz
Tel.: 556 768 222
Web: www.novyjicin.cz/kontakt/

Platnost dokumentu : od 1. 9. 2022

ŠVP byl projednán Radou školy dne:

.....
Mgr. Ladislav Gróf
ředitel školy

Obsah

1	Identifikační údaje.....	2
1.1	Název vzdělávacího programu.....	2
1.2	Předkladatel.....	2
1.3	Kontakty	2
1.4	Zřizovatel školy	2
2	Charakteristika školy.....	5
2.1	Úplnost a velikost školy	5
2.2	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.3	Vybavení školy	5
2.4	Dlouhodobé projekty	7
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	7
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	8
3.1	Zaměření školy	8
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie školy	8
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	10
3.5	Pravidla pro zařazování žáků do jednotlivých tříd	10
3.6	Začlenění průřezových témat.....	11
	Osobnostní a sociální výchova	11
	Výchova demokratického občana.....	13
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.....	14
	Multikulturní výchova	15
	Environmentální výchova.....	16
	Mediální výchova	17
4	Učební plány	19
1. stupeň		19
2. stupeň		19
5	Učební osnovy.....	21
	Jazyk a jazyková komunikace	21
	Český jazyk a literatura	21
	Anglický jazyk.....	38
	Ruský jazyk	47
	Německý jazyk	49
	Matematika a její aplikace	54
	Matematika	54
	Informatika.....	71
	Informatika	71
	Člověk a jeho svět.....	82
	Prvouka.....	82
	Přírodověda.....	88
	Vlastivěda	91
	Člověk a společnost.....	97
	Dějepis.....	97
	Výchova k občanství	102

Člověk a příroda.....	108
Fyzika	108
Zeměpis	119
Chemie.....	134
Přírodopis	139
Hudební výchova.....	150
Výtvarná výchova.....	163
Člověk a zdraví.....	179
Výchova ke zdraví.....	179
Tělesná výchova	182
Člověk a svět práce	196
Pracovní činnosti	196
Další obory	207
Sportovní hry	207
Příprava pokrmů	208
Práce s technickým materiálem	210
Keramika	216
6 <i>Hodnocení výsledků vzdělávání žáků</i>.....	218
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků	219
7 <i>Přechodná ustanovení</i>	220

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Nový Jičín, Jubilejní 3 se skládá ze dvou pracovišť – Jubilejní 3 a Dlouhá 56.

Jednotlivé součásti školy jsou následující:

Základní škola – max. kapacita		
Pracoviště	třídy	žáci
Jubilejní	26	780
Dlouhá	15	440
MŠ Dlouhá	4	100
Celkem	45	1320

Školní družina – max. kapacita		
Pracoviště	oddělení	žáci
Jubilejní	5	150
Dlouhá	4	120
Celkem	9	270

Školní jídelna	
Pracoviště	
Jubilejní	
Dlouhá	

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří učitelé, vychovatelky školní družiny a asistentky, kteří svou odborností garantují kvalitní výuku. Ve sboru jsou zastoupeni mladí i zkušení pedagogové. Na škole pracuje metodik prevence patologických jevů, výchovný poradce a také speciální pedagog pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Téměř všichni učitelé byli proškoleni v kursech první pomoci, počítačové gramotnosti a cizích jazyků. Je kladen důraz na další vzdělávání nejen v odbornosti jednotlivých předmětů, ale také v nových formách a metodách výuky, osobnostní výchově, multikulturní výchově a dalších oborech

2.3 Vybavení školy

Pracoviště Jubilejní 3

Základní škola Nový Jičín, Jubilejní 3 zahájila svůj provoz v roce 1975. Jedná se o panelovou školu na sídlišti.

Vybavení školy je na velmi dobré úrovni.

Škola má:

- čtyři učebny informatiky
- učebnu pro práci s dětmi s speciálními vzdělávacími potřebami
- odbornou pracovnu fyziky
- odbornou pracovnu chemie a samostatnou laboratoř chemie
- odbornou pracovnu biologie
- odbornou pracovnu výtvarné výchovy
- odbornou pracovnu českého jazyka – literární výchovy
- odbornou pracovnu dějepisu a výchovy k občanství
- dvě odborné učebny anglického jazyka
- odbornou učebnu německého jazyka
- školní žákovskou dílnu včetně učebny pro výuku základů techniky
- cvičnou školní kuchyni s jídelnou
- školní hřiště
- dvě tělocvičnu
- fitcentrum pro zaměstnance školy
- 7 heren školní družiny
- keramickou dílnu
- dvě menší tělocvičny ve školní družině
- školní knihovnu
- botanické oddělení
- školní skleník s výsadbami subtropických a tropických rostlin
- učebnu v přírodě

Pracoviště Dlouhá 56

Základní škola Nový Jičín, Dlouhá 56 byla od 1. 9. 2005 vyřazena ze sítě škol a stala se součástí Základní školy Nový Jičín, Jubilejní 3.

Jde o panelovou budovu s pavilony, v níž se poprvé vyučovalo ve školním roce 1987/88. Škola má světlé, čisté a estetické prostory, na vzhledu školy se podílí ve velké míře žáci i učitelé.

Areál školy leží na okraji sídliště Loučka. Okolí školy skýtá velmi dobré možnosti pro činnost školní družiny i tělesnou výchovu.

Škola má:

- 2 učebny informatiky s interaktivní tabulí a dataprojektorem
- 2 kompletně vybavené jazykové učebny s interaktivní tabulí
- druhá jazyková učebna je nově vybavena i tablety pro žáky
- tělocvičnu a fitcentrum
- školní hřiště a velký areál kolem školy
- učebny na prvním stupni jsou vybaveny interaktivní tabulí s připojením na internet
- herny ŠD
- školní knihovnu
- učebnu fyziky a chemie s interaktivní tabulí
- učebnu přírodopisu
- v areálu školy se nachází dopravní hřiště
- učebnu dopravní výchovy
- školní kuchyňku

2.4 Dlouhodobé projekty

Škola se účastní a aktivně zapojuje do aktuálně vyhlášených projektů, kterými zvyšuje kvalitu materiálního vybavení školy a rozvíjí všestranný potenciál svých zaměstnanců a zvyšuje úroveň výchovně-vzdělávacího procesu.

Obvykle se účastní během školního roku těchto akcí:

- Předškoláček aneb hrajeme si na školu – klub pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče. Cílem je navázat lepší kontakt mezi rodinou a školou, a to ještě před nástupem dítěte do 1. třídy. V klubu se děti seznamují se svými budoucími spolužáky, s předstihem poznají školní prostředí, poznají svou paní učitelku.
- Vánoční a jarní besídky v domovech důchodců
- Den otevřených dveří pro budoucí prvňáčky
- Jarní jarmark
- Vánoční jarmark
- Projekt Hájenka – do ekologického programu se zapojuje většina ročníků
- Zelený strom – ekologický program na podporu sběru starého papíru.
- Projekt Zdravé zuby – pro žáky 1. až 3. ročníků
- Lyžaček v případě dobrých sněhových podmínek se uskutečňuje týdenní lyžování
- Mikulášská nadílka – žáci 9. ročníku navštěvují ostatní třídy
- Pobyt v přírodě
- Nocování ve škole
- Dopravní soutěž a dopravní výchova na hřišti
- Den dětí
- Den Země
- Školní akademie – jednotlivá pracoviště co 4 roky
- Každoroční besedy s příslušníky Městské policie v Novém Jičíně i Policie ČR
- Recyklohraní - dlouhodobé projekty v oblasti recyklace a ochrany ŽP

Akce jsou uskutečněny při dostatečném počtu přihlášených žáků a v případě, pokud to dovolí provozní a ekonomické podmínky školy.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání elektronicky přes Školu Online nebo prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, předem domluvených individuálních konzultacích, případně telefonicky. Mají právo se účastnit výuky po předchozí domluvě s vyučujícím a s vědomím ředitele. Základní informace o škole získají rodiče rovněž z webových stránek školy. Rodiče budoucích prvňáčků navštěvují klub Předškoláček, ve kterém získají prvotní údaje o práci školy.

Na škole pracuje Sdružení rodičů a přátel dětí a školy – SRPDŠ. Zástupci rodičů žáků jednotlivých tříd tvoří Radu rodičů SRPDŠ. Rada se schází přibližně 2- 4x za školní rok.

Vedením školy je informována o činnosti školy, zástupci rodičů se vyjadřují k problémům školy.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a § 168 zřizovatel zřizuje Školskou radu, ve Školské radě zastupují školu 2 členové zvolení pedagogickými pracovníky školy. Školská rada pracuje od ledna roku 2006.

Škola spolupracuje rovněž s odborem školství, kultury a sportu, PPP v Novém Jičíně, Městskou knihovnou, mateřskými a středními školami, Městskou policií a v řadě dalších oblastí i s jinými organizacemi.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Škola je zaměřena na:

- Výuku anglického jazyka od 1. ročníku
- Informatiku a digitální kompetence
- Vytváření přátelského a bezpečného prostředí pro žáky
- Environmentální výchovu
- Podporu technického myšlení žáků

Škola má dlouholetou tradici ve výuce tělesné výchovy se zaměřením na kolektivní sporty, ve kterých dosahuje úspěchů i na celostátní úrovni. Výrazně se zlepšily podmínky pro výuku.

Nezbytností v dnešním světě je výuka jazyků, proto začínáme s anglickým jazykem již v první třídě. Druhý jazyk - německý nebo ruský je vyučován od 6. ročníku.

Chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě. Tedy ne pouze encyklopedické poznatky, ale více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi. Ve výuce uplatňujeme při vhodných příležitostech skupinové vyučování a vedeme tak žáky k vzájemné spolupráci.

Vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních technologií. Na obou pracovištích jsou k tomu vytvořeny výborné materiální podmínky - celkem 4 počítačové učebny.

Důraz klademe především na přátelské a bezpečné prostředí pro žáky. Třídní učitelé společně se žáky vyvozují pravidla chování, řeší problémy ve třídách, oporou pro provádění prevence negativních jevů je preventivní tým, který se skládá z preventisty sociálně-patologických jevů a výchovného poradce.

Systematická environmentální výchova započala na základní škole Jubilejní v roce 1995, kdy byl zpracován ekologický projekt „Zeď od A do Z“. Součástí areálu je učebna v přírodě a vytápěný skleník.

U nadaných žáků vytváříme podmínky pro jejich další rozvoj, zapojujeme je do soutěží, využíváme jejich nadání při organizaci školních akcí.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy

Kompetence k učení:

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací a předávání poznatků ostatním.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Žáci se zapojují do organizace akcí školy, např. Den otevřených dveří, Jarní a Vánoční jarmark, Den dětí, Den Země aj.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady.
- Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.
- Nabízíme žákům různorodé informační zdroje.

Kompetence k řešení problému

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- Ve vhodných oblastech vzdělání používáme netradiční úlohy - Scio, matematický Klokán aj.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třdit a vhodným způsobem využívat.
- Starší žáci připravují aktivity pro mladší spolužáky.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Žáci se podílejí na zpracování dokumentace ze školního života – fotografování akcí, napsání stručných zpráv a umístění na webových stránkách školy, případně články do tisku.
- Spolupráce prvních ročníků s mateřskými školami.

Kompetence sociální a personální

- Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- Sociální kompetence vyvozujeme rovněž na praktických cvičeních a úkolech, např. na lyžařském výcviku, výletech, pobytu v přírodě, Lyžačku aj.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování.
- Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.

Kompetence občanské

- V třídních kolektivech žáci si společně stanovují pravidla chování.
- Ve třídách volí třídní samosprávu a zástupce do školní samosprávy.
- Podílejí se na estetizaci školy a třídy.
- Žáky vedeme ke třídění odpadů, 1 - 2x ročně probíhá sběr papíru a plasty ve škole třídíme celoročně.
- Je kladen důraz na environmentální výchovu, průběžně pečujeme o okolí školy.

Kompetence pracovní

- Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- Rozvíjíme dovednost sebeobsluhy, samostatnost, odpovědnost, soběstačnost – v reálných situacích, samostatná práce, práce ve skupině – stanovení pravidel, rozdělení práce, projektová činnost.
- Rozvíjíme nácvik různých technik činností, stanovení a dodržování pravidel bezpečnosti – laboratorní práce, pracovní činnosti, výtvarná výchova, čtení, psaní, tělesná výchova, dopravní výchova, Den dětí aneb Napříč školou
- Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost a metodikem prevence a školním speciálním pedagogem. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Podpůrným opatřením pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole předměty speciálně pedagogické péče - podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními. Výuku předmětu zajišťuje školní speciální pedagog.

Plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP.

Individuální vzdělávací plán (dále IVP) zpracovává škola na doporučení školského poradenského zařízení. Je-li IVP určen pouze pro jeden vyučovací předmět sestavuje IVP vyučující daného předmětu ve spolupráci s výchovným poradcem a tř. učitelem, je-li IVP určen pro více vyučovacích předmětů sestavuje IVP tř. učitel ve spolupráci s vyučujícími daného předmětu a výchovného poradce. IVP je zpracován do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdrží doporučení školského poradenského zařízení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka – zodpovídá výchovného poradce. Struktura

IVP, jeho vyhodnocování a další náležitosti vychází z vyhlášky č. 27/ 2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP se vyhodnocuje nejméně jednou za školní rok. IVP může být doplňován a upravován. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá písemně informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy. Výchovný poradce je zaznamená do školní matriky.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování nadání spolupracuje se školským poradenským zařízením, pro tyto žáky zpracovává IVP dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. Podle potřeby u mimořádně nadaných žáků na základě jejich komisionální zkoušky umožní jejich postup do vyššího ročníku.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavě IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Naplňování IVP se vyhodnocuje nejméně jednou za školní rok. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá písemně informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy. Výchovný poradce je zaznamená do školní matriky.

V rámci výuky nadaní žáci řídí ve skupinách práci ostatních, mohou navštěvovat bloky výuky ve vyšších ročnících, zapojují se do přípravy na soutěže a olympiády. Často pracují s náročnějšími výukovými materiály. Vedením takového žáka je pověřen určený pedagogický pracovník, který sleduje průběh jeho vzdělávání a poskytuje žákovi oporu.

3.5 Pravidla pro zařazování žáků do jednotlivých tříd

V první třídě zařazují žáky do tříd třídní učitelky dle zápisních lístků tak, aby byl vyvážený počet žáků ve třídách a s přihlédnutím k přání rodičů.

Skupiny jazyků mohou být vytvořeny buď podle počtu žáků, nebo mohou být vytvořeny rovněž podle schopností dětí.

V odůvodněných případech na žádost rodičů může být žák přearažen do jiné skupiny či třídy, pokud to počet žáků dovolí.

Žák je aražen do volitelného předmětu na základě své volby, možností školy a s písemným souhlasem zákonného zástupce. U každého volitelného předmětu je předem určeno časové období. Pro přihlášené žáky je toto období závazné. V odůvodněných případech – především zdravotních - může být žák výjimečně přearažen během školního roku do jiného volitelného předmětu.

3.6 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání - pokrytí předmětem

- Výchova k občanství
- Výtvarná výchova
- Hudební výchova
- Ruský jazyk
- Tělesná výchova
- Dějepis
- Prvouka
- Pracovní činnosti
- Fyzika
- Matematika
- Přírodopis
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova ke zdraví
- Keramika

Sebepoznání a sebepojetí - pokrytí předmětem

- Výtvarná výchova
- Prvouka
- Přírodověda
- Tělesná výchova
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Pracovní činnosti
- Hudební výchova

Seberegulace a sebeorganizace - pokrytí předmětem

- Výtvarná výchova
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Tělesná výchova
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Pracovní činnosti
- Hudební výchova

Psychohygiena - pokrytí předmětem

- Přírodověda
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Tělesná výchova
- Přírodopis
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Hudební výchova

Kreativita - pokrytí předmětem

- Výchova k občanství
- Výtvarná výchova
- Hudební výchova
- Tělesná výchova
- Matematika
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Pracovní činnosti
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova ke zdraví
- Keramika

Poznávání lidí - pokrytí předmětem

- Výtvarná výchova
- Český jazyk a literatura
- Dějepis
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Zeměpis
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví

Mezilidské vztahy - pokrytí předmětem

- Přírodověda
- Český jazyk a literatura
- Tělesná výchova
- Výtvarná výchova
- Prvouka
- Ruský jazyk
- Vlastivěda
- Fyzika
- Německý jazyk
- Hudební výchova
- Zeměpis
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Pracovní činnosti

Komunikace - pokrytí předmětem

- Výchova k občanství
- Hudební výchova
- Přírodověda
- Český jazyk a literatura
- Matematika
- Prvouka
- Pracovní činnosti
- Tělesná výchova
- Ruský jazyk
- Fyzika
- Německý jazyk

- Výtvarná výchova
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova ke zdraví
- Pracovní činnosti

Kooperace a kompetice - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Matematika
- Anglický jazyk
- Vlastivěda
- Tělesná výchova
- Pracovní činnosti
- Výtvarná výchova
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Prvouka
- Hudební výchova

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Matematika
- Prvouka
- Vlastivěda
- Fyzika
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Hudební výchova

Hodnoty, postoje, praktická etika - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Prvouka
- Vlastivěda
- Informatika
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví
- Keramika

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola - pokrytí předmětem

- Matematika
- Český jazyk a literatura
- Prvouka
- Vlastivěda
- Tělesná výchova
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví

Občan, občanská společnost a stát - pokrytí předmětem

- Přírodověda
- Dějepis
- Vlastivěda
- Tělesná výchova
- Zeměpis
- Výchova k občanství
- Prvouka

Formy participace občanů v politickém životě - pokrytí předmětem

- Dějepis
- Vlastivěda
- Zeměpis
- Výchova k občanství

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - pokrytí předmětem

- Vlastivěda
- Zeměpis
- Výchova k občanství

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá - pokrytí předmětem

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova
- Dějepis
- Výchova k občanství
- Český jazyk a literatura
- Německý jazyk
- Vlastivěda
- Pracovní činnosti
- Ruský jazyk
- Přírodopis
- Zeměpis
- Informatika

Objevujeme Evropu a svět - pokrytí předmětem

- Přírodověda
- Dějepis
- Německý jazyk
- Výtvarná výchova
- Ruský jazyk
- Český jazyk a literatura
- Vlastivěda
- Pracovní činnosti
- Hudební výchova
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova k občanství

Jsme Evropané - pokrytí předmětem

- Dějepis
- Český jazyk a literatura
- Vlastivěda
- Německý jazyk

- Přírodopis
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova k občanství
- Hudební výchova

Multikulturní výchova

Kulturní difference - pokrytí předmětem

- Výchova k občanství
- Hudební výchova
- Přírodověda
- Dějepis
- Ruský jazyk
- Český jazyk a literatura
- Vlastivěda
- Výtvarná výchova
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Prvouka

Lidské vztahy - pokrytí předmětem

- Výtvarná výchova
- Dějepis
- Český jazyk a literatura
- Tělesná výchova
- Prvouka
- Vlastivěda
- Ruský jazyk
- Přírodopis
- Německý jazyk
- Hudební výchova
- Zeměpis
- Výchova k občanství
- Výchova ke zdraví

Etnický původ - pokrytí předmětem

- Hudební výchova
- Přírodověda
- Dějepis
- Ruský jazyk
- Výtvarná výchova
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Český jazyk a literatura
- Vlastivěda
- Pracovní činnosti
- Přírodopis
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Výchova k občanství

Multikulturalita - pokrytí předmětem

- Přírodověda

- Prvouka
- Anglický jazyk
- Český jazyk a literatura
- Německý jazyk
- Hudební výchova
- Informatika
- Zeměpis
- Výchova k občanství

Princip sociálního smíru a solidarity - pokrytí předmětem

- Anglický jazyk
- Vlastivěda
- Zeměpis
- Výchova k občanství
- Prvouka
- Hudební výchova

Environmentální výchova

Ekosystémy - pokrytí předmětem

- Přírodověda
- Výtvarná výchova
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Přírodopis
- Zeměpis

Základní podmínky života - pokrytí předmětem

- Přírodověda
- Chemie
- Prvouka
- Pracovní činnosti
- Přírodopis
- Zeměpis

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - pokrytí předmětem

- Chemie
- Přírodověda
- Výtvarná výchova
- Český jazyk a literatura
- Dějepis
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Vlastivěda
- Fyzika
- Přírodopis
- Informatika
- Německý jazyk
- Zeměpis

Vztah člověka k prostředí - pokrytí předmětem

- Chemie
- Přírodověda
- Výtvarná výchova

- Hudební výchova
- Výchova k občanství
- Matematika
- Prvouka
- Anglický jazyk
- Vlastivěda
- Tělesná výchova
- Pracovní činnosti
- Fyzika
- Přírodopis
- Informatika
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Pracovní činnosti

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Anglický jazyk
- Výtvarná výchova
- Zeměpis
- Matematika
- Informatika
- Výchova k občanství
- Prvouka

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Výchova k občanství
- Prvouka
- Informatika

Stavba mediálních sdělení - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Dějepis
- Zeměpis
- Informatika
- Prvouka
- Hudební výchova

Vnímání autora mediálních sdělení - pokrytí předmětem

- Výchova k občanství
- Hudební výchova
- Český jazyk a literatura
- Výtvarná výchova
- Zeměpis
- Prvouka
- Informatika

Fungování a vliv médií ve společnosti - pokrytí předmětem

- Přírodověda
- Český jazyk a literatura
- Vlastivěda
- Tělesná výchova
- Výtvarná výchova
- Hudební výchova
- Zeměpis
- Informatika
- Výchova k občanství
- Prvouka

Tvorba mediálního sdělení - pokrytí předmětem

- Ruský jazyk
- Anglický jazyk
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Informatika
- Hudební výchova

Práce v realizačním týmu - pokrytí předmětem

- Český jazyk a literatura
- Prvouka
- Německý jazyk
- Zeměpis
- Matematika
- Informatika
- Výtvarná výchova
- Hudební výchova

4 Učební plány

1. stupeň

Vzdělávací oblasti (obory)	1	2	3	4	5	ŠVP	DČD ₁)
Jazyk a jazyková komunikace							
Český jazyk a literatura	9	9	9	7	7	41	8
Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3
Matematika a její aplikace							
Matematika	4	5	5	5	5	24	4
Informatika							
Informatika	X	X	X	1	1	2	
Člověk a jeho svět						12	
Prvouka	1	1	3	X	X	5	1
Přírodověda	X	X	X	1.5	2	3.5	
Vlastivěda	X	X	X	1.5	2	3.5	
Umění a kultura						12	
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví						10	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce						5	
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
CELKEM V ROČNÍKU	20	22	25	25	26	118	16

Poznámky k učebnímu plánu na 1. stupni:

1) DČD – z toho disponibilní časová dotace

Disponibilní časová dotace byla využita k posílení v následujících předmětech: český jazyk a literatura – 8 hodin, anglický jazyk – 3 hodiny a matematika – 4 hodiny, **prvouka - 1 hodina**. Při posílení časové dotace chceme vytvořit podmínky pro posílení čtenářské a matematické gramotnosti.

V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít DČD k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

2. stupeň

Vzdělávací oblasti (obory)	6	7	8	9	ŠVP	DČD ₁)
Jazyk a jazyková komunikace						
Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16	1
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
Další cizí jazyk	2	2	2	2	8	2
Matematika a její aplikace						
Matematika	4	5	4	4	17	2
Informatika						
Informatika	1	1	1	1	4	
Člověk a společnost						
Dějepis	2	2	1	2	7	1

Výchova k občanství	1	1	1	1	4	
Člověk a příroda						
Fyzika	1	2	2	2	7	2
Zeměpis	2	1	2	2	7	1
Chemie	X	X	2	2	4	1
Přírodopis	2	1	2	2	7	1
Umění a kultura						
Hudební výchova	1	1	1	X	3	
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví						
Výchova ke zdraví	X	X	X	1	1	
Tělesná výchova	3	2	2	2	9	
Člověk a svět práce						
Pracovní činnosti	1	1	1	X	3	
Volitelné předměty	1	2	2	2	7	7
Sportovní hry	1	2	2	2		
Příprava pokrmů	1	2	2	2		
Keramika	1	2	2	2		
Práce s technickými materiály	1	2	2	2		
CELKEM V ROČNÍKU	30	30	31	31	122	18

Poznámky k učebnímu plánu

1) DČD – z toho disponibilní časová dotace.

Žák je zařazen do volitelného předmětu v 6. ročníku na základě své volby, možností školy a s písemným souhlasem zákonného zástupce. U každého volitelného předmětu je předem určeno časové období. Pro přihlášené žáky je toto období závazné. V odůvodněných případech – především zdravotních - může být žák výjimečně přerazen během školního roku do jiného volitelného předmětu.

U volitelných předmětů a rovněž v tělesné výchově lze spojovat žáky v 6. až 9. ročníku do skupin z vedlejších ročníků tak, aby byly skupiny optimálně naplněny.

U volitelných předmětů sportovních her a rovněž v hodinách tělesné výchovy lze v případě potřeby spojovat chlapce i děvčata dohromady tak, aby byly skupiny optimálně naplněny.

Žáci v 6. ročnících se budou povinně vyučovat německý jazyk nebo ruský jazyk. Zvolení jazyka záleží na možnostech školy. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou v některých případech upevňovat a rozvíjet jazyk anglický. Záleží na možnostech školy.

V případě žáků s priznanými podpůrnými opatřeními je možné využít DČD k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

Volitelné předměty lze nasadit do učebnímu plánu v časové dotaci 1h/týden (dva volitelné předměty), či 2h/týden (jeden volitelný předmět).

5 Učební osnovy

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu 1.- 3. ročník

Jazykové vzdělávání vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého jazykového poznávání.

Dovednosti, které si v jeho rámci osvojují, umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Do výuky je zařazena návštěva knihovny 1x ročně, práce s knihou a texty, recitace. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Cíle vzdělávací oblasti:

- rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- vyjadřovat srozumitelně, mluvenou řečí myšlenky, psanou formou se vyjadřovat jen v jednoduchých větách
- číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem
- znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk, včetně ilustrací
- číst s porozuměním jednoduché naučné texty, vyjadřovat jejich myšlenky
- vnímat krásu a bohatství mateřského jazyka
- při výuce pamatovat na to, že v tomto období se vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájmu o četbu – výchova budoucích čtenářů
- schopnost vyjadřovat se uplatňovat v prvouce, matematice a dalších vyučovacích předmětech
- osvojovat a rozvíjet čtenářské dovednosti
- ovládat základní jazykové projevy pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- vést k využívání různých zdrojů informací – slovníky, encyklopedie

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- Komunikační a slohovou výchovou
- Čtením a literární výchovou
- Psaním
- Jazykovou výchovou

Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy, prvky zařazujeme do výuky ČJ i ostatních předmětů.

V komunikační výchově se žáci učí:

- vnímat a chápat různá jazyková sdělení(mluvená i psaná)
- mluvit a rozhodovat se na základě pokynů a přečteného textu
- výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, pocity
- rozumět různým typům textů

Důraz je kladen na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Při písemném projevu žáci používají jednoduché věty.

Při výuce čtení:

- se snažíme naučit všechny žáky číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním
- obohacujeme slovní zásobu žáků
- rozvíjíme ústní vyjadřování žáků
- rozvíjíme fantazii a paměť žáků

V literární výchově:

- seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací

Při výuce psaní:

- žáci získávají správné psací dovednosti a návyky
- základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu
- píší s porozuměním

V jazykové výchově se žáci učí:

- prostě a jasně formulovat spisovný jazyk
- využívají slovní zásobu odpovídající jejich věku
- poznávají základy mluvnické stavby jazyka
- osvojují si základní pravopisné jevy
- rozvíjí slovní zásobu a vytváří návyky správné spisovné výslovnosti

V hodinách českého jazyka I. období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Existuje vzájemná propojenost těchto složek. Složky lze zpestřit dramatickou výchovou.

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností jazykového vzdělávání v jiných oblastech a vytvářet podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- vést ke stálému zdokonalování čtení a vytvářet podmínky pro práci s vhodnou literaturou
- vést žáky ke kultivovanému písemnému projevu

Kompetence k řešení problémů

- navrhnout různá řešení problémů, dokončovat úkoly a zdůvodňovat své závěry
- radit si a vzájemně si pomáhat
- hledat samostatně pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézt chyby v textu a zdůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- učitel učí žáky naslouchat
- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální

- organizovat práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů a brali ohled na druhé
- diskutovat o problému v malých skupinách i v rámci celé třídy
- prezentovat své názory a myšlenky
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- naučit žáky respektovat pokyny vyučujícího

Kompetence občanské

- umožnit každému žákovi prožít úspěch
- učit žáky zvládat komunikaci ve vyhraněných situacích
- učit se spolupracovat s postiženými žáky a chovat se k nim správným způsobem

Kompetence pracovní

- vést žáky k přípravě a udržování učebního prostoru, organizování a plánování učení
- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní

- vyžadovat dodržování dohodnutých postupů a termínů při výuce
- zajistit žákům přístup k pomůckám pro daný úkol

Výchovné a vzdělávací strategie ve 4. - 5. ročníku

Český jazyk a literatura má ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní postavení. Celková výuka probíhá v kmenových třídách. Tvoří ji tři vzájemně se prolínající složky:

Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat, chápat a analyzovat mluvené, čtené a psané sdělení, rozvíjet komunikační schopnosti, obohacovat slovní zásobu. V Jazykové výchově získávají a uplatňují vědomosti a dovednosti k osvojování spisovné podoby jazyka, gramatickou správnost jako cestu k rozvoji komunikační dovednosti. V Literární výchově postupně rozvíjejí čtenářské návyky a tvořivou interpretaci literárního textu. V literárních celcích realizujeme krátkodobé projekty, návštěvy knihovny, práce s texty na internetu.

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků schopnosti a dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vhodně motivovat žáky s podpůrnými opatřeními
- využívat a aplikovat jazykové znalosti v běžném životě
- číst s porozuměním textu, interpretovat jej a formulovat vlastní názor o přečteném díle na základě zobecnění
- umět pracovat s informací v daném prostoru a čase

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby dovedli využít již dříve získaná pravidla mluvnických a pravopisných jevů
- vést žáky k nalezení chyby v textu a k odůvodnění správného řešení
- při řešení problému používat odbornou literaturu (slovníky, encyklopedie)

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke kultivovanému projevu
- vést ke správné formulaci myšlenek, názorů a sdělení v rámci probíraných žánrů
- rozšiřovat slovní zásobu prostřednictvím gramatiky, stylistiky a literatury
- motivovat žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků, ke komunikaci s ostatními

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k tomu, aby naslouchali a respektovali ostatní názory ve skupině
- vytvářet žákům prostor pro práci ve skupině a nést zodpovědnost za své rozhodnutí
- podporovat u žáků empatičnost, tolerantnost a vlastní originalitu
- nebát se chyb, dokázat požádat o pomoc a umět prožít úspěch

Kompetence občanské

- seznámit žáky s naším lingvistickým a literárním odkazem
- umět hodnotit chování literárních postav díla, hledat analogii v praktickém životě
- podněcovat u žáků zájem o náš národní jazyk a jeho jednotlivé složky, roviny literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

- umět užívat svůj pracovní prostor včetně přípravy a úklidu
- vést žáky k dodržování zásad duševní hygieny při čtení, psaní
- vytvářet u žáka správné motivaci a nadchnutí pro danou aktivitu
- vést žáky k tomu, aby uměli zhodnotit výsledek své činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu v 6. - 9. ročníku

Předmět český jazyk a literatura se vyučuje ve všech ročnících základní školy. Vychází z obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVPZV. Má mezi vyučovacími předměty stěžejní

postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělání v oblasti jazyka a jazykové komunikace, ale umožňují získávat poznatky ve všech dalších oborech.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura má komplexní charakter, je formálně dělen do tří vzájemně propojených složek - jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy.

Součástí výuky předmětu český jazyk a literatura jsou také návštěvy městské knihovny, divadelních a filmových představení, jež napomáhají k realizaci některých očekávaných výstupů.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, literární učebně, ve školní knihovně a učebnách informatiky.

Při výuce klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, tvůrčí činnosti, spolupráci, na využívání získaných poznatků v praxi. Zaměřujeme se na to, aby žáci byli schopni používat jazyk v podobě mluvené i psané, aby dokázali číst s porozuměním, pracovat s informacemi, vnímat umělecká díla a získávat vztah k umění.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura úzce souvisí s dramatickou výchovou, dějepisem, hudební výchovou, občanskou výchovou, výtvarnou výchovou a informatikou.

Žáci jsou hodnoceni dle klasifikačního řádu a následujících kritérií:

- za práci podle pokynů vyučujícího
- za aktivitu v hodinách
- za plnění zadaných úkolů
- za přípravu na vyučování
- za estetickou úpravu sešitů
- za vztah k předmětu

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- využívat osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných předmětech
- vést žáky k systematické práci s informacemi
- vést žáky k používání naučených pravidel v praktickém životě
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními pojmy souvisejícími s probíraným učivem
- vést žáky k užívání správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby dokázali samostatně aplikovat mluvnická pravidla v praxi, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení
- vést žáky k tomu, aby dle pokynů vyučujícího prostudovali příslušnou kapitolu sami, připravit jim cílené otázky, aby žáci soustředili svou pozornost na určité problémy textu
- nabízet žákům k posouzení běžné, z komunikační praxe převzaté texty k vyhledávání jejich shody či rozdílů nebo ke třídění textů do určitých skupin, např. podle funkčních stylů

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení
- umožnit žákům diskutovat nad významem a využitím věcného i literárního textu
- podněcovat žáky k formulaci a prezentaci vlastního názoru
- rozšiřovat pomocí učiva slovní zásobu žáků
- zadávat přesně vymezené a motivující úkoly pro mluvní cvičení

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat ve skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k tomu, aby dokázali naslouchat jeden druhému, aby dokázali prosadit svůj názor a vzájemně se tolerovat

- vést žáky k dodržování pravidel slušného chování
- používat skupinovou práci
- naučit žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

- seznámit žáky s kulturním dědictvím
- prohlubovat vztah žáků k mateřskému jazyku a literatuře
- vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- spolupracovat s žáky při vytváření příjemného pracovního prostředí
- vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- naučit je pracovat s časem

1. ročník - dotace: 9, povinný

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• skládá a čte slabiky, slova, jednoduché věty • porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • snaží se o správnou výslovnost • volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích (pozdrav, oslovení, prosba, omluva) • rozlišuje a přečte písmena malá, velká, tiskací i psací a číslice • porozumí přečtenému textu přiměřené rozsahu a náročnosti • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	○ písmena malá, velká, tiskací i psací ○ skládání a čtení slabik, slov a jednoduchých vět ○ porozumění přečtenému textu přiměřené rozsahu a náročnosti ○ porozumění mluveným pokynům přiměřené složitosti ○ základní komunikační pravidla v rozhovoru ○ správné sezení při psaní, držení psacího náčiní ○ přepis tiskacího písmene do psací podoby
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje a přečte písmena malá, velká, tiskací i psací a číslice • zvládá analýzu a syntézu slabiky a slova • odlišuje krátké a dlouhé samohlásky • tvoří smysluplné věty	○ analýza a syntéza slabiky a slova ○ diktát slov a jednoduchých vět
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• umí pozorně naslouchat ukázkám literárních textů • dokáže volně reprodukovat slyšený text s návodnými otázkami • vypráví pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy • dokáže dramatizovat jednoduchý text	○ poslech literárních textů ○ tvořivá činnost s literárním textem ○ základní literární pojmy: hádanka, rozpočítadlo, říkanka, pohádka ○ recitace básně kratšího rozsahu

2. ročník - dotace: 9, povinný

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • vyslovuje pečlivě, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků vytváří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	○ plynulé čtení s porozuměním textů přiměřeného rozsahu a náročnosti ○ základní komunikační pravidla v rozhovoru (pozdrav, oslovení, prosba, omluva a vzkaz) ○ správná výslovnost ○ vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích, ○ správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky ○ opis, přepis a diktát jednoduchých textů ○ adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin ○ řazení ilustrací podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat	○ hlásky, samohlásky krátké, dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké, obojetné ○ párové souhlásky ○ seznámení s abecedou ○ slova nadřazená, podřazená, souřadná ○ slovní druhy v základním tvaru: podstatná jména, slovesa, předložky, spojky ○ rozlišení podstatných jmen ve větách ○ vlastní jména osob a zvířat ○ tvoření smysluplných vět ○ druhy vět podle postoje mluvčího: oznamovací, tázací, rozkazovací, přací ○ pořádek slov ve větě ○ pořádek vět ○ dělení slov na konci řádku ○ velké písmeno na začátku věty, znaménko za větou ○ i/y po tvrdých a měkkých souhláskách ○ dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev ○ velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat

LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	○ poslech literárních textů ○ tvořivé činnosti s literárním textem ○ dramatizace ○ - základní literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, divadelní představení, spisovatel, básník, ilustrace, ilustrátor

3. ročník - dotace: 9, povinný

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • vyslovuje pečlivě • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • vytvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	○ plynulé a výrazné čtení textů přiměřeného rozsahu a náročnosti ○ hlasité a tiché čtení s porozuměním ○ orientace v textu ○ četba jako zdroj informací ○ volba vhodných verbálních i nonverbálních prostředků řeči v běžných školních i mimoškolních situacích (zpráva, oznámení, popis, telefonování, vypravování) ○ reprodukce textů přiměřeného rozsahu využitím obrázkové osnovy nebo pomocí jednoduché slovní osnovy ○ základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování) ○ upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní ○ adresa, blahopřání, pozdrav, pozvánka, jednoduchý dopis a krátké vypravování
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost • rozlišuje slovní druhy v základním	○ zvuková a grafická podobu slova ○ slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná, jiný tvar slova ○ seznámení se slovy protikladnými a souznačnými ○ slovní druhy v základním tvaru (mimo příslovce) ○ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

tvary • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	○ seznámení se základními gramatickými kategoriemi: pád, číslo, rod podstatných jmen a osoba, číslo, čas sloves ○ vlastní jména měst, vesnic, ulic, řek ○ i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech ○ věta jednoduchá, souvětí ○ spojování vět do jednoduchých souvětí s využitím vhodných spojek ○ abeceda, řazení slov
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	○ poslech literárních textů ○ tvořivé činnosti s literárním textem: dramatizace, vlastní výtvarný doprovod, volná reprodukce přečteného textu ○ základní literární pojmy: kniha, čtenář, knihovna, pohádka, bajka, pověst, pranostika, lidová rčení, verš, rým

4. ročník - dotace: 7, povinný

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří mluvený nebo písemný	○ uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů ○ tiché čtení s porozuměním ○ věcné čtení jako zdroj informací, vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností, správná formulace myšlenek a sdělení ○ praktické naslouchání, zdvořilost a tolerance v komunikaci ○ vystižení jádra sdělení se zapojením soustředěnosti a aktivity ○ zaznamenání a reprodukce slyšeného sdělení, reakce otázkami ○ základní komunikační pravidla dialogu (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí) ○ kultivovaný projev ○ dialog na základě obrazového materiálu, problematika vkusu a vhodnosti reklam ○ základy techniky mluveného projevu (dýchání, členění vět, frázování, tvoření hlasu) ○ uplatnění mimojazykových prostředků (mimika, gesta) ○ spisovná, hovorová a nespisovná podoba jazyka v ústním projevu ○ nalezení chyby v textu ○ žánry písemného projevu se správným

projev s dodržáním časové posloupnosti	členěním textu na odstavce: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenky, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, vypravování, přihláška, dotazník ○ uplatňování pravidel při sestavování osnovy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném a písemném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní a určovací skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnit větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu • rozlišuje řeč přímou a nepřímou v písemném projevu	○ význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, slova souznačná, antonyma a homonyma ○ stavba slova ○ slovní druhy a jejich třídění ○ tvarosloví (slovní druhy ohebné) ○ mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves ○ slova spisovná, hovorová, nespisovná, citově zabarvená ○ práce s větou a její rozbor ○ využití již dříve získaných pravidel mluvnických a pravopisných jevů ○ stavba věty, základní skladební dvojice ○ věta jednoduchá a souvětí ○ srozumitelná stavba větných celků, aplikace v běžném životě ○ různé spojovací výrazy ○ vyjmenovaná slova, skupiny slov s y/ý uvnitř slov, slova příbuzná, zvuková homonyma ○ shoda přísudku s holým podmětem ○ odůvodnění správného řešení ○ věta uvozovací, řeč přímá ○ užívání členících znamének v různých typech přímé řeči
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů v různých rovinách literárního projevu a recitaci • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • porovnává různé typy divadelních představení • dokáže vstoupit do role a herní situace, hodnotí chování postav díla, hledá analogii v praktickém životě	○ zážitkové čtení a naslouchání ○ nalézání příčin věcí a porozumění jim ○ vedení čtenářského deníku ○ tvořivé činnosti s literárním textem, přednes, volná reprodukce, formulace vlastního názoru, vlastní ilustrace textu ○ literární krátkodobé projekty, práce s texty na internetu, použití slovníku, encyklopedie ○ základní literární druhy a žánry dětské literatury: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka ○ literatura v proměnách času ○ literární pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, verš, rým, přirovnání ○ loutka, maňásek, živý herec, režisér ○ tvořivá dramatizace ○ herní dovednosti, pravidla hry, vlastní originalita

5. ročník - dotace: 7, povinný

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	○ uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů ○ tiché čtení s porozuměním ○ věcné čtení jako zdroj informací, vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností, správná formulace myšlenek a sdělení ○ praktické naslouchání, zdvořilost a tolerance v komunikaci ○ vystižení jádra sdělení se zapojením soustředěnosti a aktivity ○ zaznamenání a reprodukce slyšeného sdělení, reakce otázkami ○ základní komunikační pravidla dialogu (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí) ○ kultivovaný projev ○ dialog na základě obrazového materiálu, problematika vkusu a vhodnosti reklam ○ základy techniky mluveného projevu (dýchání, členění vět, frázování, tvoření hlasu) ○ uplatnění mimojazykových prostředků (mimika, gesta) ○ žánry písemného projevu se správným členěním textů na odstavce: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenky, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, vypravování, přihláška, dotazník ○ uplatňování pravidel při sestavování osnovy ○ členění příběhu
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • vyhledává základní a určovací skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnil větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	○ stavba slova ○ slovní druhy a jejich třídění ○ tvarosloví (slovní druhy ohebné) ○ mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves ○ práce s větou a její rozbor ○ využití již dříve získaných pravidel mluvnických a pravopisných jevů ○ stavba věty, základní skladební dvojice ○ věta jednoduchá a souvětí ○ srozumitelná stavba větných celků, aplikace v běžném životě ○ vytváření souvětí z vět jednoduchých ○ různé spojovací výrazy ○ vyjmenovaná slova, skupiny slov s y/ý uvnitř slov, slova příbuzná, zvuková homonyma ○ shoda přísudku s podmětem

• zvládá základní příklady syntaktického pravopisu • rozlišuje řeč přímou a nepřímou v písemném projevu	○ odůvodnění správného řešení ○ věta uvozovací, řeč přímá ○ užívání členících znamének v různých typech přímé řeči
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů v různých rovinách literárního projevu a recitaci • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • porovnává různé typy divadelních představení • dokáže vstoupit do role a herní situace, hodnotí chování postav díla, hledá analogii v praktickém životě	○ zážitkové čtení a naslouchání ○ nalézání příčin věcí a porozumění jim ○ vedení čtenářského deníku ○ tvořivé činnosti s literárním textem, přednes, volná reprodukce, formulace vlastního názoru, vlastní ilustrace textu ○ literární krátkodobé projekty, práce s texty na internetu, použití slovníku, encyklopedie ○ základní literární druhy a žánry dětské literatury: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka ○ literatura v proměnách času ○ literární pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, verš, rým, přirovnání ○ loutka, maňásek, živý herec, režisér ○ tvořivá dramatizace ○ herní dovednosti, pravidla hry, vlastní originalita

6. ročník - dotace: 4, povinný

JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami • odliší spisovný a nespisovný jazykový projev, správně intonuje • učí se zvládat pravopisné jevy lexikální a morfologické • dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy, aplikuje jejich znalost v písemném projevu • uvědomuje si vztah mezi základními a rozvíjejícími větnými členy, umí aplikovat pravidla pro shodu přísudku s podmětem • rozezná větu jednoduchou od souvětí	○ obecné poučení o jazyce, jazykové příručky ○ zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost ○ pravopis lexikální a morfologický ○ tvarosloví (ohebné slovní druhy) ○ skladba (základní a rozvíjející větné členy) ○ pravopis (shoda přísudku s podmětem) ○ věta jednoduchá a souvětí
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace • osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu • dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč, ich-formu, změnu času a časovou posloupnost, umí sestavit	○ oslovení ○ korespondence (vzkaz, pohled, soukromý dopis, e-mail, objednávka) ○ vypravování ○ popis ○ dialog a monolog

osnovu • dokáže vyjadřovat vlastní postoje a pocity • vybírá vhodná slova při nácviku popisu, umí rozlišit druhy popisu • komunikuje přiměřeně v běžných komunikačních situacích	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje vyjadřování v próze a v poezii • přednáší z paměti literární texty přiměřené věku • zvládá dramatizaci jednoduchého textu • vyjádří své pocity z přečteného textu • reprodukuje volně text podle svých schopností, případně tvoří vlastní literární text na dané téma • rozpozná lyriku a epiku • odlišuje pověst od pohádky • rozpoznává a umí vysvětlit ponaučení • rozlišuje kladné a záporné hrdiny • zapojuje obrazotvornost a fantazii	○ lidová slovesnost (hádky, říkadla, rozpočítadla, slovní hříčky, ...) ○ poezie a próza (druhy lyriky, epiky) ○ drama ○ pověsti ○ příběhy odvahy a dobrodružství ○ fantastická literatura

7. ročník - dotace: 4, povinný

JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• třídí slovní druhy • zvládá lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický pravopis v písemném projevu • pracuje s jazykovými příručkami a se slovníky • orientuje se v tvarosloví • ovládá morfologické pravopisné jevy • ovládá způsoby tvoření slov • chápe způsoby přenášení pojmenování • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě • rozlišuje souřadné a podřadné poměry v souvětí	○ ohebné a neohebné slovní druhy ○ mluvnické kategorie ohebných slovních druhů ○ shoda podmětu s přísudkem ○ interpunkce v souvětí ○ pravidla psaní pravopisných jevů ○ tvarosloví ○ skladba ○ slovní zásoba ○ práce s jazykovými příručkami ○ tvoření slov
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby • dorozumívá se kultivovaně a výstižně dle svých schopností • využívá vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci • zapojuje se do diskuse, dodržuje zásady komunikace a pravidla dialogu • respektuje názory druhých, kriticky	○ aplikace znalostí slohových postupů a útvarů v písemném projevu ○ připravený a nepřipravený mluvený projev ○ vypravování ○ popis ○ charakteristika ○ líčení ○ práce s odborným textem ○ vyprávěcí slohový postup

sleduje vlastní práci a dovede ji ohodnotit • vyjadřuje se přesně a výstižně • dokáže popsat své pocity a nálady • dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby • učí se formulovat hlavní myšlenky textu • ovládá pravidla psaní vyprávěcího slohového postupu	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• uceleně reprodukuje přečtený text • výrazně čte nebo recituje vhodný literární text • volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text • zážitkově naslouchá reprodukované texty • formuluje vlastní názory na přečtený text • tvoří vlastní text dle svých schopností a možností • charakterizuje hlavní žánry literatury • rozliší a porovná základní literární druhy a žánry a uvede představitele • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní • dovede zdramatizovat vlastní práci a uvést k ní výtvarný doprovod	○ kronika, legenda ○ autobiografie ○ letopis ○ cestopis ○ báje ○ pověst ○ bajka ○ pohádka ○ povídka ○ limerik ○ deník ○ sci-fi literatura ○ nejstarší česká literatura po dobu husitskou ○ limeriky ○ sci-fi ○ vývoj od nejstarší literatury po období Jana Husa

8. ročník - dotace: 4, povinný

JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení • rozeznává jazykové a mimojazykové prostředky komunikace, vyhledává klíčová slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby • ovládá zásady tvoření slov • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami • snaží se správně třídit slovní druhy • snaží se tvořit spisovné tvary slov a vědomě je používat v komunikační situaci • využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů • snaží se v písemném projevu zvládat	○ slovní zásoba a význam slova ○ samostatná práce s jazykovými příručkami ○ tvarosloví - skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen, slovesa, slovesný vid ○ pravopis - i/y v koncovkách, předpony a předložky s/z, se/ze, vz, skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně ○ skladba - věta jednoduchá, souvětí, druhy vedlejších vět, významové poměry mezi větami hlavními, větnými členy a vedlejšími větami, souvětí souřadné a podřadné, spojovací výrazy v souvětí, interpunkce, složitější souvětí, jazykové rozbor ○ obecné výklady o jazyce - útvary českého jazyka a jazyková kultura

pravopis • snaží se rozlišovat významové vztahy ve větě a souvětí • snaží se rozlišovat spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodňovat jejich užití • vyslovuje spisovně česká a běžně užívaná cizí slova	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar • rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení • rozeznává jazykové a mimojazykové prostředky komunikace, vyhledává klíčová slova • vyjadřuje svoje názory • odlišuje fakta od názorů a hodnocení • uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu • interpretuje charakteristiku literární postavy • tvoří charakteristiku vlastní • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami • snaží se tvořit spisovné tvary slov a vědomě je používat v komunikační situaci • využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů • snaží se v písemném projevu zvládat pravopis • vyslovuje spisovně česká a běžně užívaná cizí slova • učí se správně formulovat své názory • učí se respektovat názory druhých • vyhledává informace z různých zdrojů, samostatně je zpracovává do útvaru referátu • uvědomuje si estetickou funkci jazyka	○ výtah ○ výklad ○ úvaha (aktuální téma) ○ charakteristika filmové, literární postavy ○ líčení
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení • ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenku textu • vyjadřuje svoje názory	○ nejstarší světová literatura ○ cestopis ○ deník ○ povídka ○ balada, romance

• odlišuje fakta od názorů a hodnocení • uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu • interpretuje charakteristiku literární postavy • tvoří charakteristiku vlastní • učí se správně formulovat své názory • učí se respektovat názory druhých • reprodukuje uceleně přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • na základě svých znalostí užívá při hodnocení literárního díla odborné terminologie • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • rozlišuje a charakterizuje literární druhy a žánry, dokáže uvést jejich výrazné představitele • čte výrazně, ovládá v rámci možností vstup do role postavy, pokouší se o recitaci • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literatuře a filmu • vyhledává informace z různých zdrojů, samostatně je zpracovává do útvaru referátu • uvědomuje si estetickou funkci jazyka	○ román ○ fantasy literatura ○ literatura 17. - 19. století
--	---

9. ročník - dotace: 4, povinný

JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• dokáže rozlišit a příklady v textu doložit způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování • chápe významy běžně užívaných cizích slov a využívá je v praxi • vyslovuje spisovně česká i cizí slova • pracuje samostatně se Slovníkem spisovné češtiny a Slovníkem cizích slov • třídí slovní druhy • tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje druhy jmen, jejich mluvnické kategorie • chápe význam a využití neohebných druhů slov • pracuje samostatně se Stručnou mluvnici českou	○ slovní zásoba a význam slova ○ nauka o tvoření slov ○ tvarosloví ○ slova ohebná a neohebná ○ mluvnické významy a tvary slov ○ skladba ○ pravopis ○ zvuková stránka jazyka ○ obecné poučení o jazyce

• rozlišuje věty jednoduché a souvětí • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí • dokáže se orientovat i ve složitějších souvětích • využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu • zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí • zvládá zásady spisovné výslovnosti českých slov i slov přejatých • umí aplikovat zásady zvukové podoby věty v ústním projevu • pracuje samostatně s Pravidly českého pravopisu • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • orientuje se ve vývoji českého jazyka • orientuje se v jazykovědných disciplínách • uvědomuje si důležitost jazykové kultury • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a snaží se k ní zaujmout kritický postoj • má přehled o rozdělení slovanských jazyků	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• orientuje se ve slohových útvarech a využívá v nich typických slohových postupů a jazykových prostředků • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji • užívá vhodně v mluveném projevu připraveném i improvizovaném verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • dodržuje zásady spisovné výslovnosti,	○ funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího ○ popis ○ subjektivně zabarvený popis ○ charakteristika ○ vypravování ○ úvaha ○ proslov ○ diskuse ○ fejeton ○ strukturovaný profesní životopis ○ mluvní cvičení

srozumitelnosti, frázování, intonace, tempa řeči i společenského chování • zvládá základní normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu • zapojuje se do diskuse, učí se ji řídit a využívat zásad komunikace a pravidel dialogu • učí se formulovat své názory • učí se naslouchat druhým	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• reprodukuje uceleně přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • užívá přiměřeně svým znalostem při hodnocení literárně-teoretickou terminologii • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • rozlišuje a charakterizuje literární druhy a žánry, dokáže uvést jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry 2. poloviny 19. století a století 20. a jejich významné představitele v české a světové literatuře • čte výrazně, ovládá v rámci možností vstup do role postavy, pokouší se o recitaci • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literatuře a filmu • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • vyhledává informace z různých zdrojů, samostatně je zpracovává do útvaru referátu • prožívá a uvědomuje si estetickou funkci jazyka • chápe význam literatury pro život člověka	○ tvořivé činnosti s literárním textem ○ přednes vhodných literárních textů ○ vlastní četba ○ základy literární teorie - struktura a jazyk literárního díla ○ literární druhy a žánry ○ česká a světová literatura 2. poloviny 19. století a století 20., literární směry tohoto období ○ internet jako zdroj informací ○ knihovna jako kulturní a literární centrum ○ divadlo a film

Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován v prvním až devátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci mohou být rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. Rozdělení učiva do ročníků je pouze orientační, bude se vycházet z aktuální úrovně schopností žáků. V ročníku tak může být i více skupin na anglický jazyk, než je kmenových tříd. Skupiny mohou být přístupné. To znamená, že žák, jehož dovednosti se zlepší, přestoupí do jiné skupiny. Stejně tak ten, kdo začne z nějakého důvodu zaostávat. Skupina, v níž jsou žáci, kterým dělá zvládnutí angličtiny velké problémy, se věnuje pouze základnímu učivu, další skupiny si postupně osvojují širší slovní zásobu, pracují s delšími a náročnějšími texty.

V 1. ročníku se vyučuje jedna hodina týdně, ve druhém dvě hodiny týdně a ve třetím až devátém ročníku tři hodiny týdně.

Předmět směřuje k tomu, aby žáci na konci 3. ročníku četli se správnou výslovností v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, rozuměli jednoduchým větám a pokynů a adekvátně na ně reagovali, rozlišili grafickou a mluvnickou podobu slova a pochopili obsah jednoduché konverzace.

Při výuce ve 4. a 5. ročníku se žák naučí rozumět a reagovat na jednoduché pokyny a otázky učitele týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Naučí se podobné otázky a pokyny pokládat. Bude umět číst s porozuměním jednoduchý text a v něm vyhledat potřebnou informaci, která se vztahuje k osvojovaným tématům. Žák musí být schopen na konci 2. období používat a znát psanou a mluvenou podobu slov a slovních spojení, se kterými se už v průběhu výuky setkal. Musí být schopen elementárně konverzovat a sdělit základní informace. Bude umět napsat krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení.

Žáci budou vedeni ke správným výslovnostním návykům. Naučí se pracovat se slovníkem a internetovými překladáči se zvukovou podporou. Budou seznámeni s fonematickými znaky tak, aby byli schopni si individuálně rozvíjet svou slovní zásobu a dovednosti v jazyce.

Žáci druhého stupně zvládají plynulé čtení, porozumění obsahu jednoduchých textů, vyhledávání známých výrazů, frází a odpovědi na otázky. Rozumí jednoduché promluvě v konverzaci. Žáci se během výuky na druhém stupni naučí sestavit jednoduché /ústní i písemné/ sdělení týkající se každodenního života – škola, rodina, bydlení, zájmy, osobní dopis, formulář, sport, péče o zdraví, stravování, město aj. Dovedou písemně gramaticky správně tvořit a obměňovat jednoduché věty a krátké texty. Reprodukují obsah textu i přiměřené konverzace.

Výuka anglického jazyka probíhá většinou v jazykových učebnách – laboratořích, přičemž je možno pracovat se žáky prostřednictvím sluchátek individuálně i ve dvojicích. Zvyšuje se tak efektivita výuky i čas na konverzaci.

Žáci používají do 4. až 5. ročníku knihy s českými komentáři a pak jen knihy anglické s anglickými pokyny a vysvětlením mluvnice. Již od čtvrtého ročníku se výuka vede tak, aby se angličtina stala prostředkem ke komunikaci, výchově a získávání nových poznatků ze všech oblastí života přiměřeně danému věku žáků. V souladu s věkem dětí se začíná s obohacováním znalostí ze světa přírody, později ochrana životního prostředí, mezilidské vztahy, multikulturní svět a jeho historie i současnost aj.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a realití zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Kompetence k učení

- vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, organizovat a řídit vlastní učení
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- posoudit vlastní pokrok v učení, své výsledky kriticky zhodnotit a prožít si svůj úspěch
- propojovat probraná témata
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí, vyhledávat informace a vhodné způsoby k řešení problémů, sledovat vlastní pokrok při jejich zdolávání
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu, aktivně přispívat k diskusi, umět obhájit vlastní názor, respektovat zkušenosti a názory jiných

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva a povinnosti

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat se slovníkem
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí povolání
- umět si zvolit pracovní postup, prostředky a odhadnout své schopnosti k dosažení cíle

1. stupeň

Cílem předmětu anglický jazyk na 1.stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů, říkadel, jednoduchých básniček sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura.

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

2. stupeň

Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky ve větších celcích. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s realitami anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů.

Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací, o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým

způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnáléhavějších potřeb.

Žáci jsou hodnoceni podle platného klasifikačního řádu a na základě těchto zásad:

- práce v hodinách (aktivní přístup, plnění a úplnost zadaných úkolů, tvořivost, samostatnost)
- úroveň mluveného projevu (výslovnost, plynulost, slovní zásoba)
- úroveň psaného projevu (gramatická a obsahová správnost)
- výsledky z testů a prověrek
- domácí příprava (řešení úkolů, zpracovávání projektů, samostudium)
- dobrovolná iniciativa (práce navíc, vlastní nápady)

1. ročník - dotace: 1, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu s pečlivou výslovností • reaguje na dané pokyny verbálně i neverbálně • pozdraví a rozloučí se, poděkuje, zeptá se, co je to, pojmenuje členy rodiny, svoje školní potřeby, počítá do 10, označí základní barvy • vyslovuje anglická slova a věty, opakuje podle poslechu • používá nacvičené gramatické vazby a spojení • reaguje na procvičené otázky učitele, mluví sborově, v párech, při hře, pojmenuje věci kolem sebe, předvede jednoduchý rozhovor, zpívá písničky, říká básničky	○ Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování ○ Jednoduchá sdělení - pozdrav, rozloučení, poděkování ○ Nacvičené gramatické vazby a spojení - sloveso být, otázky a odpovědi, věta jednoduchá ○ Domov ○ Rodina ○ Barvy ○ Číslo do 10 ○ Vánoce

2. ročník - dotace: 2, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • umí se představit, pojmenuje části domu a členy rodiny, některé hračky, zvířata • zeptá se: kdo, co a kolik je to	○ Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování ○ Jednoduchá sdělení - pozdrav, omluva, poděkování ○ Nacvičené gramatické vazby a spojení - sloveso být, otázky a odpovědi kladné i záporné, věta jednoduchá ○ Pravidelné množné číslo podstatných jmen ○ Člen neurčitý ○ Domov ○ Rodina ○ Škola ○ Hračky ○ Základní barvy ○ Číslo 1 - 10 ○ Tradice a zvyky, svátky

• rozumí pokynům ve třídě a některé z nich aplikuje v praxi • vyslovuje a dovede imitovat výslovnost anglických slov a jednoduchých vět • reaguje na procvičené otázky učitele, mluví sborově, v párech, při hře, pojmenuje věci kolem sebe, předvede jednoduchý rozhovor, zpívá písničky, říká básničky • používá nacvičené gramatické vazby a spojení	○ Poslech příběhů (obrázky s textem) s porozuměním
--	--

3. ročník - dotace: 3, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• vyslovuje a čte foneticky správně • rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje • rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu • používá slovníček učebnice • umí pozdravit, rozloučit se, představit se a oslovit osobu • vyjádří souhlas a nesouhlas • počítá do dvanácti, určí celé hodiny, uvede svůj věk • pojmenuje školní potřeby, udá jejich barvu a počet • vyjádří velikost a délku předmětů • umí představit členy rodiny • pojmenuje základní vybavení místnosti • zná anglickou abecedu umí hláskovat • pojmenuje hračky a vyjádří jejich polohu za pomoci předložek • vyjádří pocit radosti a smutku • pojmenuje části obličeje • pojmenuje běžné ovoce a zeleninu • zná plné i zkrácené tvary slovesa "být" • umí použít existenční vazbu	○ Pozdrav, poděkování, představování ○ Číslo od jedné do dvanácti ○ Školní potřeby a věci ve třídě ○ Určení velikosti ○ Moje rodina ○ Hračky ○ Můj obličej ○ Ovoce a zelenina ○ Člen určitý a neurčitý ○ Nacvičené gramatické vazby a spojení - sloveso být a mít, otázky a odpovědi kladné a záporné, věta jednoduchá ○ Užití předložek ○ Přivlastňovací zájmena ○ Poslech a četba příběhů s porozuměním ○ Tvoření krátkých jednoduchých vět

4. ročník - dotace: 3, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým pokynům a	○ fonetické znaky (pasivně),

otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • čte jednoduché texty • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • zapojí se do jednoduchých modelových rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a začíná podobné otázky pokládat • umí počítat do sta • umí použít ukazovací zájmena • umí použít slovesa "mít" a "moci, umět" • dokáže pojmenovat místnosti v domě a sdělit jejich polohu • zná běžné oblečení a umí vyjádřit, co má na sobě • pojmenuje ovoce a zeleninu, dokáže se zeptat, zda spolužák má jednotlivé druhy rád, a umí odpovědět • umí pojmenovat domácí mazlíčky, zeptat se na informace o nich a odpovědět • pojmenuje základní potraviny a nápoje, dokáže vyjádřit pocit hladu a žízně, libosti a nelibosti • vyjádří čas v celých hodinách, popíše obvyklé činnosti během dne • je schopen vyjádřit, že určitou činnost vykonává či nevykonává rád • vyjmenuje dny v týdnu • pojmenuje běžné obchody v obci a je schopen se zeptat, kde se nacházejí	○ základní výslovnostní návyky, ○ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ○ práce se slovníkem ○ Části těla, zdraví a nemoci ○ Sporty, hudební nástroje Místnosti v domě a nábytek ○ Obchody a místa ve městě ○ Místnosti v domě a nábytek ○ Činnosti o dovolené, koníčky ○ Oblečení, počasí ○ Zvířata ○ Škola a můj den ○ Televizní pořady ○ Hlavní svátky, ○ Dny v týdnu ○ Měsíce ○ Hodiny ○ Anglická abeceda a hláskování ○ Přítomný čas prostý, otázky a odpovědi, kladné i záporné ○ Způsobová slovesa ○ Existenční vazba a předložky ○ základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
---	---

• umí vyjádřit, co právě dělá • je schopen vydat příkazy a zákazy, porozumět jim a reagovat na ně • umí používat přivlastňovací zájmena • umí vyjádřit základní množství potravin • úvodní seznámení s neurčitým počtem • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	
--	--

5. ročník - dotace: 3, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • umí napsat jednoduché, gramaticky správné věty a texty • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole a probíranými okruhy • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • napíše krátký text s použitím	○ fonetické znaky (pasivně), ○ základní výslovnostní návyky, ○ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ○ Názvy kontinentů ○ Názvy a základní informace některých anglicky mluvících zemí ○ Seznámení, pozdravy ○ Rodina a přátelé ○ Škola, denní program (práce a povinnosti) ○ Volný čas, záliby (sporty, hudební nástroje) ○ Místnosti v domě, bytě a jejich poloha ○ Zvířata, domácí mazlíčci (popis) ○ Lidé, barvy, oblečení (popis) ○ Obchody a místa ve městě, orientace a jednoduchý popis cesty, nakupování ○ Jednoduchá konverzace v restauraci, obchodě, povolání ○ Hlavní svátky ○ Dny v týdnu ○ Měsíce ○ Počasí a roční období ○ Hodiny ○ základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ○ Člen neurčitý a určitý ○ Osobní a přivlastňovací zájmena ○ Přídavná jména ○ Abeceda, hláskování ○ Číslovky 1 - 100, telefonní čísla, počítání ○ Rozkaz, pokyny ○ Přivlastňovací pád ○ Předložky místa a času ○ Pravidelní a nepravidelné tvoření množného čísla ○ Existenční vazba ○ Časování slovesa být a mít ○ Ukazovací zájmena

jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života, • vyplní osobní údaje do formuláře • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku • používá dvojjazyčný slovník • má základní poznatky o anglicky mluvících zemích	○ Určování času ○ Přítomný čas prostý ○ Přítomný čas průběhový ○ Způsobová slovesa
---	---

6. ročník - dotace: 3, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení • vyžádá si potřebné informace • používá dvojjazyčný slovník	○ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby ○ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ○ tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí ○ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

7. ročník - dotace: 3, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo

• čte nahlas plynule a foneticky správně • dokáže se orientovat v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení • používá slovník • umí napsat neformální dopis • má základní poznatky o anglicky mluvících zemích	○ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby ○ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ○ tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí ○ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
--	--

8. ročník - dotace: 3, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	○ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby ○ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ○ tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí,

• vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení • čte širší okruh tištěných materiálů • umí napsat formální dopis • umí vyjádřit radu, příkaz a zákaz	příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí ○ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
---	---

9. ročník - dotace: 3, povinný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení • reprodukuje přiměřeně obtížný text, promluvu i konverzaci • dokáže samostatně vést jednoduchý	○ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby ○ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ○ tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí ○ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

dialog • dokáže formulovat otázky a odpovídat na ně • tvoří a obměňuje gramaticky správně jednoduché a krátké texty • používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	
--	--

Ruský jazyk

Vyučovací předmět ruský jazyk patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk s hodinovou dotací 2 hodiny týdně v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku. Hlavním úkolem předmětu je poskytnout žákům základy dalšího cizího jazyka s návazností na dovednosti a návyky, které žáci získali v předchozím studiu jazyků. Výuka vede žáky k osvojení a prohlubování komunikativních dovedností, aby byli schopni v ruském jazyce řešit jednoduché komunikativní situace každodenního života ústně i písemně, domluvit se v cizojazyčném prostředí a porozumět jednoduchému textu.

Díky studiu dalšího jazyka dostávají žáci možnost získat lepší představu o roli jazyka jako nástroje pro dorozumívání národů různých kultur a rozšiřují si možnosti budoucího profesního uplatnění.

V hodinách se neustále procvičuje výslovnost a intonace. Do výuky se zařazují komunikativní hry, spolupráce ve skupinách, rozhovory, diskuze. V rámci výuky žáci využívají internet jako zdroj informací o Rusku, jeho historii a současnosti.

Vzdělávací obsah předmětu:

- pomáhá získat zájem o studium cizího jazyka
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci v Evropě i ve světě
- umožňuje poznávat život a kulturní tradice jiných národů
- a národností
- přispívá k porozumění mezi národy

Kompetence k učení:

Žáci jsou vedeni

- k pevnému osvojení základů mluvené i psané podoby jazyka umožňujícímu dorozumění v běžných situacích každodenního života
- k orientaci v obsahu jednoduchého textu
- na pevné osvojení správných výslovnostních návyků
- k vytvoření správné vazby mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka

Kompetence k řešení problémů:

Žáci

- vyhledávají informace
- kriticky myslí
- obhajují svůj názor

Kompetence komunikativní:

Žáci

- komunikují na dané téma na odpovídající úrovni
- soustavně si rozšiřují slovní zásobu
- osvojují si struktury pro správnou stavbu věty

Kompetence sociální a personální:

Žáci

- spolupracují (ve dvojicích, ve skupině)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Kompetence občanské:

Žáci

- respektují názory ostatních
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní:

Žáci

- si ověřují výsledky své práce
- plní v termínu zadané úkoly

6. ročník - dotace: 0+2, volitelný

PŘEDAZBUKOVÉ OBDOBÍ	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele • rozumí slovům a jednoduchým větám	○ slovní zásoba k tématu rodina, škola, volný čas, lidské tělo, příroda ○ výslovnost odlišných hlásek formou říkanek, básní a písní
AZBUKOVÉ OBDOBÍ	
výstupy	učivo
• postupně se seznámí s azbukou • vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby • rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje • se zapojí do jednoduchých rozhovorů	○ zvuková a grafická podoba jednotlivých písmen ruské abecedy ○ četba jednoduchých textů, upevňování ○ správné výslovnosti pomocí básní a písní ○ rozvíjení tematických okruhů z předazbukového období

7. ročník - dotace: 0+2, volitelný

KONVERZAČNÍ OBDOBÍ	
výstupy	učivo
• rozumí obsahu jednoduchých textů • v učebnici, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovené promluvě a konverzaci • vytvoří jednoduchý dialog • používá slovník	○ četba textu s porozuměním ○ upevňování frází a slovní zásoby, odpovědi na otázky ○ jednoduchá reprodukce textu ○ vytváření dialogu v různých komunikačních situacích - nákupy, svátky, počasí ○ základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

8. ročník - dotace: 0+2, volitelný

KONVERZAČNÍ OBDOBÍ	
výstupy	učivo
• rozumí jednoduchým pokynům, reaguje na ně • vyslovuje a čte foneticky správně • vede jednoduchý dialog • tvoří otázky a odpovědi na ně • zvládá pořádek slov v ruské větě • rozumí obsahu jednotlivých textů v učebnici	○ základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění konverzace k probíraným okruhům) ○ aktivní práce se slovníkem, vyhledávání neznámých výrazů ○ četba textu s porozuměním ○ upevňování frází a slovní zásoby, odpovědi na otázky

• umí sestavit jednoduché sdělení	
--	--

9. ročník - dotace: 0+2, volitelný

KONVERZAČNÍ OBDOBÍ	
výstupy	učivo
• rozumí obsahu jednotlivých textů v učebnici • umí sestavit jednoduché sdělení • týkající se probíraných témat • domluví se v běžných životních situacích • vyhledává zajímavé informace na ruských internetových stránkách • prezentuje se svými projekty • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • pracuje s dvojjazyčným slovníkem	○ aktivní práce se slovníkem, vyhledávání neznámých výrazů ○ ruské reálie - Rusko, dějiny, města, osobnosti, příroda, památky, sport, oblečení, prázdniny a cestování ○ vytváření otázek - kdo, kde, kam, kdy, jaký, který, kolik? ○ gramatické jevy (časování sloves, rozkazovací způsob, jednotné a množné číslo)

Německý jazyk

Vyučovací předmět německý jazyk patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk s hodinovou dotací 2 hodiny týdně v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku. Výstupní úroveň německého jazyka je A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který byl vytvořen a schválen Radou Evropy. Výuka probíhá v učebnách vybavených tablety, interaktivními tabulemi, kvalitními CD přehrávači, počítači, data-projektorem a dalšími pomůckami umožňujícími kvalitní a efektivní výuku. Standardní výuka je doplněna přípravami multimediálních projektů (natáčení videí, střihání videí), přípravami na konverzační soutěže, žáci si po celou dobu výuky jazyka na základní škole vedou portfolio, které obsahuje všechny projekty, pracovní listy a jiné materiály. Témata týkající se reálií, historie německy mluvících zemí souvisejí s učivem zeměpisu a dějepisu, představování, pozdravy, rodina, společenské chování a vystupování pak s učivem občanské výchovy.

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby pochopili důležitost komunikovat německy
- využívat vhodných způsobů a metod pro efektivní učení
- podporovat zájem žáků o německý jazyk
- získávat poznatky z různých zdrojů
- naučit žáky práci s portfoliem
- uvědomit si vlastní pokrok za určitou dobu
- pochopit systém gramatiky
- využívat a aplikovat internacionalismy a anglikanismy
- rozvíjet jednotlivé dovednosti v německém jazyce
- cvičit a rozvíjet jazykovou paměť

Kompetence k řešení problému

- vést žáky k porovnávání stavby německého, anglického a českého jazyka
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit německy
- zvládat zdánlivě neřešitelné problémy (poslech)
- řešit úkoly v učebnici a pracovním sešitě podle zadání
- uplatňovat fantazii, improvizaci, kreativitu při řešení problému
- zpracovávat dlouhodobé projekty
- vyhledávat informace k řešení problému
- naučit se prezentovat výsledky své práce

Kompetence komunikativní

- umět německy zformulovat jednoduché myšlenky a sdělit je tak, aby partner rozuměl
- rozšiřovat neustále slovní zásobu
- nacvičit strukturu mluvených i písemných projevů
- reagovat na pokyny slyšené i psané
- procvičovat jednoduchý srozumitelný popis situace, věci
- vyjadřovat se adekvátně situaci
- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- naslouchat promluvám jiných lidí a vhodně na ně reagovat
- využívat nonverbální komunikace
- chatovat v rámci skupiny i jinde

Kompetence sociální a personální

- uplatňovat individuální schopnosti k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce
- vést žáky ke spolupráci ve skupině
- rozlišit a respektovat role - vedoucí, účastník
- respektovat jiný názor při týmové práci
- vytvářet situace, ve kterých si žáci uvědomí potřebu vzájemné pomoci
- prezentovat a obhájit vlastní myšlenky při týmové práci
- budovat zdravé sebevědomí

Kompetence občanské

- plnit zodpovědně zadané úkoly
- získat představu o životě a tradicích německy mluvících zemí
- poznávat společné prvky v dějinách
- respektovat tradice jiných národů a srovnávat je s tradicemi u nás
- poznávat problémy jiných zemí (rasismus, intolerance, násilí)
- seznámit se se společnými projekty sousedních zemí
- dodržovat pravidla slušného chování

Kompetence pracovní

- vést žáky k uvědomělému používání studijních materiálů a jazykových příruček
- pracovat samostatně s dvojjazyčnými slovníky
- vyhledávat informace potřebné při práci
- formovat pracovní návyky
- naučit se pracovat ve dvojicích, skupině, týmu
- využívat hospodárně pomůcek, učebnice, pracovního sešitu
- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

6. ročník - dotace: 0+2, volitelný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • Mluvení – spočívá především v opakování jednotlivých slov a kratších vět či otázek týkajících se jeho samotného, bydliště, rodiny, školy a podobné otázky pokládá • Čtení s porozuměním – žák rozumí	○ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ○ slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, ○ tematické okruhy - domov, rodina, škola, ○ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům (bydliště, rodina, škola) • Psaní – žák vyplní základní osobní údaje o sobě ve formuláři, je schopen doplnit text se mezerami na jemu známá témata týkající se jeho samotného, bydliště, rodiny a školy	
---	--

7. ročník - dotace: 0+2, volitelný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • Mluvení – žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, koníčků, zvířat a dalších osvojovaných témat, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, koníčků, zvířat a podobné otázky pokládá • Čtení s porozuměním – žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • Psaní – žák vyplní základní osobní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	○ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ○ slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem ○ tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, roční období, časové údaje, zeměpisné údaje (názvy států EU), počítač, koníčky ○ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

8. ročník - dotace: 0+2, volitelný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a	○ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou

s pečlivou výslovností a reaguje na ně, rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • Mluvení – žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, bydliště, jídla a pití, podobné otázky pokládá • Čtení s porozuměním – žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • Psaní – žák vyplní základní osobní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, bydlení, přátel, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	podobou slov ○ slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem ○ tematické okruhy - domov, rodina, škola, dny v týdnu, hodiny, koníčky, zvířata, cestování + nově bydlení, orientace ve městě, denní a týdenní program), realie zemí příslušných jazykových oblastí (Německo + nově Rakousko) ○ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
---	---

9. ročník - dotace: 0+2, volitelný

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI	
výstupy	učivo
• Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým i složitějším pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, rozumí jednoduchým větám i složitějším větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • Mluvení – žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, popisu cesty z bodu A do bodu B a dalších osvojovaných témat, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, popisu cesty a podobné otázky pokládá • Čtení s porozuměním – žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí jednoduchým i složitějším větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí	○ zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ○ slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem ○ tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, popis trasy, popis bytu, jídlo, denní a týdenní program, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, realie zemí příslušných jazykových oblastí (Německo, Rakousko + nově Švýcarsko) ○ mluvnice - základní i složitější gramatické struktury a typy vět – časování sloves, stupňování adjektiv, minulý čas, rozkazovací způsob, přeložky a předložkové vazby (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • Psaní – žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, denního a týdenního programu a dalších osvojovaných témat, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	
--	--

Matematika a její aplikace

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu 1.- 3. ročníku

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika u žáků rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat a objevovat. Žáci se učí svou práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat a soustředit se.

Žáci každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v učebně výpočetní techniky a k učení využívají různé formy práce. Během hodiny učitel i žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Necháváme žáky matematické poznatky za pomoci učitele při činnostním učení objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak pojem upřesní a správně formuluje. V 1. období je nutné zařazovat časté počítání z paměti. Po celé první období se totiž kladou základy počítání z paměti. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100. Při počítání slovních úloh je třeba, aby žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. Žák může používat názor a z něho formulovat výsledek. Zájem žáků o počítání z paměti se dobře probouzí vhodnou motivací a poznáním, že je v jeho schopnostech úlohy řešit.

Cíle vzdělávací oblasti:

- osvojovat si základní matematické pojmy na základě aktivní činnosti žáka
- porozumět základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- využívat zkušenosti žáků z domova i ze života kolem nich
- zajistit prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení slovních úloh žáky
- grafické projevy žáka – obrázkový názor postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, základů jazyka matematiky a způsobu jejich využití

Cíle matematiky jsou naplňovány čtyřmi tematickými okruhy:

- Číslo a početní operace
- Závislosti a vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Číslo a početní operace

žáci si osvojují aritmetické operace ve 4 složkách:

1. dovednost provádět operaci
2. algoritmické porozumění
3. významové porozumění
4. získávání číselných údajů

Závislosti a vztahy a práce s daty:

- rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí
- porovnávání velikosti věcí a čísel
- práce s tabulkami, grafy a diagramy

Geometrie v rovině a prostoru

- určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací
- poznávání a pojmenovávání základních geometrických útvarů a těles
- hledání geometrických útvarů v okolí
- zkoumání tvarů a prostoru
- měření délky, poznávání základní jednotky délky
- základy grafického projevu v geometrii

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- uplatňování logického myšlení
- řešení problémových situací a úloh z běžného života

Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují zásadně pomocí pomůcek, vždy ve spojení s manipulací. Jde to tzv. činnostní učení. Tyto činnosti pomáhají podchytit pozornost žáka a učitel získává hned zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Kompetence k učení

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka, včetně symboliky
- prováděním zápisů při řešení úloh se zdokonaluje v grafickém projevu
- rozvíjí logické myšlení, věcnou a srozumitelnou argumentaci
- učitel srozumitelně vysvětluje, stanovuje cíle, vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- učí se sebekontrolu, k vytrvalosti a přesnosti
- učí se odhadovat výsledek, volbu správného postupu, vyhodnocovat správný výsledek
- učitel klade otázky a vybízí žáky k pojmenovávání
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, které vytvářejí situace objevování
- žáci sami docházejí k závěrům
- učitel žákům podle potřeby pomáhá, pracuje s chybou žáka, aby ukázal cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování
- žáci používají matem. jazyk včetně symboliky
- žáci se učí pracovat a řešit úlohy ve skupině
- při společné práci se žáci učí komunikovat tak, aby dosáhli společného cíle
- učitel zadává takové úkoly, aby mohlo být více způsobů řešení
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí pracovat v týmu
- prostřednictvím řešení matem. problémů jsou žáci vedeni ke srozumitelné a věcné argumentaci
- žáci si umí poradit a pomoci
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská

- žáci si uvědomují své školní povinnosti, zodpovídají za domácí přípravu
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

- naučit se bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití vybavení a pomůcek

Výchovné a vzdělávací strategie ve 4. - 5. ročníku

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech v každodenním styku s čísly, prolíná celým základním vzděláním, klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Ve 4. ročníku stanoví učební plán 5 hodin, v 5. ročníku je ze 4 hodin posílen o jednu hodinu z DČD na 5 hodin, z toho jedna hodina geometrie. Celková výuka probíhá v kmenových třídách nebo v počítačové učebně s využitím všech dostupných vhodných vyučovacích pomůcek.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- 1) Číslo a početní operace - žáci si osvojují:
 - a) dovednost provádět operaci
 - b) algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem)
 - c) významné porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací)
- 2) Závislosti, vztahy a práce s daty - žáci rozpoznají určité typy změn a závislostí běžných jevů reálného života, analyzují z tabulek, diagramů a grafů s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů
- 3) Geometrie v rovině a prostoru - žáci určují a znázorňují geometrické útvary a modelují reálné situace, podobnosti a odlišnosti tvarů, porovnávají, odhadují, měří délku, velikost a zdokonalují svůj grafický projev
- 4) Nestandardní aplikační úkoly a problémy - žáci řeší problémové situace a úlohy z běžného života, s uplatněním logického myšlení, hledají i řešení nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy, posilují vědomí žáka, podchytí i žáky méně úspěšné.

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků schopnosti a dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vést žáky k využívání a aplikování matematické znalosti a dovednosti v běžném životě
- vést žáky k posuzování a ověřování pokroku ve výsledcích vlastní činnosti

Kompetence k řešení problémů

- vytvářet obecné, univerzální modely, t.j. modely vytvořené opakovaným pozorováním a dostatečnou zkušeností s daným pojmem, problémem, manipulací s objekty a představami
- vytvářet tzv. separované modely, t.j. všimnout si v běžném životě jevů, ve kterých se nový pojem vyskytuje
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k ověřování a srovnávání
- vést žáky k vnímání a chápání problémů a nesrovnalostí, při ověřování správnosti řešení problému rozvíjet jejich důvěru ve vlastní schopnosti, vytrvalost a přesnost

Kompetence komunikativní

- vést žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním zásoby matematických pojmů včetně symboliky
- aplikovat pojmy na základě porovnávání svých zkušeností, představ učitele, reality a poznatků vědy
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici, ve skupině při vyhledávání matematických informací
- učit žáky ve skupině hodnotit výsledky vlastní práce i ostatních, vést je k věcné argumentaci, ke kolegiálně pomoci
- umožňovat každému žákovi zažít úspěch, sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj
- povzbuzovat žáky s podpůrnými opatřeními

Kompetence občanské

- při zpracovávání informací a úkolů vést žáky k ohleduplnosti a taktu mezi spoluřešiteli, k uznání úspěchů jiného jedince či skupiny
- vést žáky k chápání vztahů mezi pojmy a jejich významy v reálném životním prostředí

Kompetence pracovní

- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu, algoritmu a umožnit jim hledat vlastní postup a řešení
- u žáků s postižením využívat vhodně přizpůsobených pracovních pomůcek a materiálů
- formou projektové činnosti, skupinové i individuální práce, využitím informačních a komunikačních technologií hledat postupy a řešení
- vést žáky ke správné aplikaci textů, grafů a obrazových materiálů

Charakteristika vyučovacího předmětu v 6. - 9. ročníku

Předmět matematika se vyučuje na II. stupni jako samostatný předmět

Vzdělávání v matematice zaměřeno na

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matem. postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, řešení praktických příkladů,...zeměpis - měřítko, výpočty..... chemie - řešení rovnic, převody jednotek,...)

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

1. ročník - dotace: 4, povinný

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	
výstupy	učivo
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20 bez přechodu desítky, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech • řeší a tvoří úlohy v oboru do 20 bez přechodu základu 10, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • přiřadí číslici k počtu prvků a naopak • umí rozložit čísla 0 - 20 na desítky a jednotky	○ obor přirozených čísel 0 - 10, 10 - 20 ○ zápis čísla v daném oboru, počítání předmětů v daném souboru ○ zápis čísel na číselnou osu ○ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - sčítání a odčítání 0 - 10, 10 - 20 bez přechodu základu 10 ○ písemné algoritmy početních operací sčítání a odčítání ○ slovní úlohy v oboru 0 - 10, 10 - 20, o n-více, o n-méně ○ znaky nerovnosti
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	
výstupy	učivo
• orientuje se v čase • popisuje jednoduché závislosti z	○ grafy, tabulky ○ závislosti a jejich vlastnosti

praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	
výstupy	učivo
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života - rozezná, pojmenuje základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich reprezentaci - zná geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za	- základní útvary v rovině - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - manipulace s geometrickými tělesy - orientace v prostoru a na ploše

2. ročník - dotace: 5, povinný

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	
výstupy	učivo
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - umí sčítat a odčítat v oboru do 20 s přechodem 10 - umí zaokrouhlit čísla do 100 na desítky - zná význam závorek a umí je používat - zná pojem násobek, činitel, násobení jako opakované sčítání, používá záměnu činitelů - násobí a dělí v oboru 0 - 5, zná vztahy mezi násobením a dělením a řeší slovní úlohy s využitím násobilky	- obor přirozených čísel 0 - 100 - zápis čísel na číselnou osu - zápis čísla v desítkové soustavě - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes základ 10 - písemné algoritmy početních operací sčítání a odčítání do 100 - slovní úlohy v oboru do 100, o n-více, o n-méně, s využitím násobilky: n-krát více, n-krát méně (ústně) - vztah rovnosti a nerovnosti - násobilka 0 - 5 - zaokrouhlování na desítky - práce se závorkami - počítání po jedné, po desítkách v oboru do 100
ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY	
výstupy	učivo
- orientuje se v čase - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- závislosti a jejich vlastnosti - grafy, tabulky - čtvercová síť - časové jednotky - den, hodina, minuta, typy hodin - posloupnosti čísel
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	
výstupy	učivo

• popisuje jednoduché závislosti z praktického života • rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině • umí si připravit pomůcky na rýsování • zná pojem a označení bodu, přímky, čáry, úsečky, krajních bodů, lomené čáry • pracuje s jednotkami m, dm, cm, mm	○ základní útvary v rovině - bod, krajní bod, lomená čára, přímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh ○ základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ○ délka úsečky, porovnávání úseček, jednotky délky ○ osová souměrnost ○ základy rýsování (bod, přímka, úsečka dané délky v cm) ○ stavebnice
--	---

3. ročník - dotace: 5, povinný

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	
výstupy	učivo
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • provádí jednoduché zápisy slovních úloh (výpočet, odpověď) • umí zaokrouhlovat dané číslo • provádí předběžný odhad výsledku • zná a využívá princip závorek • násobí a dělí v oboru 0 - 10, násobí a dělí dvojčíferná čísla jednocíferným • pamětně násobí dvojčíferná čísla jednocíferným mimo obor násobilky • zná pojmy součin, podíl, neúplný podíl, zbytek, používá správný zápis a kontrolu, řeší slovní úlohy na násobení a dělení • počítá pomocí kalkulatoru • rozezná čísla arabská a římská	○ obor přirozených čísel 0 - 1 000 ○ zápis čísla v desítkové soustavě 0 - 1 000 ○ zápis čísla na číselnou osu ○ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - sčítání a odčítání do 1 000 ○ písemné algoritmy početních operací sčítání a odčítání do 1 000 ○ slovní úlohy v oboru do 1 000, o n-více, o n-méně, s využitím násobilky: n-krát více, n-krát méně ○ složené slovní úlohy ○ znaky nerovnosti ○ počítání po jednotkách, desítkách a stovkách ○ násobilka 0 - 10 ○ automatizace násobení a dělení čísla 10 - 100 ○ zaokrouhlování na desítky a stovky ○ sudá a lichá čísla ○ písemné sčítání a odčítání v daném oboru ○ závorky ○ dělení se zbytkem ○ odhady výsledků ○ práce s kalkulatorem ○ arabské a římské číslice 0 - 1 000
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	
výstupy	učivo
• orientuje se v čase, převádí jednotky času	○ závislosti a jejich vlastnosti ○ grafy, tabulky, jízdní řády

• popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	○ římské číslice ○ schémata, posloupnosti čísel
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	
výstupy	učivo
• zná pojmy mm, cm, dm, km • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině • pozná vzájemnou polohu dvou přímek v rovině • kreslí a rýsuje osově souměrné útvary • pracuje se čtvercovou sítí • seznamuje se s pojmem kruh, kružnice • zná obvod jako součet stran obrazce	○ základní útvary v rovině - bod, krajní bod, přímka, polopřímka, lomená čára, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník ○ rýsování přímek, úseček dané délky ○ vzájemná poloha dvou přímek v rovině, průsečík ○ základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ○ délka úsečky, jednotky délky a jejich převody ○ obvod obrazce ○ osová souměrnost ○ čtvercová síť ○ kruh, kružnice ○ manipulace s kružítkem

4. ročník - dotace: 5, povinný

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	
výstupy	učivo
• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojení početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	○ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly ○ principy asociativnosti a komutativnosti ○ jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, jejich převody ○ sčítání a odčítání čísel v oboru 10 000 až 1 000 000 včetně numerace ○ pamětné násobení přirozených čísel ○ velká násobilka ○ písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem ○ písemné dělení jednociferným dělitelem ○ dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel ○ orientovat se v číselné ose, řešení jednoduchých nerovnic ○ zaokrouhlování na 10, 100, 1000, 10 000 ○ odhady a kontroly výpočtu na základě porovnání a zkoušky ○ slovní úlohy jednoduché a složené (s jednou a se dvěma početními operacemi) ○ aplikace matematických dovedností v běžném životě ○ celek, část, zlomek ○ polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina ○ řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	
výstupy	učivo
- vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- závislosti, jejich vlastnosti - různé zdroje informací: diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, využití počítačového softwaru, kalkulátorů
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU	
výstupy	učivo
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh), užívá jednoduché konstrukce - sestrojí rovnoběžky a kolmice - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti překládáním papíru - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- práce se základními geometrickými útvary v rovině, jejich porovnávání, modelování, rýsování, obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku - vzájemná poloha dvou přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky, kolmice) - jednotky obsahu - sít' krychle (využití krabiček) - osová souměrnost
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	
výstupy	učivo
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy netradičními postupy - uplatnění logického myšlení - úlohy konstruktivní, numerické (magické čtverce, prostorová představivost) - hledání řešení i mimo rámec školské matematiky - posilování vědomí žáka, sebedůvěry

5. ročník - dotace: 5, povinný

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE	
výstupy	učivo
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojení početní operace v celém oboru přirozených čísel - orientuje se v oblasti zlomku, jeho celku a části - využívá zlomky se jmenovatelem 10, 100 k zápisu desetinného čísla - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí	- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky - vlastnosti početních operací s čísly - principy asociativnosti a komutativnosti - jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, jejich převody - sčítání a odčítání čísel v oboru 1 000 000 a více včetně numerace - písemné násobení jednociferným až trojciferným číslem - písemné dělení dvojciferným číslem i se zbytkem - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - orientovat se v číselné ose, řešení jednoduchých nerovnic - odhady a kontroly výpočtu na základě

na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	porovnání a zkoušky ○ zaokrouhlování na 10 000, 100 000 a 1 000 000 ○ kontroly výpočtů, zdůvodnění postupů ○ slovní úlohy jednoduché a složené (s jednou a se dvěma početními operacemi) ○ aplikace matematických dovedností v běžném životě ○ názorné vyznačení a určení části a celku ○ jednoduché slovní úlohy se zlomky ○ sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem ○ numerace s desetinnými čísly ○ sčítání, odčítání, násobení, dělení a zaokrouhlování desetinných čísel řádu desetin a setin
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	
výstupy	učivo
• vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	○ závislosti, jejich vlastnosti ○ změny a závislosti v reálném světě ○ různé zdroje informací: diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, využití počítačového softwaru, kalkulátorů ○ soustava souřadnic
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU	
výstupy	učivo
• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh), užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	○ práce se základními geometrickými útvary v rovině a prostoru, jejich porovnávání, modelování, rýsování, obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku ○ rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku, propedeutika pravoúhlého trojúhelníku ○ délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce ○ přesné matematické pojmy, symbolika ○ zdokonalování grafického projevu ○ obsah čtverce, obdélníku ○ jednotky obsahu ○ povrch krychle sečtením obsahu šesti stran čtverce ○ souřadnice bodů ○ střed úsečky, osa úsečky
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	
výstupy	učivo
• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	○ slovní úlohy netradičními postupy ○ uplatnění logického myšlení ○ úlohy konstruktivní, numerické (magické čtverce, prostorová představivost) ○ hledání řešení i mimo rámec školské matematiky - posilování vědomí žáka, sebedůvěry

6. ročník - dotace: 4, povinný

ROZŠÍŘENÉ OPAKOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti a písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - zaokrouhluje - umí zobrazit přir. číslo na čísel. ose	- přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace
ZÁKLADNÍ PRAVIDLA RÝSOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- rozlišuje druhy čar - používá technické písmo k popisu geom. útvarů	druhy čar, technické písmo
GEOMETRICKÉ ÚTVARY V ROVINĚ	
výstupy	učivo
- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary - převádí jednotky délky, hmotnosti, času - umí vypočítat obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktic. problémů - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku
DESETINNÁ ČÍSLA	
výstupy	učivo
- čte a zapisuje desetinná čísla - umí zobrazit des. číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje des. čísla - provádí početní operace s des. čísly - umí vypočítat aritmetický průměr - převádí jednotky - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	- čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek
DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL	
výstupy	učivo
- dělitelnost přirozených čísel - zná pojem násobek, dělitel - umí použít znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a	- násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel

největšího společného dělitele modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N	
ÚHEL A JEHO VELIKOST	
výstupy	učivo
- úhel a jeho velikost - rozumí pojmu úhel - narýsuje a změří daný úhel - umí graficky přenést úhel a sestrojít jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) - pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, umí využít jejich vlastností - rozumí pojmu mnohoúhelník - umí sestrojít pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	- pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly - mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod)
OSOVÁ SOUMĚRNOST	
výstupy	učivo
- osová souměrnost - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - pozná útvary osově souměrné a shodné útvary	- osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary
OBSAH ČTVERCE A OBDÉLNÍKU, POVRCH A OBJEM KRYCHLE A KVÁDRU	
výstupy	učivo
- obsah čtverce a obdélníku, povrch a objem krychle a kvádrů - zná jednotky obsahu, umí je převádět - umí vypočítat obsah čtverce a obdélníku - využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců - charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) - umí načrtnout a narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat - načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá povrch krychle, kvádrů - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí - odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádrů	- jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádrů - jednotky objemu - objem krychle, kvádrů
TROJÚHELNÍK	
výstupy	učivo
trojúhelník	pojem, druhy

• určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastností • pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly, ...) • umí sestrojit těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku	○ vnitřní a vnější úhly trojúhelníku ○ těžnice, střední příčky, výšky ○ kružnice opsaná, vepsaná
--	--

7. ročník - dotace: 5, povinný

OPAKOVÁNÍ UČIVA 6. ROČNÍKU	
RACIONÁLNÍ ČÍSLA	
výstupy	učivo
• modeluje a zapisuje zlomkem část celku • převádí zlomky na des. čísla a naopak • porovnává zlomky • provádí početní operace s rac. čísly • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, deset. číslem, procentem • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá mat. aparát v oboru racionálních čísel	○ čtení a zápis zlomku ○ vztah mezi zlomky a des. čísly ○ zobrazení na číselné ose ○ převrácený zlomek ○ smíšené číslo ○ početní operace ○ složený zlomek
CELÁ ČÍSLA	
výstupy	učivo
• rozlišuje kladná a záporná čísla • umí zobrazit kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose • chápe pojem opačné číslo • určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam • provádí početní operace s celými čísly • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá mat. aparát v oboru celých čísel	○ čtení a zápis čísla ○ zobrazení na číselné ose ○ opačné číslo ○ absolutní hodnota ○ početní operace
TROJÚHELNÍK	
výstupy	učivo
• pozná shodné útvary • užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách • umí sestrojit trojúhelník z daných prvků • dbá na kvalitu a přesnost rýsování	○ shodnost trojúhelníků ○ trojúhelníková nerovnost ○ konstrukce trojúhelníků
POMĚR, PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST	
výstupy	učivo
• umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami • zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném	○ pojem ○ zvětšení a zmenšení v daném poměru ○ rozdělení dané hodnoty v daném poměru ○ měřítko

poměru • dělí celek na části v daném poměru • pracuje s měřítky map a plánů • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem • rozumí a využívá pojmu poměr • úměra • využívá trojčlenku při řešení slovních úloh • určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	○ úměra ○ přímá a nepřímá úměrnost ○ trojčlenka
PROCENTA	
výstupy	učivo
• chápe pojem 1% • užívá základní pojmy procentového počtu • vyjádří část celku pomocí procent • řeší slovní úlohy • chápe pojem promile • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	○ pojem ○ základ, procentová část, počet procent ○ promile ○ slovní úlohy
ROVNOBĚŽNÍKY	
výstupy	učivo
• umí charakterizovat pojem rovnoběžníku • rozlišuje různé typy rovnoběžníků • umí sestavit rovnoběžník • odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku • odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku	○ pojem ○ vlastnosti ○ rozdělení ○ konstrukce ○ obvod a obsah ○ obsah trojúhelníku
LICHOBĚŽNÍK	
výstupy	učivo
• rozpozná a pojmenuje lichoběžník • umí sestavit lichoběžník • vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	○ pojem ○ konstrukce ○ výpočet obvodu a obsahu lichoběžníku
POVRCH A OBJEM HRANOLŮ	
výstupy	učivo
• rozezná a pojmenuje hranol • načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině • načrtne a narýsuje síť hranolu • odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	○ pojem hranol ○ povrch a objem hranolu

STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST	
výstupy	učivo
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti • určí středově souměrný útvar	○ sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti

8. ročník - dotace: 4, povinný

OPAKOVÁNÍ UČIVA 7. ROČNÍKU	
VÝRAZY	
výstupy	učivo
• rozumí pojmu výraz • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných • určí hodnotu číselného výrazu • zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text • umí dosadit do výrazu s proměnnou • provádí početní operace s výrazy	○ číselné výrazy ○ proměnná ○ výrazy s proměnnou ○ úpravy výrazů
DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA	
výstupy	učivo
• určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky • užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech • chápe pojem reálné číslo	○ pojem ○ čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin ○ určení druhých mocnin a odmocnin ○ pojem reálného čísla
PYTHAGOROVA VĚTA	
výstupy	učivo
• rozliší odvěsny a přepony • využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku • umí využít poznatky ve slovních úlohách • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	○ pojem ○ výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku ○ užití Pythagorovy věty
MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM	
výstupy	učivo
• zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo • provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	○ čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem ○ zápis čísla pomocí mocnin deseti ○ početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem
LINEÁRNÍ ROVNICE	
výstupy	učivo
• užívá a zapisuje vztah rovnosti • řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav • provádí zkoušku řešení	○ rovnost ○ lineární rovnice

SLOVNÍ ÚLOHY	
výstupy	učivo
• matematizuje jednoduché reálné situace • vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností • řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou, . . .) • zdůvodní zvolený postup řešení • ověří výsledek řešení • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení	○ slovní úlohy
KRUH, KRUŽNICE	
výstupy	učivo
• určí vzájemnou polohu přímky a kružnice • určí vzájemnou polohu dvou kružnic • počítává obvod a obsah kruhu	○ vzájemná poloha přímky a kružnice ○ vzájemná poloha dvou kružnic ○ délka kružnice ○ obsah kruhu
VÁLEC	
výstupy	učivo
• charakterizuje válec • vypočítá povrch a objem válce	○ pojem ○ povrch válce ○ objem válce
KONSTRUKČNÍ ÚLOHY	
výstupy	učivo
• umí sestavit jednoduché konstrukce • rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti • využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice...) v konstrukčních úlohách	○ jednoduché konstrukce ○ množiny všech bodů dané vlastnosti ○ Thaletova kružnice ○ konstrukční úlohy
SHROMAŽĐOVÁNÍ, TŘÍDĚNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ STATISTICKÝCH ÚDAJŮ	
výstupy	učivo
• čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek • vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách	○ základní statistické pojmy ○ základní charakteristiky statistického souboru

9. ročník - dotace: 4, povinný

VÝRAZY	
výstupy	učivo
• rozkládá výraz na součin • provádí početní operace s lomenými výrazy	○ úpravy výrazů pomocí vzorců ○ rozklad výrazů na součin ○ pojem lomený výraz ○ početní operace s lomenými výrazy

ROVNICE S NEZNÁMOU VE JMENOVATELI	
výstupy	učivo
řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli	- podmínky existence rovnice s neznámou ve jmenovateli - řešení rovnic s neznámou ve jmenovateli
SOUSTAVY ROVNIC	
výstupy	učivo
- řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav lin. rovnic	- soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic
NEROVNICE	
výstupy	učivo
- užívá a zapisuje vztah nerovnosti - řeší lineární nerovnice - znázorní řešení lineární nerovnice na číselné ose	- nerovnost - lineární nerovnice
FUNKCE	
výstupy	učivo
- zakreslí bod v PSS - chápe pojem funkce - rozlišuje lineární a kvadratickou funkci - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce - užívá funkční vztahy při řešení úloh	- pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost)
PODOBNOST	
výstupy	učivo
- rozliší shodné a podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	- podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků - dělení úsečky - praktické příklady na podobnost trojúhelníků
GONIOMETRICKÉ FUNKCE	
výstupy	učivo
- chápe pojem goniometrické funkce jako poměr stran pravoúhlého trojúhelníku - rozlišuje funkci sin, cos, tg - najde v tabulkách hodnoty gon. funkce pro ostrý úhel - užívá funkční vztahy při řešení úloh	- goniometrické f. v pravoúhlém trojúhelníku - hodnoty goniometrických f. v tabulkách - řešení praktických příkladů
TĚLESA	
výstupy	učivo
- charakterizuje jednotlivá tělesa - umí narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat - vypočítá povrch a objem těles	- kužel - jehlan - koule - povrch a objem těles

FINANČNÍ MATEMATIKA	
výstupy	učivo
řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování	- základní pojmy finanční matematiky - úlohy z praxe na jednoduché a složené úrokování
ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ	

Informatika

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem. Žáci jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s textem, grafikou, s tabulkami. Naučí se svou práci prezentovat.

Vyučuje se od 4. do 9. ročníku v časové dotaci 1 hodiny týdně. Výuka probíhá ve specializované učebně vybavené počítači, prezentační technikou. Každý žák má k dispozici pracovní stanici, žáci ale pracují i ve dvojici nebo skupinách, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Některá témata se vyučují bez počítače.

Ve výuce se používají následující pomůcky:

- Robotická stavebnice LEGO

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie - některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat
- při zpracování informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Výuka informatiky podle tohoto ŠVP začne ve školním roce 2022/2023 takto:

ročník	2022/2023	2023/2024	2024/2025
4.	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné
5.	zahájení bez návaznosti (viz příloha)	Návaznost na 4	Návaznost na 4
6.	zahájení bez návaznosti (viz příloha)	Návaznost na 5	Návaznost na 4, 5
7.	zahájení bez návaznosti (viz příloha)	Návaznost na 6	Návaznost na 5, 6
8.		Návaznost na 7	Návaznost na 6, 7
9.			Návaznost na 7, 8

V ročnících, kde zahájíme výuku bez návaznosti na předchozí ročníky, jsou výstupy i učivo daného ročníku doplněné o výstupy a učivo uvedené v Příloze k Informatice.

V ročnících, které jsou označeny červeně, se Informatika bude v daných šk. rocích učit podle dosavadního ŠVP platného od 1. 9. 2016, č.j. č.j.11/2016

4. ročník - dotace: 1, povinný

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	○ data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat ○ kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace ○ modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	○ řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu ○ programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy ○ kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
výstupy	učivo
• v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	○ systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka ○ práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
výstupy	učivo
• najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým	○ hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací ○ počítačové sítě: propojení technologií,

propojením souvisejí • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	(bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí ○ bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla
--	---

5. ročník - dotace: 1, povinný

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	○ data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů ○ kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace ○ modelování: využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	○ řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci ○ programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu ○ kontrola řešení: ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
výstupy	učivo
• v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná	○ systémy - příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi ○ práce se strukturovanými daty: řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava

data	záznamu
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
výstupy	učivo
• najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	○ hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů ○ počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat ○ bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

6. ročník - dotace: 1, povinný

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu • získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	○ Přenos informací, standardizované kódy ○ Znakové sady ○ Přenos dat, symetrická šifra ○ Identifikace barev, barevný model ○ Vektorová grafika ○ Data v grafu a tabulce ○ Kontrola hodnot v tabulce ○
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
výstupy	učivo
• sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	○ Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce ○ Filtrování, řazení a třídění dat ○ Porovnání dat v tabulce a grafu ○ Řešení problémů s daty ○ Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení	○ Vytvoření programu ○ Opakování ○ Podprogramy

problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	
---	--

7. ročník - dotace: 1, povinný

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve	○ Opakování s podmínkou ○ Události, vstupy ○ Objekty a komunikace mezi nimi ○ Větvení programu, rozhodování ○ Grafický výstup, souřadnice ○ Podprogramy s parametry ○ Proměnné

- vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	- Standardizovaná schémata a modely - Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - Orientované grafy, automaty - Modely, paralelní činnost
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
výstupy	učivo
- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	- Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - Správa souborů, struktura složek - Instalace aplikací - Domácí a školní počítačová síť - Fungování a služby internetu - Princip e-mailu - Metody zabezpečení přístupu k datům - Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) - Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

8. ročník - dotace: 1, povinný

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory	- Sestavení a oživení robota - Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - Čtení programu - Projekt Můj robot

robota vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
výstupy	učivo
- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	- Relativní a absolutní adresy buněk - Použití vzorců u různých typů dat - Funkce s číselnými vstupy - Funkce s textovými vstupy - Vkládání záznamu do databázové tabulky - Řazení dat v tabulce - Filtrování dat v tabulce - Zpracování výstupů z velkých souborů dat

9. ročník - dotace: 1, povinný

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	- Programovací projekt a plán jeho realizace - Popsání problému - Testování, odladění, odstranění chyb - Pohyb v souřadnicích - Ovládání myši, posílání zpráv - Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - Nástroje zvuku, úpravy seznamu - Import a editace kostýmů, podmínky - Návrh postupu, klonování. - Animace kostýmů postav, události - Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - Výrazy s proměnnou - Tvorba hry s ovládáním, více seznamů - Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy

Příloha k Informatice

V příloze jsou doplněny výstupy z nižších ročníků, na které navazují výstupy daného ročníku.

Školní rok 2022/2023

5. ročník - dotace: 1 h, povinný

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
výstupy	učivo
- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - edituje digitální text, vytvoří obrázek - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - přihlásí se ke svému účtu, odhlásí se z něj, chrání si své heslo	- Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - Ovládání myši - Kreslení čar, vybarvování - Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - Kreslení bitmapových obrázků - Psaní slov na klávesnici - Editace textu - Práce se soubory - Sdílení dat, práce v síti
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování	Sestavení programu a oživení robota
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	- Kód - Přenos na dálku, šifra - Pixel, rastr, rozlišení - Tvary, skládání obrazce

6. ročník - dotace: 1 h, povinný

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	- Graf, hledání cesty - Schémata, obrázkové modely - Model
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
výstupy	učivo
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplňuje posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho	- Data, druhy dat - Doplňování tabulky a datových řad - Kritéria kontroly dat - Řazení dat v tabulce - Vizualizace dat v grafu

prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • upraví program pro obdobný problém • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	○ Příkazy a jejich spojování ○ Opakování příkazů ○ Pohyb a razítkování ○ Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy ○ Vlastní bloky a jejich vytváření ○ Kombinace procedur ○ Kreslení čar ○ Pevný počet opakování ○ Ladění, hledání chyb ○ Vlastní bloky a jejich vytváření ○ Změna vlastností postavy pomocí příkazu ○ Náhodné hodnoty ○ Čtení programů ○ Ovládání pohybu postav ○ Násobné postavy a souběžné reakce ○ Modifikace programu ○ Animace střídáním obrázků ○ Spouštění pomocí událostí ○ Vysílání zpráv mezi postavami ○ Programovací projekt

7. ročník - dotace: 1 h, povinný

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	○ kódování čísel, znaků, barev ○ Graf, hledání cesty ○ myšlenková mapa, vývojový diagram ○ Schémata, obrázkové modely ○ Model
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
výstupy	učivo
• rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • upraví program pro obdobný problém • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	• blokově orientovaný programovací jazyk • Příkazy a jejich spojování • Opakování příkazů • Pohyb a razítkování • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • Vlastní bloky a jejich vytváření • Kombinace procedur • Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Animace střídáním obrázků • Spouštění pomocí událostí • Vysílání zpráv mezi postavami • Programovací projekt

INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
výstupy	učivo
vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	- informační systém ve škole - uživatelé - práva

Člověk a jeho svět

Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu v 1.- 3. ročníku

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět – Prvouka jsou rozvíjeny oblasti týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, zdraví, bezpečí a dalších témat, také poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově, v rodině a předškolním vzdělávání. Cíle jsou naplňovány prostřednictvím vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Podmínkou je vlastní prožitek. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Využíváme co nejvíce regionální přírodní i společenské jevy, např. v dopravní výchově. Ve výuce je propojenost s jazykovou výchovou, matematikou i ostatními předměty. Žáci pozorují věci a jevy při vycházkách, pokusech, besedách, exkurzích, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování podněcuje aktivitu všech žáků. V souvislosti s různými předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a objevování zaznamenávali různými způsoby a to výtvarně i písemně.

Cíle vzdělávací oblasti:

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
- vytvářet nové představy na základě činností a pozorování
- učit žáky objevovat souvislosti
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků, dát žákům poučení o lidském těle a ochraně zdraví, poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- pěstovat u žáků hygienické návyky a návyky kulturní
- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných situacích

Charakteristika výuky:

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání dává možnost využít témata z prvouky i v ostatních předmětech

vytváří se prvotní ucelený obraz světa

poznávání nejbližšího okolí

vnímání lidí a vztahů mezi nimi

Vzdělávací obsah je členěn do 5 tematických okruhů:

1. Místo kde žijeme - důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
2. Lidé kolem nás - upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, se světem financí
3. Lidé a čas - orientace v dějích a čase
4. Rozmanitost přírody - poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody
5. Člověk a jeho zdraví - základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích

Kompetence k učení

- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- vést žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
- poznávat podstatu zdraví, příčin nemocí
- upevňovat zásady chování
- orientovat se ve světě informací
- propojovat historické, zeměpisné a kulturní informace
- motivovat žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- pomáhat žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- upevňovat rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení bezpečnosti a zdraví vlastního i jiných
- učit žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, využívat různé informační zdroje

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech
- samostatnost při vystupování a jednání při komunikaci
- naslouchat a vzájemně zdůvodňovat své názory a závěry
- motivovat ke vzájemné pomoci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici či menší pracovní skupině
- stanovit pravidla pro činnost skupiny a vést k jejich dodržování
- budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- vést žáky ke spolupráci ve skupině, respektovat a oceňovat názory druhých
- diskutovat a věcně argumentovat
- spolupracovat efektivně při řešení problémů

Kompetence občanské

- utvářet ohleduplný vztah k přírodě i kulturním památkám a výtvorům
- vést žáky k aktivnímu uplatnění ochrany přírody
- vést žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- vést žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- umožnit žákům používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zohledňovat soudobý stav poznání technického rozvoje
- učit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit hledat cesty vlastního postupu

1. ročník - dotace: 1, povinný

MÍSTO, KDE ŽIJEME	
výstupy	učivo
• dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	○ orientuje se ve škole ○ zná název školy, cestu do školy a zpět, jméno třídního učitele a ředitele školy ○ umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí - les, pole, potok apod, + adresa bydliště ○ umí si připravit pomůcky do školy ○ dopravní prostředky

	○ správné přecházení vozovky ○ udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce, umí si uspořádat pracovní místo
LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	○ chová se ukázněně ve škole i mimo školu ○ dokáže rozlišit nežádoucí formy chování ○ zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice ○ zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta, apod.) ○ tolerance k odlišnostem jiných lidí
LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	○ rozlišuje čas k práci a odpočinku ○ orientuje se v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina, umí vyjmenovat dny v týdnu ○ zná čtvoro ročních období a umí je charakterizovat ○ umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce ○ zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice
ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	○ umí popsat změny v přírodě podle ročního období ○ zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	○ dodržuje základní hygienické návyky, denní režim ○ zná základy správné životosprávy - výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod. ○ umí pojmenovat části lidského těla ○ zná názvy běžných onemocnění, ví, co dělat v případě úrazu ○ zná zásady správného chování u lékaře ○ umí správně přecházet vozovku ○ zná vybrané dop. značky (stop, hl. silnice)

2. ročník - dotace: 1, povinný

MÍSTO, KDE ŽIJEME	
výstupy	učivo
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - zná čísla tísňového volání - zná dopravní značky	- místní krajina a její části - dopravní značky - bezpečná cesta do školy - dopravní prostředky - pravidla silničního provozu (křižovatka)
LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- zná základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti - umí slušně požádat o pomoc a poděkovat, je schopen komunikovat s prodávacem, umí zacházet s přidělenými penězi - váží si práce a jejich výsledků - role členů rodiny, postavení jedince v rodině
LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost - orientuje se v čase - kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty - denní režim dětí, práce a odpočinek - umí vyjmenovat měsíce jednotlivých ročních období
ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - rozlišuje a zná charakteristické znaky: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka - má povědomí o významu životního prostředí pro člověka - chápe potřebu pravidelné péče o pokoj.rostliny (zalévání, světlo, teplo apod.) - rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté - zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny - zná a umí pojmenovat domácí zvířata - zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení,

	čistota apod.) - zná vybraná volně žijící zvířata a ptáky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	○ osobní bezpečí - chování v krizové situaci (šikana, týrání...) a prostředí ○ zná a dodržuje základní pravidla pro chodce ○ zná vybrané dopravní značky ○ rozlišuje dopravní prostředky - auto, vlak apod. ○ předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhýbat ○ zná názvy běžných onemocnění, ví, co dělat v případě úrazu, osobní hygiena ○ zdravá strava

3. ročník - dotace: 3, povinný

MÍSTO, KDE ŽIJEME	
výstupy	učivo
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) • zná čísla tísňového volání a pravidla volání na tísňovou linku • zná dopravní značky	○ orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině ○ začlení svou obec do příslušného kraje ○ orientuje se v plánu obce ○ ví, kde je muzeum, divadlo, radnice, nádraží apod. ○ určí hlavní a vedlejší světové strany, orientační body a linie ○ v přírodě se umí orientovat podle světových stran ○ integrovaný záchranný systém ○ druhy dopravních značek ○ silniční pravidla pro cyklisty ○ vybavení jízdního kola ○ hromadná a osobní doprava ○ nebezpečná dopravní situace (dopravní nehoda)
LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
• projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům • uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	○ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků ○ vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie ○ zaměstnání rodičů, různá povolání a pracovní činnosti ○ - běžně užívané výrobky a jejich účel

LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu.	- zná základní údaje z historie a současnosti obce - zná některé lidové a místní zvyky a tradice - zná významné události regionu, vypráví pověsti nebo báje spjaté s nejbližším okolím
ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy se známými látkami	- vlastnosti a změny látek – barva, chuť, rozpustnost, hořlavost apod. - vhodné pomůcky k měření délky, času, hmotnosti, objemu a teploty - přírodniny, lidské výtvořiny, suroviny - voda a vzduch - význam pro život, koloběh vody - základní rozdělení živočichů – savci, ptáci, obojživelníci, plazi, ryby, hmyz - hlavní rozlišovací znaky a stavba těla - rozmnožování jednotlivých skupin - domácí a hospodářská zvířata - vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, louka, les apod.) - části rostlin - projevy života rostlin - vybrané druhy plodů a semen a jejich význam - vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny (zahrádka, louka, les apod.) - hospodářské a léčivé rostliny, běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby - význam životního prostředí
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- zásady bezpečného chování v přírodě a na silnici (chodec, cyklista) - krizové situace (šikana, týrání...) - lidské tělo, základní stavba a funkce, životní potřeby a projevy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - první pomoc – přivolání pomoci - jednoduché pokusy

• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	

Přírodověda

Výchovné a vzdělávací strategie ve 4. - 5. ročníku

Vyučovací předmět Přírodověda jako vzdělávací oblast Rámcového vzdělávacího programu Člověk a jeho svět navazuje na poznatky, které žáci získali v prvouce v 1. - 3. ročníku. Ve 4. ročníku je navýšena časová dotace o 0,5 hodiny, tj. 1,5 hodiny týdně, v 5. ročníku jsou 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah Přírodovědy se týká člověka a jeho zdraví, živé a neživé přírody. Je členěn do dvou hlavních tematických okruhů:

Rozmanitost přírody

- poznávání Země jako planety sluneční soustavy a součástí vesmíru
- chápání, že vznik a rozvoj života na Zemi tvoří nedílný celek
- praktické poznávání rozmanitosti a proměnlivosti živé a neživé přírody v okolní krajině, ekosystémy
- sledování vlivů lidské činnosti na přírodu
- hledání možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí

Člověk a jeho zdraví

- žáci poznávají člověka od narození po dospělost jako živou bytost se svými biologickými a fyziologickými funkcemi a potřebami
- získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o prevenci, hygieně, první pomoci, o osobním bezpečí
- postupně si uvědomují odpovědnost za své zdraví jako nejcennější hodnoty v životě člověka
- poznávají podstatu zdraví i příčiny jeho ohrožení, vznik nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávají a upevňují si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Výuka probíhá v kmenových třídách, v ekologické a odborné učebně, ve volné přírodě, v počítačové učebně s využitím různých forem práce a dostupných vyučovacích pomůcek, exkurze do planetária. Při práci s informacemi i v průřezových tématech žáci realizují vlastní projekty.

Kompetence k učení

- vést žáky k používání správné terminologie a symboliky v dané oblasti
- využívat všech dostupných materiálů a informací (odborná literatura, encyklopedie, internet, naučné filmy, exkurze aj.)
- své poznatky využívat v běžném životě, hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- schopnost obhájit svůj názor, možnost přijmout jiný
- samostatně uvážlivě a aktivně objevovat a rozhodovat o postupu při řešení zadaných úkolů a situací

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci názorů, myšlenek, jejich sdělování ostatním
- vést ke kultivovanému projevu a k toleranci názorů a projevů ostatních členů skupiny
- vést žáky k ověřování výsledků, umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k respektování stanovených pravidel pro činnost jednotlivce i skupiny
- nést odpovědnost za svá rozhodnutí
- podporovat originální řešení problému ve společné práci (projekty)

- vést žáky k ohleduplnému chování ve skupině, umět včas poskytnout pomoc

Kompetence občanské

- vést žáky k chápání ekologických souvislostí a aktivnímu zapojení do ochrany životního prostředí a přírodního bohatství
- vést k dodržování pravidel slušného chování a jednání
- vést žáky k ochraně vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- vést žáky k péči o rostliny, k jednoduché pěstitelské činnosti a samostatnému posuzování výsledků
- dodržovat základní hygienická pravidla, preventivní ochranu zdraví a normy bezpečnosti práce
- vést žáky k samostatnému plánování úkolů, pozorování, manipulaci a experimentování v dané oblasti

4. ročník - dotace: 1.5, povinný

ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu na základě poznatků jednoduchých strojů, látek a jejich vlastností, energie a průmyslové výroby	○ živá a neživá příroda - třídění přírodnin, nerosty a horniny, význam půdy ○ voda a vzduch - význam pro život ○ rostliny, houby, živočichové - znaky života, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u nejznámějších druhů, lokalita v regionu ○ dělení organismů, práce s atlasy a klíči, použití encyklopedií, internetu a počítače ○ třídění a porovnávání látek, měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek ○ mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi (povodně, požáry, chemické přírodní katastrofy atd...) ○ pokusy: postup práce, výstupy, vyhodnocení
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho	○ denní režim, pohybový režim, pitný režim - plánování a uspořádání času, zdravá strava, reklamní vlivy ○ zdravý životní styl, správná výživa ○ výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim

preventivní ochranou rozpoznává životu ohrožující zranění, dovede ošetřit drobná poranění a zajistit lékařskou pomoc	- krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - integrováný záchranný systém
NEGATIVNÍ PROJEVY CHOVÁNÍ A PREVENCE	
výstupy	učivo
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	- osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí - ochrana vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty - zdravotní osvěta - osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika, služby odborné pomoci
ZEMĚ JAKO SOUČÁST VESMÍRU	
výstupy	učivo
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	vesmír a Země - den a noc, roční období v průběhu kalendářního roku

5. ročník - dotace: 2, povinný

ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu na základě poznatků	- vlivy člověka na prostředí, ochrana přírody, ekologické vztahy - rovnováha v přírodě - fauna a flóra v jednotlivých podnebných pásech, přizpůsobivost organismů, význam ovzduší, vodstva a půd, botanické a zoo zahrady - podnebí a počasí - dělení organismů, práce a atlasy a klíče, použití encyklopedií, internetu a počítače - tvoření herbářů a práce s nimi, používání správné terminologie a symboliky - využívání poznatků ze samostatného pozorování v běžném životě, práce na projektech - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy - jednoduché stroje - páka, nakloněná rovina, kolo - základní druhy energie, bezpečnost při práci s

jednoduchých strojů, látek a jejich vlastností, energie a průmyslové výroby	elektrickými přístroji ○ základní výrobní postupy (sklo, papír, plast) ○ pokusy: postup práce, výstupy, vyhodnocení
ZEMĚ JAKO SOUČÁST VESMÍRU	
výstupy	učivo
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období, globus a práce s ním, návštěva planetária
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
- využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - rozpoznává životu ohrožující zranění; ošetřuje drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- stavba těla, základní funkce a projevy - nemoci přenosné a neprenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (HIV, AIDS), prevence nemocí a úrazů - návykové látky, hrací automaty, počítače a závislost na nich - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); - požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru) - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích
NEGATIVNÍ PROJEVY CHOVÁNÍ A PREVENCE	
výstupy	učivo
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- chování v krizových situacích - šikana, týrání, brutalita, násilí v médiích - návykové látky a zdraví, prevence odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače - osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika, služby odborné pomoci

Vlastivěda

Výchovné a vzdělávací strategie ve 4. - 5. ročníku

Výchovně vzdělávací předmět Vlastivěda je realizován v Rámcovém vzdělávacím programu Člověk a jeho svět ve výuce na 1. stupni základního vzdělávání. Navazuje na prvouku v 1. - 3. ročníku.

Žáci se učí vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, včetně situací ohrožení, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti i východisko do budoucnosti.

Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, např. v dopravní výchově.

Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět.

Ve 4. ročníku je časová dotace posílena o 0,5 hod., tj. na 1,5 hodin týdně, v 5. ročníku jsou 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah Vlastivědy je členěn do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti, uplatňování vlastní aktivity
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností, důraz se klade na dopravní výchovu
- probudit v žácích kladný vztah k místu, kde bydlí
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- orientace v problematice peněz a cen a vedení k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- tolerantní chování a jednání je rozšířeno o jednání na základě respektu
- bezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy ve společnosti i ve světě (globální problémy)

Lidé a čas

- orientace v dějích a čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha vyvolání zájmu o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země
- důraz je kladen na samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (památky, sbírky, muzea)

Výuka probíhá v kmenových třídách, v ekologické a odborné učebně, v počítačové učebně s využíváním dostupných vyučovacích pomůcek a různých forem práce (žakovské projekty).

Kompetence k učení

- učit se orientovat na mapě, pracovat se slepou mapou ČR a Evropy
- učit se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- užívat správnou terminologii a symboliku

Kompetence k řešení problémů

- umožnit žákům pracovat v hodinách s odbornou literaturou, encyklopediemi, pracovat s počítačem
- učit se rozlišovat přírodní a umělé prvky v okolní krajině, globální problémy přírodního prostředí
- samostatně a aktivně přistupovat k řešení problému v daných situacích, ctít pravidla slušného chování

Kompetence komunikativní

- vést žáky vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívat časové údaje při řešení různých situací, rozlišit děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- vést žáky k ověřování výsledků
- podněcovat žáky k argumentaci v rámci principu demokracie

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání i zpracování výstupů
- předkládat žákům stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování

- rozlišit vztahy mezi lidmi, národy
- odvodit význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- u žáků s podpůrným opatřením budovat sebedůvěru a samostatnost

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- pojmenovat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události
- umožnit žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení činností a výsledků
- vést žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatnit elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnat minulost a současnost
- zajímat se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- vést žáky k plánování úkolů a postupů
- vést žáky ke spolupráci při zadávaných úkolech
- vytvářet příležitosti k interpretaci či prezentaci různých vhodných textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů

4. ročník - dotace: 1.5, povinný

MÍSTO, KDE ŽIJEME	
výstupy	učivo
• určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu, začlení obec do příslušného kraje • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • rozlišuje náčrty, plány a základní typy map • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí • rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, rozlišuje orgány státní moci, jejich zástupce a symboly státu	○ obec (město), místní krajina ○ orientace v místě a ve vyšším územním a správním celku ○ práce s kompasem a mapou, s odbornou literaturou, encyklopedií, s počítačem ○ určování světové strany v přírodě ○ orientační body a linie ○ užívání správné terminologie a symboliky ○ orientace podle plánů a map, práce se slepou mapou ○ mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky ○ zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí ○ riziková místa a situace
ČESKÁ REPUBLIKA, EVROPA, SVĚT	
výstupy	učivo
• vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	○ praktické poznávání místní a okolní krajiny a regionální skutečnosti včetně dopravy, uplatnění dopravní výchovy, Moravskoslezský kraj ○ regiony ČR včetně Prahy (surovinové zdroje, výroba, služby, obchod) ○ naše vlast - domov, krajina, národ

LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou - rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích - uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácení peněz - porovnává svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz - sestaví jednoduchý	- mezilidské vztahy, rodina a role členů rodiny, funkce rodiny, pravidla slušného chování, práce fyzická a duševní, zaměstnání, význam a potřeba různých povolání a pracovních činností - soužití lidí, pravidla dialogu ve vzájemné komunikaci - význam a podstata tolerance, pomoci, solidarita mezi lidmi, vzájemná úcta, postavení mužů a žen - principy demokracie, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, ohleduplnost - lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek - peníze a jejich používání
LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- čas, časová osa - dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace - orientace v dějích a čase, utváření historie věcí a dějů - obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava - báje, mýty, pověsti - Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové (včetně Marie Terezie a Josefa II.) - významní rodáci regionu, kulturní a historické památky a významné události regionu

5. ročník - dotace: 2, povinný

MÍSTO, KDE ŽIJEME	
výstupy	učivo
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje náčrty, plány a základní typy map - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	- práce s kompasem a mapou, s odbornou literaturou, encyklopedií, s počítačem - určování světové strany v přírodě - orientační body a linie - užívání správné terminologie a symboliky - orientace podle plánů a map, práce se slepou mapou - mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na

	pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí
ČESKÁ REPUBLIKA, EVROPA, SVĚT	
výstupy	učivo
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky, zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- regiony ČR včetně Prahy (surovinové zdroje, výroba, služby, obchod) - Evropa - státy a města, evropské civilizace, kulturní rozmanitosti, tradice - svět - kontinenty - EU, cestování - předávání osobních zkušeností z cest, tvorba projektů - vyjádření estetických hodnot - státní zřízení ČR, státní moc, státní symboly, významné osobnosti naší politiky - argumentace v rámci principů demokracie
LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
- rozpoznává ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou - rozpozná nevhodné chování vrstevníků a dospělých - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peněz - sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů - vysvětluje, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peněz, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	- soužití lidí - význam a podstata tolerance, pomoci, solidarita mezi lidmi, vzájemná úcta, postavení mužů a žen - právo a spravedlnost - základní práva a povinnosti - rizikové situace, riziková chování, předcházení konfliktům - kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura - rozpočet, příjmy a výdaje v domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory a půjčky - základní problémy životního prostředí
LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík - rozeznává rozdíly mezi životem dnes a životem v dávných dobách - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- novější české dějiny, národní obrození, život v 19. století, 1. světová válka - významní rodáci regionu, kulturní a historické památky - vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice - důraz na samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů, schopnost pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání a zpracovávání výstupů

	○ hodnocení vlastních výsledků ○ historický přehled - znalost státních svátků a významných dnů v roce – rozšiřující učivo
--	--

Člověk a společnost

Dějepis

Úkolem dějepisného vzdělávání je kultivace historického vědomí žáků, rozvíjení chápání vztahů, vazeb, souvislostí a procesů v dějinách lidstva.

Vzdělávání ve VP dějepis směřuje k :

- rozvíjení historického vědomí
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí his. událostí a procesů
- utváření pozitivních občanských postojů
- prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů
- výchově k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen
- úctě ke kulturnímu a přírodnímu prostředí
- k ochraně uměleckých a kulturních hodnot

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním, práce s učebnicí (text, tabulky, časové přímky), atlasem, mapou, doplňující literaturou
- vyhledávání a třídění informací na základě jejich pochopení, využití nabytých znalostí v procesu učení
- realizace vlastních nápadů žáků (projekty, referáty)
- účast žáků na soutěžích (Mladý historik, Cesty do minulosti)
- schopnost žáků uvést věci do souvislosti, propojit do širších celků a na základě toho vytvořit komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- zařazování různých aktivit (diskuse, výklad, využití ICT)
- vyhledávání informací vhodných k řešení problému (učební text, doplňující literatura, atlas, www stránky s historickou tematikou)
- schopnost samostatného řešení problému, prezentace svého názoru a jeho obhajoba

Kompetence komunikativní

- vedení žáků k přesnému a výstižnému vyjadřování svých myšlenek a názorů
- pěstování kultivovaného písemného a ústního projevu
- zapojení do diskuse
- porozumění různým typům textu a záznamu, obrazových materiálů
- využití moderních komunikačních prostředků s cílem získávání informací a komunikace s okolním světem

Kompetence občanské

- respekt k přesvědčení druhých a schopnost vcítit se do situace ostatních lidí
- odmítání útlatku a hrubého násilí jako způsobu řešení konfliktu
- pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respekt a úcta k národním tradicím
- ochrana kulturního a historického dědictví

Kompetence sociální a personální

- schopnost práce ve skupině
- žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- chápe potřebu efektivně spolupracovat se spolužáky při řešení úkolu

Kompetence pracovní

- dodržování dohodnutých pravidel

- plnění povinností a závazků
- využití nabytých znalostí v běžném životě

6. ročník - dotace: 2, povinný

DĚJINY PRAVĚKU	
výstupy	učivo
• osvojí si práci s časovou přímkou • osvojí si základní periodizaci dějin • dokáže pracovat s pojmy prostor, čas • uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány • rozpozná vývojová stadia člověka • seznámí se s životem pravěkých sběračů a lovců • pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství • pochopí podmínky vzniku řemesel • pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu • uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa • chápe kulturní rozmanitost světa	○ úvod do učiva ○ význam zkoumání dějin ○ získávání informací o dějinách ○ historické prameny ○ vývoj člověka ○ způsob života jednotlivých vývojových typů člověka ○ hlavní rasy a jazyky ○ počátky řemesel ○ rozvoj řemesel a obchodu ○ zánik rodové společnosti ○ naše země v období pravěku ○ významná archeologická naleziště v našich zemích a v Evropě
DĚJINY STAROVĚKU	
výstupy	učivo
• pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států • seznámí se s podstatou společenského uspořádání staroorientálních států • seznámí se s projevy náboženských představ • umí objasnit vliv přírodních poměrů na rozvoj řecké společnosti • pochopí podstatu antické demokracie • chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury • uvede nejvýznamnější památky řeckých dějin • umí objasnit vliv přírodních poměrů na rozvoj římské společnosti • učí se chápat formy státní moci • popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše • uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států • umí objasnit vliv římské kultury na evropskou civilizaci • uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	○ oblasti starověkého východu ○ charakteristické rysy oblastí ○ vývoj společnosti ○ náboženské představy ○ počátek písma a kultury ○ přínos starověkých civilizací ○ střední Evropa v době nejstarších států ○ dějiny starověkého Řecka ○ dějiny starověkého Říma ○ naše země v době antiky

7. ročník - dotace: 2, povinný

DĚJINY STŘEDOVĚKU	
výstupy	učivo
• osvojí si periodizaci středověku • seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu • učí se chápat úlohu církve v životě středověké společnosti • uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu • seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií • uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí • učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní • seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě • učí se charakteristice dobového životního stylu • chápe odlišnosti vývoje západní a východní Evropy • seznámí se problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci • uvědomí si okolnosti vzniku střeoevropského soustátí • umí charakterizovat románskou, gotickou a renesanční kulturu • umí pojmenovat významné památky a osobnosti středověku	○ nový etnický obraz Evropy ○ byzantská, arabská a franská říše ○ první státní útvary na našem území ○ český stát v době knížecí ○ šíření křesťanství ○ formování prvních státních celků v Evropě ○ boj mezi mocí světskou a církevní ○ křížové výpravy ○ románská kultura a životní styl raného středověku ○ rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam ○ český stát za vlády posledních Přemyslovců ○ nástup Lucemburků a vláda Karla IV. ○ gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku ○ vzdělanost ve středověku, školy, univerzity ○ vývoj v západní a východní Evropě, vznik národních států ○ kritika poměrů v církvi ○ husitství v Čechách ○ doba poděbradská ○ počátky humanismu a renesance ○ střední Evropa v době jagellonské
DĚJINY NOVOVĚKU DO POLOVINY 17. STOLETÍ	
výstupy	učivo
• osvojí si periodizaci novověku • seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí • poznává důvody, význam a důsledky objevných plaveb • seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli • chápe podstatu pojmů absolutní moc a absolutismus • učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii • chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti • osvojí si pojmy parlamentarismus a konstituční monarchie	○ počátky novověku ○ humanismus a renesance ○ objevné plavby a jejich společenské důsledky ○ náboženská reformace ○ počátky absolutních monarchií ○ český stát v předbělohorských poměrech ○ třicetiletá válka ○ občanská válka v Anglii

8. ročník - dotace: 2, povinný

DĚJINY NOVOVĚKU OD 2. POLOVINY 17. STOLETÍ DO ROKU 1918	
výstupy	učivo
• učí se rozpoznávat projevy barokní kultury • chápe význam osvícenství jako významný myšlenkový předěl, který ovlivnil politický vývoj v Evropě i na americkém kontinentu • ujasní si pojem osvícenský absolutismus • uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie • chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu • uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur • uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí • uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti • chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů • seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků • seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození • uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností • chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie) • seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků • chápe historický rozměr pojmu rasismus • umí charakterizovat hlavní změny konce 19. a počátku 20. století • objasní příčiny, průběh a důsledky 1. světové války	○ baroko a životní styl společnosti ○ upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce ○ rozvoj vzdělanosti v době osvícenství ○ české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. ○ boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických ○ Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny ○ napoleonské války a jejich důsledky ○ průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury ○ národní a osvobozenecská hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj ○ utváření novodobého českého národa ○ revoluční rok 1848 ○ postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století, základní rysy české politiky, její představitelé ○ občanská válka v USA ○ kapitalistická společnost ○ měšťanská civilizace a kultura ○ české země před první světovou válkou ○ vznik vojenských bloků, průběh první světové války ○ ruské revoluce a vítězství Dohody ○ Češi za první světové války

9. ročník - dotace: 2, povinný

MODERNÍ DĚJINY	
výstupy	učivo
• učí se chápat 1. polovinu 20. století jako	○ vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj republiky

období dvou nejničivějších světových válek • učí se chápat okolnosti vzniku samostatného Československa, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky • uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu • uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby • chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus a agrese • umělecké slohy 20. století • seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období druhé republiky a protektorátu • učí se účtět k odkazu účastníků odboje • učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události 1948 • chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím • seznámí se s postavením Československa v mezinárodních souvislostech • učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti • učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa • uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých • seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události roku 1968) • učí se chápat postupný rozpad východního bloku a rozklad komunistických systémů v Evropě • seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech • chápe podmínky vzniku demokratického systému v Československu • pochopí problémy začlenění České republiky do integračního procesu (vstup do EU) • umí charakterizovat politický a hospodářský vývoj ve světě	○ mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech ○ počátky fašistického hnutí ○ SSSR v meziválečném období ○ světová hospodářská krize a její důsledky ○ první projevy fašistické agrese ○ kultura, věda a technika před druhou světovou válkou ○ mnichovská dohoda a její důsledky ○ protektorát Čechy a Morava ○ druhá světová válka ○ domácí a zahraniční odboj ○ mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa ○ události roku 1948 v Československu ○ poúnorové Československo ○ studená válka a rozdělení světa do vojenských bloků ○ rozpad koloniálního systému ○ krizové projevy v zemích východního bloku ○ charakteristika vyspělých západních států ○ krize sovětského impéria ○ obnova demokracie ve východní Evropě ○ rozpad Československa a vznik České republiky ○ Česká republika na přelomu tisíciletí ○ věda, technika a kultura ve 2. polovině 20. století ○ evropská integrace a globalizace
---	--

Výchova k občanství

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobností druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností různých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Kompetence k učení

- klást důraz na čtení s porozuměním
- klást důraz na práci s informacemi z různých zdrojů
- vést žáky k sebehodnocení
- klást důraz na individuální přístup
- vést žáky k mimoškolním aktivitám
- podporovat tvořivost žáků, netradiční aktivity

Kompetence k řešení problému

- motivovat žáky úkoly z praktického života
- zdokonalovat práci s tříděním a využitím získaných informací
- využívat výpočetní techniku
- využívat technické vybavení učeben
- podporovat spolupráci mezi staršími a mladšími žáky
- vést žáky k aktivnímu podílu na vyučování

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke slušné komunikaci se spolužáky a s učiteli
- vést žáky k vhodné argumentaci a formulování vlastních myšlenek a názorů
- vést žáky k tolerování ostatních myšlenek a názorů
- využívat metod kooperativního učení

Kompetence sociální a personální

- používat různé formy skupinové práce
- střídat jednotlivé role při různých formách skupinové práce
- naučit žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

- stanovovat pravidla chování v třídních kolektivech
- stanovená pravidla uvádět do souladu se školním řádem
- naučit žáky respektovat jiné národnostní a náboženské skupiny
- klást důraz na společný prožitek při různých aktivitách
- vést žáky k ochraně životního prostředí a okolí školy

Kompetence pracovní

- seznamování a dodržování pravidel bezpečnosti
- dodržování dohodnutých pravidel
- naučit se plnit své závazky

6. ročník - dotace: 1, povinný

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI	
výstupy	učivo
• seznámí se s významnými dny a svátky v průběhu roku • uvede příklady kulturních tradic, chápe tradice jako spojnicí s minulostí • umí vyjádřit, co znamená slovo domov • má zájem o historii našeho města a regionu • dokáže se orientovat v našem městě • dokáže uvést příklady nevhodného a vandalského chování • umí objasnit účel symbolů našeho státu a chápe způsoby jejich používání • svými slovy vyjádřit pojem vlastenectví	○ člověk v rytmu času, státní svátky, významné dny, tradice, pranostiky ○ naše obec a region - důležité instituce ○ zajímavá a památná místa ○ významní rodáci ○ místní tradice a pověsti ○ ochrana památek a životního prostředí města ○ naše vlast - pojem vlast a vlastenectví ○ zajímavá a památná místa ○ co nás proslavilo ○ významné osobnosti ○ státní symboly
STÁT A PRÁVO	
výstupy	učivo
• rozumí pojmům státní správa a samospráva • dokáže popsat na příkladech fungování státní správy • dokáže vyložit smysl a funkci voleb • dokáže vyložit pojmy demokracie, republika • zná základní práva dítěte • dokáže hájit svá práva a povinnosti	○ orgány a instituce samosprávy, komunální volby ○ právní základy státu - formy a znaky státu, ○ státní občanství ○ principy demokracie ○ znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu ○ lidská práva - základní lidská práva ○ práva dítěte a jejich ochrana ○ porušování práv dětí

7. ročník - dotace: 1, povinný

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI	
výstupy	učivo
• zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu • dokáže objasnit potřebu tolerance mezi lidmi ve společnosti • respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory, zájmy, chování a myšlení lidí • dokáže rozpoznat chyby v komunikaci mezi lidmi • zaujímá tolerantní postoje k menšinám • dokáže rozpoznat netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy • zaujímá aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti • umí posoudit a na příkladech doložit	○ vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy ○ konflikty v mezilidských vztazích ○ lidská solidarita ○ mezilidská komunikace ○ kulturní život - rozmanitost kulturních projevů ○ Kulturní hodnoty ○ kulturní instituce ○ masová kultura ○ prostředky masové komunikace ○ masmédia

přínos spolupráce při řešení konkrétních úkolů v rodině, škole a obci • umí zhodnotit nabídku kulturních institucí, dokáže vybrat zajímavé akce • kriticky přistupuje k mediálním informacím, umí vyjádřit svůj postoj k reklamě a propagandě	
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ	
výstupy	učivo
• rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • dokáže objasnit potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost umí uplatnit v praxi • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • svými slovy vyjádřit význam majetku pro život člověka a zásady správného hospodaření • uvede, jak lze proti vandalskému chování vystupovat • chová se zodpovědně a hospodárně vůči veřejnému majetku • vysvětlí, v čem spočívá vandalské chování	○ majetek v našem životě ○ vlastnictví, naše potřeby, druhy majetku ○ funkce peněz, konzumní společnost ○ ochrana vlastnictví
STÁT A PRÁVO	
výstupy	učivo
• umí popsat základní funkce jednotlivých složek státní moci • uvede hlavní znaky státu • vysvětlí na příkladech nutnost pravidel ve společnosti • na příkladech uvede typy a formy státu • vysvětlí smysl voleb • rozliší volby komunální, parlamentní a do EU • zná základní práva dítěte • vědět, kam se obrátit při porušování práv • hájit svá práva a zároveň dodržovat povinnosti • na příkladech uvést netolerantní, rasistické a extremistické chování	○ stát a právo ○ znaky státu, typy a formy státu ○ demokracie ○ volby a volební právo ○ složky státní moci ○ lidská práva ○ základní práva dítěte ○ ochrana před poškozováním lidských práv

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT	
výstupy	učivo
• uvede příklady spolupráce v EU, popíše výhody či nevýhody spolupráce • vyjmenuje hlavní cíl mezinárodních organizací - OSN a NATO • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	○ EU ○ tolerance k národnostním menšinám ○ významné mez. organizace - OSN, NATO

8. ročník - dotace: 1, povinný

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI	
výstupy	učivo
• umí uplatnit vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	○ vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy ○ mezilidská komunikace ○ konflikty v mezilidských vztazích ○ různé životní situace ○ způsoby řešení různých životních situací
ČLOVĚK JAKO JEDINEC	
výstupy	učivo
• dokáže objasnit, jak může poznání a hodnocení ovlivnit rozhodování • dokáže posoudit vliv osobních vlastností na dosahování cílů • dokáže objasnit význam vůle • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností • dokáže kriticky hodnotit své chování a jednání • umí popsat způsoby kultivování osobnosti • snaží se překonávat své nedostatky	○ podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání ○ osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter ○ vrozené předpoklady a osobní potenciál ○ vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, sebehodnocení ○ osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny ○ význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ	
výstupy	učivo
• dokáže rozlišit úlohu výroby, obchodu a služeb • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	○ výroba, obchod, služby - jejich funkce ○ principy tržního hospodářství ○ nabídka, poptávka, trh ○ fungování trhu ○ formy podnikání
STÁT A PRÁVO	
výstupy	učivo
• umí rozlišovat typy a formy států	○ právní základy státu - složky státní moci,

• rozlišuje úkoly složek státní moci, orgánů a institucí • rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu • dokáže vysvětlit výhody demokratického řízení státu • umí objasnit základní smysl voleb • umí uplatňovat základní práva • uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva • respektovat práva a oprávněné zájmy druhých lidí	jejich orgány a instituce ○ státní správa a samospráva ○ principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu ○ právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, právo a morálka, soustava soudů, orgány právní ochrany ○ právo a morálka ○ Ústava ○ lidská práva
--	--

9. ročník - dotace: 1, povinný

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ	
výstupy	učivo
• umí vysvětlit funkci bank a jejich služby • umí rozlišit různé zdroje státu, dokáže uvést příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu • objasní potřebu dodržování zásad duševního vlastnictví • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy	○ peníze - funkce a podoby peněz, formy práce ○ rozpočet rodiny a státu ○ význam daní ○ výroba, obchod, služby ○ jejich funkce a návaznost ○ principy tržního hospodářství ○ nejčastější právní formy podnikání
STÁT A PRÁVO	
výstupy	učivo
• umí objasnit významy právních úprav důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství apod. • umí provádět jednoduché právní úkony, snaží se chápat jejich důsledky • dodržuje právní ustanovení a uvědomuje si rizika • umí rozlišovat úkoly orgánů právní ochrany, dokáže uvést příklady jejich	○ právo v každodenním životě - význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky ○ porušování práv u duševního vlastnictví ○ přestupky a trestné činy ○ právní řád ČR - význam a funkce právního řádu ○ protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost ○ lidská práva - základní lidská práva, práva

činnosti • umí rozpoznat protiprávní jednání a umí uvést příklady takového chování • rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	dítěte, poškozování lidských práv, šikana a diskriminace ○ státní správa a samospráva, orgány a instituce, jejich úkoly, styk s úřady ○ státní občanství ČR
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT	
výstupy	učivo
• dokáže popsat vliv začlenění ČR do EU na život občanů, umí uvést příklady práv v rámci EU • dokáže uvést významné mezinárodní organizace, umí zhodnotit jejich význam a popsat příklady spolupráce mezi nimi • umí uvést příklady projevů globalizace • umí uvést příklady globálních problémů současnosti, má na ně osobní názor, dokáže objasnit příčiny a důsledky • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	○ evropská integrace - podstata, význam a výhody ○ Evropská unie a ČR ○ mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody ○ významné mezinárodní organizace ○ globalizace - projevy, klady a zápory ○ významné globální problémy a způsoby jejich řešení
Svět práce	
výstupy	učivo
• umí objasnit významy pracovních úprav důležitých vztahů, např. pracovní poměr • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách • posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života	○ Zákoník práce ○ pracovní smlouvy ○ volba profesní orientace ○ možnosti vzdělání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby

Člověk a příroda

Fyzika

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6. ročníku jednu hodinu týdně, v 7., 8., 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné pracovně.

Učivo postupně navazuje na výuku na prvním stupni.

Žák má být schopen na konci základního vzdělávání nabyté vědomosti a dovednosti na určité úrovni používat aktivně a operačně, tedy vždy na jisté úrovni něco změřit, určit, předpovědět, využít, sestavit, zapojit, rozpoznat, rozlišit, o něčem rozhodnout.

Je nutné, aby již během výuky žáci dostali co nejvíce možností reálně pozorovat objekty, procesy, které znají ze své zkušenosti. Mají je zkoumat z různých stránek, ověřovat si měření a experimenty své domněnky.

Žáci mohou při určitém měření pracovat frontálně nebo v menších skupinách. Některá měření mohou mít formu laboratorní práce.

Pokud jde o fyzikální fakta, která nelze z nejrůznějších důvodů ve školních podmínkách pozorovat a uskutečnit je třeba využít video a počítač.

Předmět fyzika je koncipován jako otevřený poznávací systém a žákům dává možnost pochopit podstatu fyzikálních jevů. Na získané vědomosti může žák v různých fázích svého vzdělávání navazovat, rozvíjet je, studovat v nových souvislostech či využívat v různých poznávacích i praktických situacích.

Kompetence k učení

- samostatně nebo s ostatními spolužáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení.
- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádět experimenty, které buď ověřují, či potvrzují vyslovované hypotézy, nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách.
- vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu.
- vyhledat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je ve svém dalším studiu.
- poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání.

Kompetence k řešení problému

- rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici – pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky.
- vyjádřit či formulovat problém, na který narazí při jejich fyzikálním vzdělávání.
- hledat, navrhopat, používat další metody, informace nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody a prostředky nevedly k cíli.
- posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému.
- korigovat chybná řešení problému.
- používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou dané metody v těchto oblastech aplikovatelné.

Kompetence komunikativní

- formulovat myšlenky a názory
- vést dialog, nebát se vyjádřit myšlenku

- umět naslouchat
- vyjadřovat se srozumitelně
- třídit informace
- držet se tématu
- umět pracovat ve skupině
- dát možnost ostatním komunikovat
- motivovat ostatní ke komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- umět přehodnotit své názory
- respektovat ostatní
- umět pracovat ve skupině při skupinovém vyučování, frontálních pokusech, LP
- umět vyjádřit a obhájit svůj názor
- být schopen rozhodnout sám za sebe
- nebát se chyb, poučit se z nich a hledat nová řešení
- najít vhodný způsob své prezentace – projekty krátkodobé, dlouhodobé

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní pravidla (při práci v laboratoři, při měření fyz. veličin)
- organizovat svou činnost
- schopnost odhadnout své možnosti (limity)
- umět využít znalosti a dovednosti v praxi
- umět se na motivovat, nadchnout
- umět pracovat s časem, časovými limity – LP
- umět zvolit pracovní postup
- umět si po sobě uklidit, správně uložit pomůcky
- spolupráce, tvořivost, nevzdávat se
- získávat zručnost
- využívat dřívější znalosti

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla slušného chování
- vyjádřit a obhájit svůj názor
- aktivně se zapojit do dění
- respektovat názory jiných
- umět vést dialog
- přijímat zodpovědnost, chápat a nést důsledky

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci a zkvalitnil výsledky své práce

6. ročník - dotace: 1, povinný

LÁTKY A TĚLESA	
výstupy	učivo
• uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • vysvětlí pojem těleso, rozliší jej od látky, popíše tvar a vlastnosti tělesa • osvojí si charakteristiky pevných, kapalných a plyných látek i těles pomocí jejich vlastností: tekutost, tvárnost, volný povrch, rozpínavost,	○ skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze ○ vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek a těles ○ složení látek ○ částicová stavba látek ○ Brownův pohyb ○ difúze

stlačitelnost dokáže vysvětlit, že částice jsou v neustálém neuspořádaném pohybu, popíše Brownův pohyb, difúzi	
LÁTKY A TĚLESA - FYZIKÁLNÍ VELIČINY	
výstupy	učivo
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - vysvětlí pojem fyzikální veličina - dokáže porovnat velikosti fyzikálních veličin stejného druhu, vyjmenuje značky i jednotky používaných fyzikálních veličin - osvojí si jednotku délky, s jejími násobky a díly, vyjmenuje některá délková měřidla a umí je použít k měření délky těles, osvojí si pojmy jednotka, nejmenší dílek a odchylka měření, vypočítá průměrnou hodnotu z naměřených hodnot - osvojí si základní jednotku objemu, její díly i násobky a to i se vztahem k jednotce litr, hektolitr, mililitr - měří objem kapalných i pevných těles pomocí odměrného válce, určí přesnost měření - zná jednotky hmotnosti a osvojí si jejich převádění - osvojí si vztah pro výpočet hustoty, vysvětlí hustotu látek na příkladech pomocí matematicko-fyzikálních tabulek, umí v nich vyhledávat a orientovat se v nich - na jednoduchých pokusech vysvětlí změnu objemu kapalného, pevného i plynného tělesa při změně teploty, - popíše teploměr, zná jednotku i značku teploty - orientuje se v druzích teploměrů i jejich použití, vysvětlí zásady měření teploty - seznámí se se termografem - orientuje se ve čtení grafu	- měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas - hustota - změna objemu pevných a kapalných látek při zahřívání - bimetalový pásek
ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK	
výstupy	učivo
- popíše model atomu, pojmenuje jeho části i částice v nich, vysvětlí, jak na sebe jednotlivé částice silově působí - popíše elektrování těles při vzájemném dotyku a na jednoduchých pokusech	- model atomu - elektrování těles

ukáže vzájemné působení zelektrovaných těles přitažlivými a odpuzivými silami	
MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK	
výstupy	učivo
- vyjmenuje části magnetu - oba póly - severní a jižní, i netečné pásmo, popíše jejich vlastnosti - na jednoduchých pokusech vysvětlí pojem magnetické pole i vzájemné působení dvou shodných pólů magnetů i dvou neshodných pólů, i magnetů na tělesa z feromagnetických látek - na jednoduchých pokusech ukáže magnetizaci látky, rozliší magneticky měkkou ocel od magneticky tvrdé, vysvětlí jejich vlastnosti - popíše magnetické vlastnosti Země, vysvětlí užití kompasu, busoly	- působení magnetu - magnetické póly - magnetizace látky

7. ročník - dotace: 2, povinný

POHYB TĚLES	
výstupy	učivo
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - má představu o mechanickém pohybu a jeho relativnosti, uvádí ji do souvislosti s příklady ze života (pohyb auta vzhledem k okolní krajině, pohyb cestujícího v jedoucím vlaku atd.) - operuje s pojmy trajektorie, dráha, na příkladech rozlišuje různé druhy pohybu - používá pojmy dráha, rychlost, čas, za pomoci vzorců umí tyto veličiny vypočítat - výpočtem určí průměrnou rychlost pohybu tělesa	- pohyby těles - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý - dráha - rychlost - čas - průměrná rychlost
SÍLY	
výstupy	učivo
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - vyjmenuje značku i jednotku síly, znázorní sílu pomocí orientované úsečky, zná její násobky i díly - změří velikost síly	- gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - síla, znázornění síly

osvojí si algoritmus pro výpočet gravitační síly, její velikost změří siloměrem	
SÍLY - SKLÁDÁNÍ SIL	
výstupy	učivo
dovede složit 2 síly působící stejným, opačným i různým směrem a to jak experimentálně, tak graficky, chápe princip skládání sil, užívá pojem výslednice	- výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - skládání sil stejného, opačného a různého směru - rovnováha sil - těžiště tělesa
SÍLY - POSUVNÉ A OTÁČIVÉ ÚČINKY SIL	
výstupy	učivo
- orientuje se ve vzájemném působení těles a polí, na příkladech rozlišuje účinky posuvné, otáčivé a deformační - dojde k poznání o závislosti posuvných účinků na velikosti síly a na hmotnosti tělesa - používá poznatků prvního Newtonova pohybového zákona – zákona setrvačnosti k objasnění jevů z běžného života, samostatně řeší úlohy upevňující poznatky o prvním i druhém Newtonově pohybovém zákonu - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích - užívá pojem páka, rameno síly, moment síly, používá jeho jednotku, při výpočtech uplatňuje podmínky pro rovnováhu na páce, vysvětlí užití a účelnost páky v běžném životě, popíše jednotlivá zařízení - pozná kladku pevnou, volnou i kladkostroj, zná účelnost jejich použití a umí uplatnit algoritmus výpočtu rovnováhy na těchto jednoduchých strojích k základním výpočtům - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	- Newtonovy zákony - zákony síly - páky - kladky, kladkostroj
SÍLY - DEFORMAČNÍ ÚČINKY, TŘENÍ	
výstupy	učivo
- rozlišuje pojem tlaková a tahová síla, vyjmenuje příklady účinků těchto sil - změří velikost třecí síly, na základě zkoumání závislosti velikosti třecí síly na jakosti stykových ploch a na velikosti tlakové síly vysloví závěr, objasní význam třecí síly v praxi,	- tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - tlak

účelnost jejího zmenšování nebo naopak zvětšování	
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN	
výstupy	učivo
• využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • objasní účinky vnější tlakové síly na hladinu kapaliny, k vysvětlení jevů používá Pascalova zákona, popisuje pokusy a objasní je • nakreslí jednoduché schéma hydraulického zařízení, vysvětlí je a popíše jeho užití v praxi • na základě pokusů se seznámí s účinkem gravitační síly na kapalinu, popíše tlakovou sílu kolmo na dno i hydrostatický tlak, vysvětlí jeho příčiny • vysvětlí existenci a příčiny vztlakové síly, její využití v praxi, dokáže vysvětlit Archimédův zákon • vyvodí podmínky pro plování těles v kapalině a určí souvislost velikosti ponořeného objemu tělesa a hustotou kapaliny • vysvětlí pojmy a příčiny atmosférického tlaku a tlakové síly s ním související, ověří to pokusem • popíše Torricelliho pokus jako princip měření atmosférického tlaku • vyjmenuje a popíše přístroje k měření atmosférického tlaku i tlaku uvnitř nádoby • aplikuje platnost Archimédova zákona v atmosférickém tlaku, dokáže vysvětlit význam těchto poznatků v praxi – balóny, ... • rozliší pojmy přetlak, podtlak	○ Pascalův zákon – hydraulická zařízení ○ hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře ○ Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách ○ tlak plynu v uzavřené nádobě
SVĚTELNÉ DĚJE	
výstupy	učivo
• využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • používá pojmy světelný zdroj, optické prostředí, šíření světla, zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu	○ vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem ○ učivo z oboru Vesmír: měsíční fáze

• vysvětlí vznik stínu i polostínu, vyjmenuje měsíční fáze, • popíše zatmění Slunce i Měsíce • formuluje zákon odrazu světla, dokáže ho ověřit na pokusu, sleduje zobrazení tělesa rovinným zrcadlem a graficky ho znázorní • rozlišuje kulová zrcadla a popíše jejich použití v praxi • na pokusu pozoruje lom světla, dokáže jej znázornit graficky • na základě pokusů s optickým hranolem popíše spojité spektrum a tyto poznatky aplikuje	
---	--

8. ročník - dotace: 2, povinný

ENERGIE	
výstupy	učivo
• využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • používá pojmy mechanická práce, výkon, pohybová a polohová energie k objasnění fyzikálních dějů • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa • popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie v gravitačním poli Země, objasní, že změna pohybové energie, polohové energie v gravitačním poli Země a energie pružnosti jsou vždy spojeny s konáním práce • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	○ formy energie – pohybová a polohová energie ○ práce ○ výkon
ENERGIE - VNITŘNÍ ENERGIE, TEPLA	
výstupy	učivo
• dovede pojem vnitřní energie použít k vysvětlení fyzikálních jevů, spojuje její změny s ději konání práce a tepelné výměny, používá teplo jako fyzikální veličinu ekvivalentní mechanické práci • osvojí si vzorec pro výpočet tepla a používá jej k výpočtu tepla • orientuje se v matematicko-fyzikálních tabulkách, umí je používat k vyhledávání měrné tepelné kapacity látek, vysvětlí, co tato veličina udává	○ formy energie – vnitřní energie ○ změny vnitřní energie ○ teplo ○ tepelná výměna - vedení tepla, šíření tepla prouděním a zářením

ENERGIE - ZMĚNY SKUPENSTVÍ	
výstupy	učivo
- změny skupenství tělesa spojuje se změnami jeho vnitřní energie - používají veličiny teplota tání, měrné skupenské teplo tání skupenské teplo tání, orientují se v tabulce teploty tání, porovnávají vlastnosti materiálů a spojují s nimi výhody a nevýhody materiálů - popíší rozdíl mezi vypařováním a varem - pojmenují různé změny skupenství	- přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - var - skupenské teplo tání - sublimace, desublimace
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE - ELEKTRICKÝ NÁBOJ, ELEKTRICKÉ POLE	
výstupy	učivo
- používá pojem elementární náboj, zná jednotku coulomb i převod mezi nimi - na základě pokusu popíše elektrostatickou indukci i polarizaci nevodiče	- elektrické pole - elektrický náboj - elektrometr - vodič a izolant v el. poli
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE - ELEKTRICKÝ PROUD	
výstupy	učivo
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností - změří elektrický proud a napětí - nakreslí schematické značky jednotlivých součástí el. obvodu, nakreslí schéma el. obvodu - umí vysvětlit, proč některé látky vedou el. proud - definuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných částic a to jak v kovech, tak v kapalinách - popíší zdroje stejnosměrného napětí – el. články - vysloví Ohmův zákon a aplikuje v jednotlivých výpočtech napětí, proudu i odporu - sestaví el. obvod a pomocí měřících přístrojů změří napětí i proud v jednotlivých částech obvodu - používá zákonitostí při zapojení rezistorů za sebou i vedle sebe, vypočítá velikosti proudů a napětí na jednotlivých prvcích jednoduchého a rozvětveného elektrického obvodu - popíše reostat - znalost algoritmu pro výpočet el. práce a výkonu i jejich jednotky prokáže na výpočtech - zná základní bezpečnostní pravidla pro používání el. spotřebičů, stanoví	- elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač - elektrické pole – elektrická síla; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor - el. vodič, el. izolant. - stejnosměrný el. proud, el. napětí - Ohmův zákon pro kovy - odpor vodiče - spojování spotřebičů sériově (za sebou) a paralelně (vedle sebe) - el. práce, el. energie - spotřeba el. energie

které spotřebiče v domácnosti mají největší odběr elektrické energie a navrhne způsob jejího šetření	
ZVUKOVÉ DĚJE	
výstupy	učivo
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí - popíše zdroje a druhy zvuku, prostředí, kterým se zvuk šíří - prokáže znalost přibližné velikosti rychlosti zvuku ve vzduchu, ve vodě i v oceli - definuje kmitočet a na základě něho výšku tónu - podle obrázku popíše stavbu ucha i důležité části pro přijímání zvuků, určí hranice slyšitelnosti podle kmitočtu, používá pojmy ultrazvuk a infrazvuk a dokáže je určit podle kmitočtu - dokáže vysvětlit vznik ozvěny, vysvětlí pojem dozvuk - je seznámen s přibližnými hladinami zvuku v dB, určí práh slyšení i práh bolesti - popíše, proč je nebezpečné pobývat dlouho a často ve velkém hluku	- vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku - zdroj zvuku, šíření zvuku - kmitočet, výška tónu - hranice slyšitelnosti - hluk

9. ročník - dotace: 2, povinný

ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE	
výstupy	učivo
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - spojuje magnetické pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem v elektrickém poli - vysloví Ampérovo pravidlo pravé ruky a dokáže ho použít na příkladech, popíše elektromagnet, zvonek, jistič a elektromagnetické relé, při pokusu ukáže pohybové a otáčivé účinky magnetického pole na vodič, kterým prochází el. proud - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí	- elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; stejnosměrný elektromotor - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet - působení mg. pole na cívku s proudem - elektromagnetická indukce

• pomocí pokusu popíše elektromagnetickou indukci • na jednoduchých pokusech vysvětlí pojem magnetické pole v okolí vodiče s el. proudem a příčinné souvislosti mezi el. proudem a magnetickým polem	
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE - STŘÍDAVÝ ELEKTRICKÝ PROUD	
výstupy	učivo
• rozliší stejnosměrný proud od střídavého • stručně popíše základní principy vzniku střídavého proudu • orientuje se v časovém grafickém znázornění – sinusoidě, prokáže znalost pojmu perioda a kmitočet, dokáže použít vzorec pro výpočet kmitočtu a periody • popíše transformátor, používá transformační poměr, popíše rozvodnou elektrickou síť • řídí se základními bezpečnostními pravidly pro práci s elektrickým proudem	○ elektrické a magnetické pole – transformátor ○ elektrické a magnetické pole – bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními ○ vznik střídavého proudu ○ rozvodná el. síť
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE - VEDENÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU V KAPALINÁCH A PLYNECH	
výstupy	učivo
• na základě pokusu popíše elektrolýzu, prokáže znalost pojmu elektroda, elektrolyt, popíše pokovování • popíše princip jiskrového elektrického výboje, elektrického oblouku a výboje ve zředěných plynech, popíše princip blesku a nebezpečí z toho plynoucí	○ vedení el. proudu v kapalinách ○ vedení el. proudu v plynech
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE - POLOVODIČE	
výstupy	učivo
• rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • popíše změnu odporu v polovodičích, pojmenuje některé druhy polovodičů – fotorezistor, termistor • popíše vznik polovodiče typu P i polovodiče typu N • popíše princip polovodičové diody i způsob jejího zapojení v propustném i závěrném směru • prokáže, že ví, co je voltampérová charakteristika diody a dokáže se v ní orientovat, dokáže popsat užití diody jako jednoduchého usměrňovače a vznik tepavého proudu	○ změny odporu s teplotou ○ polovodiče typu P a N ○ využití některých polovodičových součástek ○ dioda, použití diody

ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE - ELEKTROMAGNETICKÉ VLNĚNÍ	
výstupy	učivo
• podá přehled elektromagnetických vln a jejich užití, vysvětlí pojem vlnová délka, zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu • popíše podstatu světla, prostředí, v jakém se elektromagnetické vlny šíří • popíše zdroje elektromagnetického záření i jejich způsob užití	○ elektromagnetické vlny ○ zdroje elektromagnetického záření a jejich užití
SVĚTELNÉ DĚJE	
výstupy	učivo
• využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • na pokusech i graficky vysvětlí odraz světla na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle, dokáže určit, jaký obraz vznikne • na pokusech popíše lom světla na rozhraní různých optických prostředí, dokáže jej graficky znázornit • na pokusech i graficky vysvětlí lom na čočce spojné i rozptylce, dokáže určit, jaký obraz vznikne • popíše oko z fyzikálního hlediska, určí jak napravovat základní optické vady - dalekozrakost i krátkozrakost • dokáže sestavit ze stavebnicových pomůcek lupu, mikroskop a dalekohled	○ vlastnosti světla – rychlost světla ve vakuu; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem ○ lom světla ○ čočky ○ optické vlastnosti oka
ENERGIE - JADERNÁ ENERGIE	
výstupy	učivo
• zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí • dokáže popsat stavbu atomu, používá pojmy nukleony, nukleonová čísla, vysvětlí pojem nuklidy • prokáže, že zná podstatu tří druhů záření - alfa, beta i gama, jejich nebezpečnost i způsob ochrany před nimi • na některých známých přirozených radionuklidech popíše proces přeměny i užití radioaktivity v různých oborech činností • popíše řetězovou reakci i uvolňování	○ obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ○ stavba atomu ○ radioaktivita ○ využití jaderného záření ○ jaderné reakce ○ jaderná elektrárna

jaderné energie • za pomoci obrázku popíše jaderný reaktor, zná možná nebezpečí jaderných reakcí i způsob ochrany • popíše historii jaderné energetiky, má znalosti o způsobech likvidace jaderného paliva, dokáže pohovořit o bezpečnosti jaderné elektrárny	
Vesmír	
výstupy	učivo
• objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • podá přehled všech těles ve Sluneční soustavě • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností • orientuje se v základních souhvězdích na obloze • zná stručné dějiny kosmonautiky	○ sluneční soustava – její hlavní složky ○ hvězdy ○ galaxie ○ souhvězdí ○ dějiny kosmonautiky

Zeměpis

Vyučovací předmět zeměpis se vyučuje v 6. - 9. ročníku dvě hodiny týdně (mimo 7. ročník), v sedmém ročníku 1 hodina týdně.

Zeměpisné vzdělávání umožňuje žákům porozumět přírodním zákonitostem, pomáhá se lépe orientovat v běžném životě. Příroda je celkem, jehož části se navzájem ovlivňují. Při praktických činnostech se žáci učí pozorovat přírodní objekty, měřit je a z výsledků vyvozovat závěry. Při výuce poznávají důležité vztahy mezi přírodou a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích, vliv činnosti člověka na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učivo zeměpisu seznamuje žáky s postavením planety Země ve vesmíru, s přírodními podmínkami pro všechny organismy i pro člověka. Společenskovední charakter umožňuje poznat a pochopit globální problémy lidstva - růst populace ve světě, problémy s výživou lidstva, ochranou přírody atd. Žáci získávají a rozvíjejí dovednosti v práci s plány, mapami, atlasy a dalšími geografickými podklady a zdroji informací, získávají trvalý zájem o poznání své vlasti, sousedních států, regionů světa. Je vytvářen a podporován aktivní přístup k ochraně životního prostředí.

Kompetence k učení

- práce s textem, čtení s porozuměním (učebnice, encyklopedie, tabulky)
- práce s atlasem, topografickými a speciálními mapami
- práce s doplňující literaturou (cestopisy, časopisy s geografickou tematikou)
- vyhledávání a třídění informací a jejich využití v procesu učení (internet, encyklopedie)
- realizace vlastních prací (projekty, referáty)
- provádění jednoduchých pokusů s geografickou tematikou
- využívání vhodných způsobů a metod efektivního učení
- propojování získaných poznatků do širších celků, nalézání souvislostí
- kritické posuzování poznatků, formulace závěrů
- poznávání smyslu a cíle učení

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávání informací vedoucích k efektivnímu řešení problému
- využívání Internetu, počítačových programů, videonahrávek, CD ROM
- chápání vztahů mezi fyzickogeografickými a socioekonomickými složkami zeměpisného prostředí
- prezentace vlastních názorů a jejich obhajoba (panelová diskuse)

- pochopení problému, vyhledání vhodných informací pro jeho řešení
- kritické myšlení, schopnost hájit svá rozhodnutí
- diskutovat o možných způsobech řešení problémů

Kompetence komunikativní

- využití skupinové práce (kvízy, skupinové hry)
- vedení žáků k výstižnému vyjadřování myšlenek
- vyhledávání informací v různých typech geografických záznamů
- využívání moderních sdělovacích prostředků pro komunikaci s okolním světem
- formulace a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu
- souvislé a kultivované vyjadřování v písemném i ústním projevu
- naslouchání názorům druhých lidí, vhodná reakce na ně

Kompetence občanské

- respektování národních tradic různých etnik
- intolerance k rasismu
- výchova k ochraně přírodního a kulturního dědictví národů
- odmítání nedemokratických principů řešení konfliktů mezi národy
- pochopení nutnosti zachování udržitelného rozvoje společnosti
- respektování názorů druhých, uvědomovat si práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- zodpovědné rozhodování podle dané situace
- chápání environmentálních problémů
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- jednání v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Kompetence sociální a personální

- vypracovávání projektových úkolů týmovou spoluprací
- prezentace výsledků práce prostřednictvím skupiny
- pochopení role jednotlivce ve skupině
- vytváření potřeby efektivní spolupráce
- spolupráce ve skupinách na základě předem vytvořených pravidel
- pomáhat si a být schopen o pomoc požádat
- učit se vzájemnému naslouchání

Kompetence pracovní

- naučit se plnit své závazky
- dodržování dohodnutých pravidel chování ve skupině
- využití nabytých vědomostí v praktickém životě (práce s topografickou mapou, orientace v terénu)
- vedení žáků k objektivnímu sebehodnocení
- pochopení nutnosti profesní orientace (exkurze do podniků)
- seznamování a dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- snaha po co nejefektivnější práci

6. ročník - dotace: 2, povinný

PLANETA ZEMĚ	
výstupy	učivo
• používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • orientuje se v přírodě podle Slunce • hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi • prokáže na konkrétních příkladech	○ postavení Země ve vesmíru ○ tvar a rozměry Země ○ určování zeměpisné polohy ○ oběh Země kolem osy ○ oběh Země kolem Slunce ○ Měsíc, pohyby Měsíce ○ školní glóbus ○ poledníky a rovnoběžky ○ zeměpisná poloha místa na Zemi ○ časová pásma

tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období • používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbusu i na mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi • vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180 poledníku pro určování času na Zemi • dokáže stanovit místní čas • rozumí pojmům poledník, hlavní poledník, místní poledník, rovnoběžka, rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová hranice. • určí geografickou polohu jednotlivých světadílů a oceánů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a podnebných pásích	
MAPA - OBRAZ ZEMĚ	
výstupy	učivo
• používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat • prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky • vyhledává potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě • porovná rozlohu jednotlivých světadílů a oceánů • popíše a srovnává členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých světadílů • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • seznámí se se znázorněním výškopisu	○ různé druhy plánů a map, jejich měřítko ○ obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) ○ orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám ○ přepočet vzdáleností ○ práce s atlasem ○ určování absolutní (matematické) geografické polohy

a polohopisu na mapách	
PŘÍRODNÍ SLOŽKY A OBLASTI ZEMĚ	
výstupy	učivo
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - vysvětlí pojem krajinná sféra - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry - rozpoznává souvislosti a vzájemnou polohu mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry - objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů - posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení vnitřních a vnějších přírodních činitelů a lidských činností - s porozuměním pracuje s pojmy počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře - vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště - seznámí se s rozložením vody na Zemi - porozumí a vyhledá na mapách pojmy oceán, moře, vodní toky, ledovce, pohyby mořské vody, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - vysvětlí význam půdy, ochranu půdy, příčiny úbytku půdy ve světě - objasní uspořádání živých organismů v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - seznámí se s vlivy člověka na životní prostředí - charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů - seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- krajinná sféra - stavba Země - zemská kůra a její pohyby - vznik pohoří - vznik ostrovů - hydrosféra - voda v mořích a oceánech - voda na pevnině - atmosféra - počasí - podnebí - pedosféra - přírodní krajiny - polární kraje - tundra - lesy mírného pásu - stepi - subtropy - pouště - savany - tropické deštné lesy - výškové stupně v krajině - přírodní katastrofy - využití přírodních zdrojů

• porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	
JAK ŽIJÍ LIDÉ NA ZEMI	
výstupy	učivo
• používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat • používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbusu i na mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi • dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	○ domov, obec, stát, světadíl ○ obyvatelé na Zemi ○ společné a odlišné znaky lidí - rasy, jazyky, náboženství ○ sídla, typy sídel ○ život ve městech ○ lesy, přírodní bohatství Země ○ voda, nezbytná podmínka života ○ výroba potravin ○ těžba nerostů ○ výroba energie ○ těžký průmysl ○ lehký průmysl ○ doprava ○ služby obyvatelstvu ○ rozdělení zemí podle vyspělosti ○ rozvojové země ○ velmi vyspělé země ○ mezinárodní spolupráce ○ mezinárodní organizace, OSN. EU
SHRNUTÍ A OPAKOVÁNÍ UČIVA	
výstupy	učivo
• používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat • prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót,	○ opakování jednotlivých kapitol ○ zeměpisné vycházky ○ zeměpisná exkurze

- nadmořské výšky - vyhledává potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě - vysvětlí pojem krajinná sféra - zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	
--	--

7. ročník - dotace: 1, povinný

AFRIKA	
výstupy	učivo
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí ve vyučovacím procesu - používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i na mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - vymezení geografické rozdělení Afriky, určí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské	- poloha, rozloha - členitost pobřeží, povrch - přírodní poměry - vodstvo - přírodní krajiny - vývoj a současnost Afriky - národy, jazyky - region severní Afrika - Sahel - země u Guinejského zálivu - východní Afrika - jižní Afrika

poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa	
ATLANTSKÝ OCEÁN	
výstupy	učivo
• vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy se kterými se seznámí ve vyučovacím procesu • zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	○ poloha, rozloha ○ členitost pobřeží ○ ostrovy, souostroví ○ přírodní zdroje, využití
AMERIKA	
výstupy	učivo
• vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislosti s přírodními poměry • vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu • dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy se kterými se seznámí ve vyučovacím procesu • zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo • provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytýčí společné znaky	○ historie osidlování ○ poloha, členitost pobřeží ○ povrch ○ přírodní poměry ○ podnebí ○ vodstvo ○ obyvatelstvo ○ USA ○ Kanada ○ země Střední Ameriky ○ ostrovy Karibského moře ○ Andské státy ○ Brazílie ○ země Jižního rohu

daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů • vyhledává a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa	
8. ročník - dotace: 2, povinný	
ARKTIDA A ANTARKTIDA	
výstupy	učivo
• určí geografickou polohu a vyhledává na mapách polární oblasti • uvede význam Arktidy a Antarktidy, seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí • posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí	○ poloha, rozloha, členitost pobřeží ○ povrch, fauna, flóra ○ statut Antarktidy
AUSTRÁLIE A OCEÁNIE	
výstupy	učivo
• vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislosti s přírodními poměry • dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy se kterými se seznámí ve vyučovacím procesu • provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytýčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa	○ poloha, rozloha ○ členitost pobřeží ○ ostrovy, souostroví ○ přírodní zdroje, využití ○ povrch, podnebí, vodstvo ○ příroda Austrálie ○ obyvatelstvo ○ hospodářství
ASIE	
výstupy	učivo
• vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislosti s přírodními	○ poloha a rozloha ○ členitost pobřeží ○ povrch ○ podnebí ○ vodstvo ○ přírodní krajiny

poměry • vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu • dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy se kterými se seznámí ve vyučovacím procesu • provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytýčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů • vyhledává a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa	○ obyvatelstvo ○ rozdělení Asie ○ Blízký východ ○ Střední východ ○ Zakavkazsko ○ Střední Asie ○ Jižní Asie ○ Jihovýchodní Asie ○ Východní Asie ○ Čína ○ Japonsko ○ Sibiř a Dálný východ ○ Arktida
SHRNUTÍ A OPAKOVÁNÍ UČIVA	
výstupy	učivo
• dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy se kterými se seznámí ve vyučovacím procesu • zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	○ opakování jednotlivých kapitol ○ zeměpisné vycházky ○ zeměpisná exkurze

EVROPA	
výstupy	učivo
• provede regionalizaci, vytýčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů • vyhledává a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města • vyhledává na mapách hlavní	○ poloha Evropy na Zemi ○ historický vývoj evropské civilizace ○ co Evropany rozděluje a co spojuje ○ přírodní podmínky v Evropě ○ přírodní oblasti Evropy ○ přírodní zdroje v Evropě ○ obyvatelstvo v Evropě - bude Evropanů

soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech a modelových státech, popíše a porovnává jejich odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislosti s přírodními poměry • vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu • dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí ve vyučovacím procesu	ubývat? ○ přirozený pohyb obyvatelstva ○ struktura evropského obyvatelstva ○ migrace v Evropě ○ evropská města ○ pomoc zaostávajícím regionům ○ hospodářství Evropy - proměny evropského hospodářství ○ Evropa regionů - hledání řádu v různosti ○ Střední Evropa ○ Severní Evropa ○ Západní Evropa ○ Jižní Evropa ○ Jihovýchodní Evropa ○ Východní Evropa ○ Evropská unie
9. ročník - dotace: 2, povinný	
ČESKÁ REPUBLIKA NA MAPĚ EVROPY	
výstupy	učivo
• vyhodnotí geografickou polohu České republiky podle různých kritérií • určí geografickou polohu České republiky • porovnává rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	○ poloha České republiky v Evropě ○ vývoj státního území
PŘÍRODNÍ PODMÍNKY ČESKÉ REPUBLIKY	
výstupy	učivo
• popíše s pomocí obecně zeměpisných a	○ povrch, členění a vývoj reliéfu, Česká

tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledává horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo • zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	vysočina, Karpaty ○ působení ledovce u nás ○ mozaika české krajiny ○ surovinové zdroje na našem území ○ ochrana krajiny a přírody
OBYVATELSTVO A SÍDLA	
výstupy	učivo
• vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách nejmenší a největší soustředění obyvatelstva v České republice • vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice • srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy	○ kolik nás kde žije ○ bude nás ubývat či přibývat ○ sonda do české populace ○ stěhování obyvatelstva ○ život ve městech a na venkově ○ regionální rozvoj a politika
HOSPODÁŘSTVÍ ČR	
výstupy	učivo
• porovnává předpoklady rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice • charakterizuje hospodářství České republiky po jednotlivých oblastech - průmysl, zemědělství, doprava a spoje, cestovní ruch, zahraniční obchod • zhodnotí postavení Nového Jičína v rámci hospodářství kraje, celé České republiky • popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy	○ hospodářství pod vlivem politiky ○ zemědělství ○ průmysl ○ služby obyvatelstvu ○ doprava
REGIONY ČESKA	
výstupy	učivo
• vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům • vyhledává aktuální demografické údaje týkající se města Nového Jičína, zpracovává je • vyhodnocuje aktuální demografické údaje týkající se Nového Jičína a pokouší se o prognózu dalšího vývoje • lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice	○ administrativní členění ČR ○ Praha ○ Středočeský kraj ○ Jihočeský kraj ○ Plzeňský kraj ○ Karlovarský kraj ○ Ústecký kraj ○ Liberecký kraj ○ Královéhradecký kraj ○ Pardubický kraj ○ Kraj Vysočina ○ Jihomoravský kraj ○ Olomoucký kraj ○ Zlínský kraj ○ Moravskoslezský kraj

• charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost • zjistí historii a statistické údaje vztahující se k Novému Jičínu • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	
ČESKO-ZAHRANIČNÍ VZTAHY	
výstupy	učivo
• organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	○ od izolace k přeshraniční spolupráci ○ ČR součást evropského i světového dění ○ Česko - cestovní ruch ○ kam se podívat a proč
SHRNUTÍ A OPAKOVÁNÍ UČIVA	
výstupy	učivo
• popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledává horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo • zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost • pracuje aktivně s turistickými mapami místního regionu • zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo České republiky	○ opakování jednotlivých kapitol ○ zeměpisné vycházky ○ zeměpisná exkurze

POLITICKÁ MAPA DNEŠNÍHO SVĚTA	
výstupy	učivo
• posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního	○ globalizace ○ dělení zemí světa podle vyspělosti ○ chudoba, co s ní souvisí ○ regionální nerovnosti a jejich vývoj ○ kolonizace, dekolonizace ○ vytváření mezinárodních organizací,

světa • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	integrace ○ ekonomické integrace ○ vojenské a politické mezinárodní organizace
---	--

• pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku • orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele • popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací • vymezí kritéria hodnocení vyspělosti států • uvede, vyhledává a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje • orientuje se na politické mapě světa • uvede aktuální počet států současného světa, vyhledává na politické mapě světa nově vzniklé státy • rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění • uvádí příklady různé míry demokracie ve světě • lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě • uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení • vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá způsoby řešení	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ SLOŽKY KRAJINY	
výstupy	učivo
• posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich	○ od etnika ke globálnímu společenství ○ postavení národnostních menšin v Česku ○ filosofie a náboženství v životě člověka ○ prolínání světových kultur ○ lidská práva v současném světě ○ ochrana kulturního a přírodního dědictví ○ mezinárodní migrace ○ osídlení - město ○ kontrasty mezi městy rozvojového a vyspělého světa ○ venkov, venkovské osídlení ○ zemědělská výroba ○ rozmístění průmyslu ○ členění průmyslu ○ jednotlivá průmyslová odvětví ○ doprava - význam, druhy ○ vliv dopravy na život lidí ○ služby ○ cestovní ruch

vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech • orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele • popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací • určí a vyhledává hlavní oblasti světového hospodářství • porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství • vymezí kritéria hodnocení vyspělosti států	
KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
výstupy	učivo
• porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní	○ globální změny klimatu ○ člověk a přírodní katastrofy ○ rozmanitost živé přírody

prostředí • rozlišuje vzhled , funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady • posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností, jejich vliv na krajinu a životní prostředí • zhodnotí, jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady • zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni • navrhne možná řešení problematiky životního prostředí • provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů • porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj	
SHRNUTÍ A OPAKOVÁNÍ UČIVA	
výstupy	učivo
• ovládá zásady praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a dalšími materiály při vyhledávání informací • aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	○ opakování jednotlivých kapitol ○ zeměpisné vycházky ○ zeměpisná exkurze ○ význam a využití geografie

Chemie

Výuka chemie probíhá v osmém a devátém ročníku a má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Žáci používají učebnice Chemie pro základní školy a víceletá gymnázia 8 a 9 z nakladatelství Nová škola. K oběma knihám byly vydány i pracovní sešity, které slouží k procvičení, upevnění i doplnění učiva.

Předmět se vyučuje v učebně chemie, kde je k dispozici počítač a interaktivní tabule. Pokusy, které nelze v učebně v důsledku bezpečnosti a ochrany zdraví provádět, mohou žáci sledovat prostřednictvím interaktivní učebnice, popř. počítače.

Demonstrační pokusy připravené učitelem i laboratorní práce (cca 4 za rok), které děti provádějí samy, z výší zájem o tento předmět i o předměty, které s chemií úzce souvisí např. přírodopis, fyzika. V případě velkého počtu žáků ve třídě (nad 24) se třída dělí při laboratorních pracích na 2 skupiny.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami, jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Žáci postupně získávají základní poznatky z různých oborů chemie, osvojují si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, provádějí jednoduché chemické pokusy, poznávají zásady bezpečné práce s chemikáliemi. Jsou rovněž seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrozličnějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka).

Kompetence k učení

- pozorovat vlastnosti látek a jejich přeměn ve škole i v běžném životě
- užívat různých aktivizujících metod, které přibližují základní poznatky z chemie a její využívání v životě
- předávat a vyhledávat dostatek zajímavých informací s chemickou tematikou, především v souvislosti s běžným životem občanů
- posuzovat věrohodnost informací a zpracovávat je z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení chemie
- poznávat souvislosti zkoumání v chemii a ostatních přírodních, popř. dalších vědách

Kompetence k řešení problémů

- vést k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností s významem chemie v každodenním životě člověka
- vést k samostatnému pozorování vlastností látek, chemických reakcí a k jejich vyhodnocování a k vyvozování praktických závěrů pro současnost i budoucnost
- hledat, navrhnout či používat různé informace i metody k řešení
- předkládat dostatečný počet námětů k samostatnému uvažování a k řešení problémů souvisejících s bezpečným užíváním chemických látek

Kompetence komunikativní

- vést k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- stručně a přehledně sdělovat (ústně i písemně) výsledky svých pozorování, experimentů a řešení problémů i běžných úkolů
- obhajovat výsledky své práce i svůj názor na řešení problémů
- přijmout kritiku a poučit se z ní
- využívat všechna (ve škole) dostupná informační a komunikační media

Kompetence sociální a personální

- učit se kooperaci a týmové spolupráci při řešení problémů i při posuzování situací v běžném životě
- porozumět myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvit při obhajování vlastních názorů na určitý stav nebo chystanou změnu

Kompetence občanské

- vést k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie, k odpovědnosti za zachování životního prostředí
- vést k poznání zásad chování občanů při úniku nebezpečných látek

Kompetence pracovní

- optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty, získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- učit se zásadám bezpečné práce a ochrany zdraví při práci

8. ročník - dotace: 2, povinný

ÚVOD DO UČIVA CHEMIE

výstupy	učivo
• uvede příklady chemického děje a čím se zabývá chemie • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • rozpozná skupenství látek a jejich změny • uvede zásady bezpečné práce s chemickými látkami	○ vymezení chemie ○ vlastnosti látek - skupenství, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota ○ změny skupenství - tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace ○ zásady bezpečné práce v laboratoři ○ nebezpečné látky a jejich označení
SMĚSI	
výstupy	učivo
• vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi • rozliší směsi a chemické látky	○ směsi - různorodé, stejnorodé (roztoky) ○ rozpouštění pevné látky do roztoku ○ oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace, chromatografie) ○ nasycený a nenasycený roztok, koncentrovanější a zředěnější roztok
CHEMICKÉ VÝPOČTY	
výstupy	učivo
• vypočítá složení roztoku a připraví prakticky roztok daného složení	○ hmotnostní zlomek, procentuální koncentrace roztoků
VODA A VZDUCH	
výstupy	učivo
• rozliší různé druhy vody, uvede příklady jejich použití • uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí • uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách • vysvětlí oběh vody v přírodě • uvede složky vzduchu	○ voda destilovaná, pitná, odpadní ○ výroba pitné vody; čistota vody ○ vzduch - složení, čistota ovzduší ○ ozonová vrstva
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK	
výstupy	učivo
• popíše složení atomu, vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	○ atomy ○ atomové jádro (protony, neutrony) ○ elektronový obal, elektrony (valenční elektrony) ○ chemická vazba, molekuly, chemické sloučeniny ○ ionty ○ periodická soustava prvků (periody, skupiny)
CHEMICKÉ PRVKY A CHEMICKÉ SLOUČENINY	
výstupy	učivo
• používá značky a názvy vybraných chemických prvků • vysvětlí, co udává protonové číslo • používá pojmy chemická látka,	○ názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků ○ protonové číslo ○ kovy - Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au, alkalické kovy, kovy alkalických zemin

chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - odvodí složení chemické látky ze vzorce (a z modelu molekuly) chemické sloučeniny - uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny - rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti, uvede příklady praktického využití vybraných kovů a nekovů	nekovy - H, O, halogeny
DVOUPRVKOVÉ SLOUČENINY	
výstupy	učivo
- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech a halogenidech - zapiše z názvů vzorce oxidů a halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a halogenidů, posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	- vlastnosti vybraných oxidů - názvosloví oxidů, oxidační číslo - vlastnosti vybraných halogenidů - názvosloví halogenidů - vlastnosti vybraných sulfidů - názvosloví sulfidů
CHEMICKÉ REAKCE	
výstupy	učivo
- uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí a určí je správně v konkrétních příkladech - provede jednoduché chemické reakce ve školní laboratoři - přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- výchozí látky a produkty - chemický děj - chemické rovnice - zákon zachování hmotnosti - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí
CHEMICKÉ VÝPOČTY	
výstupy	učivo
vysvětlí pojem molární hmotnost, najde v tabulkách molární hmotnost prvku, vypočítá molární hmotnost sloučeniny	- látkové množství, molární hmotnost - výpočty z chemických rovnic (rozšiřující učivo)
KYSELINY A HYDROXIDY	
výstupy	učivo

• popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • posoudí vliv vybraných kyselin a hydroxidů na životní prostředí • poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	○ vlastnosti vybraných dvouprvkových a tříprvkových kyselin, vzorce a názvy ○ vlastnosti vybraných hydroxidů, vzorce a názvy ○ pH, indikátory pH ○ neutralizace
--	--

9. ročník - dotace: 2, povinný

SOLI	
výstupy	učivo
• uvede příklady využití solí v praxi • zapíše z názvu vybraných solí jejich vzorce a ze vzorců jejich názvy • rozliší, které látky patří mezi soli	○ soli jako chemické látky ○ názvosloví solí ○ vlastnosti vybraných solí (uhličitany, dusičnany, fosforečnany)
REDOXNÍ REAKCE	
výstupy	učivo
• vysvětlí pojmy oxidace a redukce • určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce • rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy, uvede příklady jejich praktického využití • vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozi	○ oxidace, redukce ○ galvanický článek ○ elektrolýza ○ koroze
VÝROBA PALIV A ENERGIE	
výstupy	učivo
• uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání • vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a uhlí • posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí • rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	○ fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) ○ průmyslově vyráběná paliva ○ obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje energie ○ jaderná energie ○ alternativní zdroje energie
UHLOVODÍKY	
výstupy	učivo

• rozliší anorganické a organické sloučeniny • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	○ uhlík ○ alkany, alkeny, alkyny, areny ○ průmyslové zpracování ropy a uhlí
DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ	
výstupy	učivo
• rozliší a zapíše vzorce vybraných derivátů uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a příklady využití • rozliší pojmy: uhlovodík a derivát uhlovodíku • uvede výchozí látky a produkty esterifikace, rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	○ halogenderiváty ○ dusíkaté deriváty ○ alkoholy ○ fenoly ○ aldehydy a ketony ○ karboxylové kyseliny ○ estery a esterifikace ○ soli karboxylových kyselin
PŘÍRODNÍ LÁTKY	
výstupy	učivo
• rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy • uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě	○ sacharidy, tuky, bílkoviny ○ fotosyntéza ○ vitamíny ○ hormony
PLASTY	
výstupy	učivo
• posoudí vliv používání plastů na životní prostředí • charakterizuje vlastnosti a použití vybraných plastů • zhodnotí význam plastů pro moderního člověka	○ polyethylen, polystyren, polyvinylchlorid, teflon, polyester, polyamidy
CHEMIE A SPOLEČNOST	
výstupy	učivo
• uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby, zhodnotí jejich využívání z hlediska trvalého udržitelného rozvoje na Zemi • rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami • orientuje se v přípravě a využití různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	○ hnojiva ○ pesticidy ○ léčiva ○ drogy ○ nebezpečné látky ○ chemický průmysl v ČR

Přírodopis

Učivo druhého stupně navazuje na předmět přírodověda prvního stupně

- předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda: chemie (ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy), fyzika (fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak), zeměpis (rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky)
- vyučuje se v přírodopisné učebně
- řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné
- při laboratorních cvičeních se třída s počtem žáků nad 24 dělí na dvě skupiny
- ve výuce upřednostňujeme pozorování okem, lupou a mikroskopem, využíváme video, přírodniny, pokusy, práci s jednoduchým klíčem a atlasy, referáty a popisování obrázků
- předmět rozvíjí zájem žáka o přírodu a její poznávání (předáváme mnoho různých informací, ale ještě nepřipravujeme odborníky pro jednotlivé oblasti – připravujeme občany, kteří přijdou do přírody trávit volný čas, kteří budou v různém smyslu a různými způsoby rozhodovat o akcích ovlivňujících přírodu, budou vštěpovat svým dětem vztah k přírodě a budou se v ní nějak chovat, mít k ní vlastní postoje)

Kompetence k učení

- čtení s porozuměním a vyhledávání informací
- práce s textem (učebnice, atlasy, klíče)
- provádět pokusy, pozorovat, porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat závěry
- využívat přehledů v učebnici
- uspořádávat výstavky rostlin

Kompetence k řešení problému

- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle (výsledků)
- zapojovat talentované žáky do biologické olympiády a dalších soutěží
- využívat video, internet, počítačové programy
- připravovat samostatné referáty
- třídit obrázky živočichů a rostlin

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení úloh
- využívat skupinové práce
- hodnotit stav zeleně v okolí

Kompetence sociální a personální

- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je
- týmová práce při projektových úkolech
- prezentovat výsledky projektů
- diskutovat ve skupině i v celé třídě

Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a zodpovědnost za domácí přípravu
- chápat přírodu z hlediska ekosystému, ekologický myslící jedinec
- vést žáky k třídění odpadů
- rozhodovat se v zájmu ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- pracovat s mikroskopem a lupou

PLANETA ZEMĚ	
výstupy	učivo
- vysvětlí vznik vesmíru a vesmír. těles, zná postavení Země ve vesmíru - popíše stavbu zemského tělesa	- úvod, vstupní motivační dvoustrana - vznik života na Zemi
ŽIVOT NA ZEMI	
výstupy	učivo
- seznámí se s vznikem a projevy života na Zemi, rozmanitostí přírody - seznámí se s podmínkami života a vztahy mezi organismy - pochozí potravní vztahy mezi organismy a také okolnost, že člověk je též součástí těchto vztahů - porozumí potravnímu řetězci, umí sestavit potravní řetězec - aplikuje praktické metody poznávání přírody, zná přístroje k poznávání přírody - používá mikroskop, zná jednotlivé části přístroje - připraví jednoduchý mikroskop. preparát	- projevy života - podmínky života - rozmanitost přírody - vztahy mezi organismy - jak zkoumáme přírodu - mikroskop
PŘEHLED ORGANISMŮ	
výstupy	učivo
- uvede příklady nebuněčných organismů (viry) a jejich výskyt - uvede příklady virových onemocnění a způsob ochrany před nákazou - uvede na příkladech z běžného života význam bakterií v přírodě i pro člověka - zná choroby bakteriálního původu - zná způsoby ochrany před bakteriálními onemocněními - zná význam sinic v potravním řetězci a v přírodě(fotosyntéza) - zná rizika vyplývající z přemnožení sinic v letním období - zná základní charakteristiku hub bez plodnic, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - popíše stavbu houby s plodnicemi - pozná významné zástupce jedlých a jedovatých hub s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků (i s pomocí atlasu) - zná zásady sběru, konzumace a první pomoci při otravě houbami - naučí se rozlišovat jednotlivé typy řas a zařadit je do prostředí, v němž žijí - pozná některé naše druhy řas	- viry - bakterie - sinice - houby - lišejníky - řasy - prvoci

zná významné zástupce jednobuněčných živočichů (prvoků), stavbu jejich těla, rozmnožování a význam v přírodě	
MNOHOBUNĚČNÍ ŽIVOČICHOVÉ	
výstupy	učivo
- popíše vnitřní a vnější stavbu těla bezobratlých živočichů, způsob získávání potravy, rozmnožování a jejich výskyt v přírodě - pochopí význam názvu skupiny živočichů – funkce žahavých buněk - uvědomí si prostředí, ve kterém žijí - pochopí rozdíl ve způsobu života volně žijících ploštěnců a cizopasných ploštěnců, zejména způsob rozmnožování a výživy - zná preventivní opatření před nákazou vnitř. parazity - zná rozdíl ve stavbě těla ploštěnců a hlístů, - rozlišuje jednotlivé skupiny měkkýšů podle charakter. znaků těla - plže, mlže, hlavonožce - seznámí se způsobem života vybraných zástupců a jejich postavením v přírodě - zná význam živočichů v ekosystému - popíše způsob života žížaly obecné a její hospodářský význam, dokáže popsat vnitř. a vnější stavbu jejího těla - zná základní členění těla, umí popsat vnitřní stavbu těla členovců - zná členění těla pavoukovců, jejich výživu a rozmnožování - zná zástupce uvedených řádů pavouků - uvědomí si vliv některých zástupců roztočů na zdraví člověka - pochopí, proč členíme koryše mezi členovce – velikost, způsob pohybu, stavbu těla - uvědomí si velkou rozmanitost této skupiny živočichů - umí zařadit jednotlivé zástupce do prostředí ve kterém žijí - uvědomí si souvislosti mezi pojmenováním vzdušnicovců a způsobem jejich dýchání - umí popsat vnější i vnitřní stavbu hmyzu, rozeznat různé typy ústních ústrojí - pochopí rozdíl v rozmnožování hmyzu - rozdíl mezi proměnou dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech	- žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši - kroužkovci - pavoukovci - koryši - vzdušnicovci - hmyz - ostnokožci

hmyzu a pozná vybrané zástupce, jejich způsob života a přizpůsobení se danému prostředí • pochopí význam hmyzu v ekosystému • seznámí se s životem vybraných druhů ostnokožců • umí rozlišovat jednotlivé skupiny bezobratlých živočichů a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	
výstupy	učivo
• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • chápe důležitost ochrany přírody a života na Zemi • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí • při poznávání významných zástupců organismů používá zjednodušené zoolog. klíče a atlasy	○ organismy a prostředí ○ přirozené a umělé ekosystémy ○ člověk zasahuje do přírody ○ ochrana přírody

7. ročník - dotace: 1, povinný

ZOOLOGIE, STRUNATCI	
výstupy	učivo
• chápe, proč obratlovce řadíme mezi strunatce • umí odlišit vývojově nižší strunatce od vyšších, zná společné znaky strunatců • chápe, proč jsou kruhoústí a paryby méně dokonalejšími obratlovci než ostatní • umí popsat jejich charakteristické znaky, prostředí, ve kterém žijí, zná jejich zástupce • seznámí se s zvláštnostmi stavby těla • zná význam těchto živočichů v přírodě, ekosystému i pro člověka • dokáže vysvětlit, jak jsou ryby přizpůsobeny životu ve vodě • umí podrobněji charakterizovat ryby na příkladu kapra • pozná vybrané zástupce mořských a sladkovodních ryb • ví, čím se ryby živí, umí popsat způsoby rozmnožování • chápe význam chovu ryb pro člověka • rozliší skupiny obojživelníků	○ kruhoústí ○ paryby ○ ryby ○ obojživelníci ○ plazi ○ ptáci

• popíše stavbu těla, rozmnožování a vývoj jedince • pozná vybrané zástupce • seznámí se s vývojem plazů • charakterizuje skupiny plazů • pozná vybrané zástupce plazů, umí je zařadit do jednotlivých řádů • zná společné a odlišné znaky ještěřů a hadů • uvede příklady druhů žijících v ČR • zná zásady první pomoci při uštknutí zmijí • zná zástupce cizokrajných ještěřů a hadů • chápe zdokonalení vnitř. a vnější stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu • seznámí se s rozmnožováním, péčí o potomstvo a přizpůsobením život. prostředí • chápe složité prvky v chování ptáků (hnízdění, dorozumívání, tahy) • umí dát do souvislosti druh přijímané potravy a způsob jejího získávání se stavbou zobáku a nohou • chápe rozdíly ve způsobu života různých řádů ptáků (pěvci, dravci, hrabaví atd.) • pozná vybrané zástupce, zná jejich význam, umí je zařadit do prostředí, ve kterém žijí • uvědomí si, že nejdokonalejšími obratlovci jsou savci, mezi které patří i člověk (savci jsou zařazeni do 8. ročníku)	
BOTANIKA	
výstupy	učivo
• orientuje se v systému rostlin • vyjmenuje různé druhy pletiv a funkce rostl. orgánů (fotosyntéza, dýchání, růst) • rozlišuje nižší a vyšší rostliny, má představu o rozmanitosti rostlinné říše • podle charakteristických znaků rozlišuje jednotlivé skupiny výtrusných rostlin • chápe jejich rozmnožování • při vzniku černého uhlí zná běžné druhy a jejich význam v přírodě, umí vysvětlit jejich úlohu • rozlišuje jednotlivé části rostl. těla a jejich funkci (kořen, stonek, list, květ, plod) • dokáže vysvětlit, které látky rostlina	○ systém ○ rostliny výtrusné (mechorosty, kaprad'orosty) ○ rostliny semenné ○ nahosemenné rostliny ○ krytosemenné rostliny

přijímá a které vznikají při fotosyntéze • ví, proč rostliny nazýváme producenty • seznámí se s rozmnožováním rostlin (opelení, oplození) a délkou života • vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami • porovná znaky nahosemenných a krytosemenných rostlin • podle charakteristických znaků rozlišuje skupiny nahosemenných rostlin (cykasy, jinany, jehličnany) • charakterizuje a pozná jednotlivé zástupce našich jehličnanů • umí vysvětlit pojem krytosemenná, dvouděložná a jednoděložná rostlina, pozná rozdíly mezi nimi • je schopen uvést příklady těchto rostlin • podle morfologických znaků rozliší jednotlivé čeledi rostlin • zná významné zástupce • rozpozná a umí vyjmenovat naše listnaté stromy	
---	--

8. ročník - dotace: 2, povinný

SAVCI	
výstupy	učivo
• chápe, že savci jsou nejvyvinutějšími obratlovci, zná jejich vývoj • popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku • podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce • vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, apod.) • pozná vybrané zástupce • zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému • má přehled o rozšíření zvířat v ČR a ve světě • vysvětlí princip šlechtění a domestikace a uvede příklady • vysvětlí pojem etologie a ekologie • ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	○ vývoj savců ○ savci se přizpůsobují prostředí ○ vnitřní stavba těla savců ○ přehled hlavních skupin savců ○ etologie
BIOLOGIE ČLOVĚKA	
výstupy	učivo
• umí zařadit člověka do systému	○ člověk v živočišném systému

živočišné říše a charakterizovat znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí vývoj člověka - rozlišuje pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	- původ a vývoj člověka - od buňky k člověku
ORGÁNOVÉ SOUSTAVY ČLOVĚKA	
výstupy	učivo
- chápe význam soustav tvořících oporu, tvar těla a umožňujících pohyb - dovede pojmenovat základní svaly a kosti lidského těla - zná stavbu kosti a svalu - vysvětlí funkce kostí a svalů při pohybu a jejich součinnost - vysvětlí nejčastější vady držení těla a navrhne preventivní zásady - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci - zdůvodní důležitost krve a tělních tekutin v organismu - zná složení krve - vysvětlí funkce částí krve, rozliší krevní skupiny - popíše stavbu srdce a druhy cév - umí vysvětlit činnost srdce, krevní oběh - posoudí pozitivita a úskalí krevní transfuze (dárcekrve) - vyjmenuje některé nemoci oběhové soustavy i jejich prevenci chápe význam mízní soustavy - pojmenuje a popíše části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy - vysvětlí mechanismus nádechu a výdechu - zná příčiny nemocí dýchací soustavy, prevence - pojmenuje a popíše části trávicí soustavy, zná jejich funkci - vyjmenuje základní složky výživy a uvede jejich nejbohatší zdroje - zná význam vitamínů - objasní pojem metabolismus - zná příčiny některých nemocí trávicí soustavy - zná stavbu a funkci vylučovací soustavy - chápe ledviny jako čistírnu krve - pochopí tvorbu moči - vyjmenuje některá onemocnění vylučovací soustavy, jejich příčiny a prevenci	- kosterní soustava - svalová soustava - oběhová soustava a tělní tekutiny - mízní soustava - dýchací soustava - trávicí soustava - výživa a zdraví - vylučovací soustava - kožní soustava - nervová soustava - smyslová ústrojí - hormonální soustava - pohlavní soustava

• zná význam a stavbu kůže • zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevenci • zná stavbu nervové soustavy • chápe činnost nervové soustavy • nakreslí neuron a synapsi, vysvětlí princip přenosu vzruchů • popíše části mozku a jejich význam • zná příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevence vyjmenuje smyslové orgány a jejich umístění • umí jednotlivé orgány popsat a vysvětlit ochranu před poškozením • najde společné a rozdílné znaky nervového a hormonálního řízení • vyjmenuje žlázy s vnitřním vyměšováním • dovede popsat jejich umístění v těle • zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení organismu • popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy • vysvětlí způsob oplození	
VÝVIN ČLOVĚKA	
výstupy	učivo
• zdůvodní význačnost puberty v životě člověka • chápe nebezpečí přenosu pohlavních chorob • umí vysvětlit základní etapy nitroděložního vývoje • orientuje se ve vývojových etapách lidského života • umí vysvětlit tělesné, duševní a společenské změny v dětství, pubertě a dospívání • dokáže vysvětlit pojmy pohlaví, prepuberta, puberta, adolescence, hormony, sexualita, primární a sekundární znaky dospívání • rozumí fyziologickým změnám v období dospívání • chápe nebezpečí přenosu pohlavních chorob • orientuje se v potřebách těhotné matky a novorozence • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	○ období lidského života ○ změny v životě člověka a jejich reflexe ○ genetika

GEOLOGIE - VĚDA O ZEMI	
výstupy	učivo
seznámí se s poznatky o vzniku a vývoji vesmíru a vědami, které zkoumají neživou přírodu	- význam geologie - geologické vědy - práce geologa v terénu
NEROSTY	
výstupy	učivo
- vyjmenuje různé způsoby vzniku nerostu popíše fyzikální a chemické vlastnosti nerostů - podle chemického složení rozdělí nerosty do jednotlivých skupin, pozná vybrané nerosty - zná možnosti použití u vybraných zástupců nerostů - na mapě surovin ČR vyhledá ložiska paliv a nerudných surovin	- nerosty - fyzikální a chemické vlastnosti minerálů nerostů - určování nerostů
ZEMĚ JAKO GEOLOGICKÉ TĚLESO	
výstupy	učivo
- objasní příčiny a důsledky pohybu litosférických desek - vysvětlí pohyby a utváření kontinentů - nakreslí a popíše vrásu a zlom - vysvětlí princip vzniku pohoří - objasní příčiny a důsledky sopečné činnosti a zemětřesení - vysvětlí způsob měření zemětřesení - nakreslí schéma činné sopky - objasní proces vzniku vyvřelých hornin, jejich složení a výskyt v přírodě a možné využití některých hornin - objasní proces zvětrávání a jejich vliv na změny zemského - pojmenuje běžné krasové oblasti, na mapě ukáže krasové oblasti ČR - vyjmenuje vnější geolog. činitele a u každého z nich konkretizuje jejich tvořivou a rušivou činnost - diskutuje o působení člověka coby geolog. činitele utvářejícího zemský povrch - zdůvodní roli vnitřních a vnějších činitelů při vzniku hornin - objasní vznik hornin usazených - vysvětlí proces přeměny - seznámí se s některými druhy usazených a přeměněných hornin, zná jejich použití - uvede společné a rozdílné znaky vyvřelých, usazených a přeměněných hornin, oběh hornin	- stavba Země - litosféra - horniny magmatické - horniny metamorfované - horniny sedimentární - půdy - voda - atmosféra

- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek - chápe přírodní procesy, které vedly ke vzniku života na Zemi - popíše vrstvy atmosféry, důležitost ochrany - vysvětlí oběh dusíku, CO₂, kyslíku a vody v atmosféře - zná význam vody v přírodě a nebezpečí znečištění, oběh vody, zdroje pitné vody	
PŘÍRODNÍ ZDROJE A HOSPODAŘENÍ S NIMI	
výstupy	učivo
- chápe vliv člověka na přeměnu krajiny, získávání surovin a průmyslový rozvoj - diskutuje o odpovědnosti lidstva za stav životního prostředí - uvede kladné i záporné vlivy člověka na životní prostředí - popíše obtíže spojené se vzrůstající populací - zná význam půdy a nutnost ochrany - uvědomí si nutnost ochrany přírody a zachování života na Zemi - chápe vymírání druhů jako důsledek změn klimatu	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje - ložiska nerostných surovin - vliv těžby nerostných surovin na krajinu a životní prostředí
MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI ZPŮSOBENÉ PŘÍRODNÍMI VLIVY	
výstupy	učivo
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- sopky - zemětřesení - tsunami - sesuvy - nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, náledí)
VÝVOJ ZEMSKÉ KŮRY A ORGANISMŮ NA ZEMI	
výstupy	učivo
- popíše utváření zemského tělesa, rozdílnost jednotlivých sfér Země - chápe přírodní procesy, které vedly ke vzniku života na Zemi - popíše vývoj lidského rodu - rozliší vývojové druhy - chápe vymírání druhů jako důsledek změn klimatu - seznámí se zákonitostmi vývoje a možnostmi zachování života na Zemi	- geologické změny - vznik života - výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí

Umění a kultura

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu v 1.-3. ročníku

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně – výchovné práce je zpěv. Žák je při zpěvu aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. V tomto období jde o zpěv jednohlasý. Učitel vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba střídát činnosti tak, aby žáci nezpívali po celou vyučovací hodinu.

Nejvhodnější jsou lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé. Zařazujeme i písně místní či krajové. Současně s pěveckým výcvikem rozvíjíme sluch žáků, smysl pro čistotu intonaci a rytmus. Pro nácvik rytmu zařazujeme jednoduché doprovodné nástroje, popřípadě i hru na flétnu.

Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se žáci učí soustředit se a hudbu citově prožívat. Zpěv by se měl stát pro děti potřebou i v jiných předmětech než Hv. Důležitý je každodenní zpěv jako doplněk učiva nebo příjemná relaxační chvilka.

Cíle vzdělávací oblasti:

- probouzet zpěvem lásku k hudbě
- dodržovat hlasovou hygienu
- rozvíjet hudební sluch žáků
- využívat v hodinách Orfovy nástroje rytmické i melodické
- zpěv spojovat s pohybovými aktivitami - hra na tělo, tanečky, jednoduché taneční variace a kroky
- vést děti k aktivním činnostem v HV
- nadaným žákům doporučovat zájmovou činnost

Charakteristika výuky:

1. S hudbou se žáci setkávají od malička. V počátcích Hv vycházíme ze znalosti jednoduchých lidových písní, které žáci znají z rodin, ze zpívání v mat. školách či dětmi oblíbených nahrávek. Žáci pracují ve třídě nebo v učebně Hv a jsou využívány dostupné
2. Instrumentální činnost - hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
3. Hudebně pohybová činnost - ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
4. Poslechová činnost - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů, podob

Kompetence k učení

- zpívat podle dispozic žáků intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpoznat některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- sledovat pokrok všech žáků
- vést žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty
- improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních formách
- reagovat pohybem na znějící hudbu
- vyjadřovat pohybem tempo, dynamiku
- vysvětlit žákům, jak přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- vést dialog nebo diskusi o dojmu z uměleckého díla

- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- předkládat žákům dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- poskytovat prostor pro hudební projevy žáků
- vést žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence občanská

- seznamovat žáky s významnými hudebními díly a jejich autory
- navštěvovat hudební koncerty
- podporovat individuální hudební zájem dětí

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- sledovat pokrok všech žáků
- vést k využívání různých nástrojů a vybavení

Výchovné a vzdělávací strategie ve 4. - 5. ročníku

Vzdělávání v tomto výchovném předmětu přináší umělecké osvojování světa. U žáků je tak rozvíjeno estetické citění, tvořivost a vnímavost.

Výuka HV probíhá v kmenových třídách nebo odborné pracovně HV s využitím klavíru, elektrických kláves, zobcových fléten, kytary a Orffových nástrojů bicích či melodických vždy jednou týdně. Cíleně vedeme žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Tyto hudební činnosti v rovině produkce, recepce a reflexe jsou obsahem hudební výchovy, vzájemně se propojují a ovlivňují celkovou osobnost žáka.

Rozvíjejí individuální hudební dovednosti:

- sluchové
- rytmické
- pěvecké a intonační
- instrumentální
- hudebně pohybové
- hudebně tvořivé
- poslechové

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby chápali kulturu a umění jako součást lidské existence
- podporovat subjektivní hudební vnímání, citění, prožívání a představivost
- učit se kultivovanému projevu, utvářet si žebříček hierarchie hodnot, respektovat "krásno"

Kompetence k řešení problémů

- umět hodnotit bez zaujatosti kulturní hodnoty různých skupin, národů a národností s ohledem na dobu vzniku
- v estetických prožitcích žákům poskytnout dostatečný prostor pro různé vnímání hudební tvorby
- hledat vzájemnou propojenost mezi jednotlivými hudebními směry

Kompetence komunikativní

- v hudebních kreacích rozvíjet schopnosti nonverbálního vyjadřování (gesta, mimika apod.)
- poskytnout žákům prostor pro kultivovaný a nebojácný projev
- účinně se zapojovat do diskuze, naslouchat promluvám druhých

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke společenské etiketě na kulturních akcích
- umět najít vhodný způsob své prezentace a nést zodpovědnost za své rozhodnutí
- posilovat sebedůvěru, samostatnost a uvědomovat si svou osobní zainteresovanost ve skupině a celé třídě

Kompetence občanské

- respektovat kulturní tradice národní a tradice cizích národů
- dát žákovi příležitost "interpretovat" hudbu podle svého individuálního zájmu
- vést žáky k pozitivnímu postoji v hudební tvorbě (instrumentální a vokální díla)

Kompetence pracovní

- dodržovat hygienická pravidla při hudebních činnostech
- umět pracovat a projevovat se na bázi spolupráce, tvořivosti a hudební instrumentace
- využívat znalosti a zkušenosti z oblasti hudby pro vlastní rozvoj estetického vnímání
-

Charakteristika vyučovacího předmětu v 6. - 8.ročníku

Realizuje se ve vzdělávacím oboru Umění a kultura. Časová dotace činí 1 hodinu týdně v Výuka probíhá v učebně hudební výchovy. Cílem je upevnit u žáků pozitivní vztah k hudbě, správné pěvecké návyky i zásady hlasové hygieny. Hlavními složkami hudební výchovy jsou vokální, instrumentální, poslechové a hudebně-pohybové činnosti. Žáci získávají celkový přehled o dějinách české i světové hudby minulosti i současnosti, osvojí si základy hudební teorie a práci s Orffovým instrumentárem. Dovedou kriticky hodnotit vlastní práci i práci ostatních, samostatně vytvořit hudební recenze a kritiky a chápat hudbu jako celek v širších kulturních souvislostech.

Kompetence k učení

- žák podle individuálních schopností a dovedností vyhledává a třídí informace
- používá obecnou hudební terminologii
- dovede propojit znalosti do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- slovně charakterizují skladby, porovnávají je a hledá souvislosti mezi vlastními zkušenosti a zkušenostmi autorů hudebních děl
- samostatně a kriticky přemýšlí

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje svůj názor, dokáže jej obhájit a toleruje názory spolužáků

Kompetence sociální a personální

- aktivně se zapojuje do diskuse
- spolupracuje se spolužáky

Kompetence občanské

- získává představu o hudbě v širších kulturních souvislostech

Kompetence pracovní

- žák se koncentruje na výkon a na dokončení úkolů
- dodržuje stanovená pravidla při všech formách práce

1. ročník - dotace: 1, povinný

VOKÁLNÍ ČINNOST	
výstupy	učivo
- rozlišuje zvuk a tón, zpívá jednoduché lidové a umělé písně - rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), - hlasová hygiena, - rozšiřování hlasového rozsahu - hudební hry a říkadla
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST	
výstupy	učivo
vytváří jednoduchý doprovod	- hra na jednoduché nástroje z Orffova instrumentáře - rytmizace říkadel, rytmické hry
HUDEBNĚ-POHYBOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
reaguje pohybem na znějící hudbu a zpěv	- jednoduchý pohybový doprovod k znějící hudbě, hra na tělo - taneční hry se zpěvem - jednoduché lidové tance - orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
- rozpozná druhy hlasů - rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební kontrasty - hudební nástroje: flétna, klavír, housle, kytara - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj

2. ročník - dotace: 1, povinný

VOKÁLNÍ ČINNOST	
výstupy	učivo
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, zpívá melodii stoupavou a klesavou s doprovodem nástroje - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), - hlasová hygiena, - rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4 taktu - jednoduchý kánon - notová osnova, houslový klíč, druhy not, takt 2/4, 3/4, taktová čára, repetice - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST	
výstupy	učivo
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, písně - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- rytmizace a melodizace textů, hra na tělo, hra na ozvěnu - hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orfova instrumentáře - hudební doprovod (akceptace těžké doby v rytmickém doprovodu,
HUDEBNĚ-POHYBOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- jednoduché lidové tance, krok přísunný, poskočný - taktování 2/4, - pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem - orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
- rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- vztahy mezi tóny – souzvuk - hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) - hudební styly a žánry, vážná a populární hudba - lidová a umělá píseň - poslech dětských sborů - nástroje bicí a dechové

3. ročník - dotace: 1, povinný

VOKÁLNÍ ČINNOST	
výstupy	učivo
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a v jednoduchém dvojhlase - orientuje se v notovém zápisu	- pěvecký a mluvní projev - rozvoj pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), - hlasová hygiena - rozšiřování hlasového rozsahu a upevnění tonálního cítění - hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas - kánon, lidový dvojhlas apod. - vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) - orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie

	o druhy not a pomlky
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST	
výstupy	učivo
• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře • improvizuje doprovod k písním	- o hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů - o z Orffova instrumentáře a jednoduchých melodických nástrojů - o rytmizace, melodizace, hudební improvizace, hudební doprovod (akceptace těžké doby v rytmickém doprovodu, hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď)
HUDEBNĚ-POHYBOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • uchovává a reprodukuje jednoduchý taneční pohyb	- o taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, - o taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - o pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, - o orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci /polka, mazurka/ či pohybových hrách
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• diferencuje hudbu populární a vážnou	- o vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - o hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - o hudební styly a žánry – hudba taneční, populární a vážná hudba - o interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) - o poslech hudby s danými nástroji - dechové, bicí, smyčcové, strunné

4. ročník - dotace: 1, povinný

VOKÁLNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	- o pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu (h-d2) - o hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - o dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas

	- o intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry - o (ozvěna, otázka - odpověď, hra na řetěz) - o grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis v notové osnově (linky, mezery, pomocné linky) - o orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI A POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- o hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů - o tvoření hudební hry v dur s rozsahem oktávy, spolupráce - o doprovod dvěma tóny na nástroje melodické, využití pentatoniky - o hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry-hudba taneční, pochodová, ukolébavka - o propojenost mezi jednotlivými hudebními směry - o hudební formy - malá písňová forma (a, b ...) - o grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	o rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akceptace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- o kvality tónů – délka, síla, barva, výška - o hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, harmonie a její změny v hudebním proudu - o vybrané skladby hudebních skladatelů: B. Smetana, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij, J. S. Bach, J. J. Ryba, W. A. Mozart, J. Haydn, L. v. Beethoven, A. Vivaldi, L. Janáček, V.

	Novák, C. Orff, G. Gershwin, J. Ježek aj. ○ umění jako součást lidské existence, subjektivní estetické vnímání, cítění, prožívání, představivost ○ individuální interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	○ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třidobý a čtyřdobý takt, jednoduché lidové tance ○ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s tanečními kroky, gesta, mimika ○ orientace v prostoru – pamětné uchování a samostatná reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

5. ročník - dotace: 1, povinný

VOKÁLNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	○ pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu (h-d2) ○ hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ○ dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas ○ intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry ○ (ozvěna, otázka - odpověď, hra na řetěz) ○ grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis v notové osnově (linky, mezery, pomocné linky) ○ orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI A POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	○ hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů ○ tvoření hudební hry v dur s rozsahem oktávy, spolupráce ○ doprovod dvěma tóny na nástroje melodické, využití pentatoniky ○ hudba vokální, instrumentální, vokálně

	instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry - hudby v chrámu, na zámku, hudba polyfonní a homofonní, lidová kapela, jazzový orchestr, rocková kapela - o propojenost mezi jednotlivými hudebními směry - o hudební formy - velká písňová forma - o grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- o rytmičtění, melodičtění a stylizace, hudební improvizace - tvorba přede her, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písničky, hudební doprovod (akceptace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma - o tónika, dominanta, aplikace v doprovodu písničky, využití pentatoniky
POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- o vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - o hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, harmonie a její změny v hudebním proudu - o symfonický orchestr, dirigent, sbormistr, nástrojové skupiny orchestru - o vybrané skladby hudebních skladatelů: B. Smetana, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij, J. S. Bach, J. J. Ryba, W. A. Mozart, J. Haydn, L. v. Beethoven, A. Vivaldi, L. Janáček, V. Novák, C. Orff, G. Gershwin, J. Ježek aj. - o umění jako součást lidské existence, subjektivní estetické vnímání, cítění, prožívání, představivost - o individuální interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- o taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, jednoduché lidové tance - o pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s tanečními kroky, gesta, mimika

	orientace v prostoru – pamětné uchování a samostatná reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách
--	--

6. ročník - dotace: 1, povinný

ZPĚV JEDNOHLASU V RÁMCI VOKÁLNÍCH ČINNOSTÍ	
výstupy	učivo
Uplatňuje zásady hlasové hygieny a pěvecké návyky	- zpěv jednohlasu - lidová a umělá píseň - tempo, dynamika a intonace v písni - improvizace na danou píseň
VOKÁLNÍ, POSLECHOVÉ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
Aktivně se zapojuje do hudebních aktivit	- tvořivá práce v oblasti poslechu a zpěvu - analýza poslechových skladeb - srovnání skladeb v rámci období
RYTMUS A INTONACE V PÍSNÍ	
výstupy	učivo
Zpívá rytmicky přesně a intonačně čistě dle svých individuálních dispozic	- druhy rytmů v lidové a umělé písni - intonace a její analýza při zpěvu - intonace a analýza při poslechu skladby
ANALÝZA RYTMICKÉHO CELKU	
výstupy	učivo
Dokáže zopakovat jednoduchý rytmický celek	- vytleskávání jednoduchého rytmu - analýza poslouchaných rytmů - tvoření vlastních rytmických celků
NOTOVÝ ZÁPIS A ZÁKLADY HUDEBNÍ TEORIE	
výstupy	učivo
Orientuje se v notovém zápise	- délka not - stupnice a tónina - aplikace v písních - takty
HUDEBNÍ DOPROVODY K PÍSNÍM	
výstupy	učivo
Vytváří doprovod k písním s využitím Orffova instrumentáře	- jednoduché doprovody k písním - rytmické a melodické nástroje Orffova instrumentáře - vytvoření vlastního orchestru - prezentace improvizovaných skladeb - seznámení s Orffovým instrumentářem
RYTMUS, TEMPO, DYNAMIKA	
výstupy	učivo
Dokáže držet rytmus a tempo, reaguje na dynamiku	- poslech a aplikace v rámci poslechových skladeb - změny tempa a dynamiky - dynamické značky

KONTRAST V HUDBĚ	
výstupy	učivo
• Orientuje se v dynamice a hudebním kontrastu	○ kontrast ve zpěvu ○ kontrast při poslechu ○ názvosloví ○ dynamika v poslechové skladbě ○ sluchová analýza
SYMFONICKÉ A KOMORNÍ OBSAZENÍ ORCHESTRU	
výstupy	učivo
• Orientuje se ve znacích a hudebním spektru symfonického orchestru	○ role dirigenta ○ komorní seskupení ○ symfonický a komorní orchestr ○ nástrojové obsazení orchestru ○ zvukové možnosti nástrojů
DĚLENÍ A ZVUKOVÉ MOŽNOSTI HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ	
výstupy	učivo
• Dokáže rozdělit hudební nástroje podle skupin a zvukových možností	○ dechové nástroje ○ smyčcové nástroje ○ bicí nástroje ○ strunné nástroje ○ aplikace zvukových možností nástrojů v poslechu ○ role dirigenta ○ zvukové spektrum komorního a symfonického orchestru ○ netradiční nástrojové obsazení v orchestru
HUDEBNÍ FORMY	
výstupy	učivo
• Orientuje se v pojmosloví hudebních forem	○ dělení hudebních forem podle slohových období ○ rondo ○ opera ○ píseň ○ koncert ○ srovnání na základě poslechových skladeb

7. ročník - dotace: 1, povinný

DYNAMIKA A RYTMUS V PÍSNÍ	
výstupy	učivo
• Zpívá dle individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	○ analýza rytmického celku ○ vytleskávání zadaného rytmu ○ tvoření vlastních rytmických celků ○ dynamika v poslechové skladbě ○ dynamická znaménka ○ rytmus v lidové a umělé písni

DYNAMIKA A KONTRAST VE STYLOVÝCH OBDOBÍCH	
výstupy	učivo
• Orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá hudebně-výrazové prostředky	○ kontrast v rámci poslechových skladeb ○ dynamická znaménka ○ kontrast v rámci komorního seskupení ○ kontrast v rámci symfonického orchestru ○ zvukové možnosti nástrojů a kontrast
VÝRAZOVÉ MOŽNOSTI HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ	
výstupy	učivo
• Rozpozná hudební nástroje a jejich výrazové možnosti	○ tón a zvuk ○ dynamika a výraz jednotlivých nástrojových skupin
DOPROVODY K PÍSNÍM	
výstupy	učivo
• Realizuje písně různých žánrů a stylů jednoduchými doprovody s využitím hudební improvizace	○ Orffův rytmický a melodický instrumentář ○ tvoření doprovodů k písním ○ vlastní doprovod k lidové písni ○ tvoření orchestru ○ prezentace hudební skladby
HUDEBNÍ KLIP	
výstupy	učivo
• Vytvoří hudebně-pohybové vystoupení	○ skupinová práce ○ pohybové ztvárnění připravené poslechové skladby ○ pohybové ztvárnění skladby nebo písně dle vlastního výběru
SROVNÁNÍ SKLADEB JEDNOTLIVÝCH STYLOVÝCH OBDOBÍ	
výstupy	učivo
• Zařadí hudbu do stylových období a porovná ji se skladbami různých období	○ průřez znaky a představiteli jednotlivých období ○ poslechové skladby - srovnání ○ analýza poslouchané skladby z hlediska nástrojového složení, dynamiky a kontrastu
ZÁSADY HLASOVÉ HYGIENY	
výstupy	učivo
• Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky	○ správné pěvecké návyky ○ intonace, dynamika, rytmus a kontrast

8. ročník - dotace: 1, povinný

VLASTNOSTI TÓNU	
výstupy	učivo
• Sluchově rozliší základní vlastnosti tónu, melodie a dynamiky	○ tón a zvuk ○ barva a výška tónu ○ vzestupná a sestupná melodie ○ dynamika, rytmus, tempo, kontrast

DOPROVODY K PÍSNÍM	
výstupy	učivo
Tvoří jednoduché doprovody a využívá hudební improvizaci	- Orffův instrumentář - tvoření doprovodů k zadané písni - tvoření vlastních doprovodů - rytmické a melodické nástroje Orffova instrumentáře - prezentace hudební skladby
ZÁSADY HLASOVÉ HYGIENY	
výstupy	učivo
Dodržuje zásady hlasové hygieny a správné pěvecké návyky	- správné pěvecké návyky - rytmus, intonace, dynamika, kontrast
HUDEBNÍ STYLY A ŽÁNRY	
výstupy	učivo
Zařadí hudbu do žánrů a porovná ji se skladbami ostatních období	- přehled hudebních období a představitelů - přehled hudebních žánrů a znaků jednotlivé hudby - poslech a srovnání na základě odlišností jednotlivých období - analýza poslechové skladby a srovnání
HUDEBNÍ KLIP	
výstupy	učivo
Vytvoří jednoduché hudebně-pohybové vystoupení	- pohybové ztvárnění hudby - vlastní námět s hudebním podkladem
HUDEBNĚ-VÝRAZOVÉ PROSTŘEDKY V RÁMCI POSLECHOVÝCH ČINNOSTÍ	
výstupy	učivo
- Orientuje se v proudu znějící hudby a přistupuje k dílu jako k logicky utvářenému celku - Zařadí na základě individuálních schopností a získaných dovedností hudbu do stylového období	- analýza skladby - zvukové možnosti hudebních nástrojů při poslechu - sluchová analýza hudebního úseku - dynamika, kontrast, rytmus a tempo ve skladbě - netradiční hudební pojetí skladby
HUDEBNÍ KRITIKA	
výstupy	učivo
- Vnímá hudbu v širších souvislostech - Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- studium hudebních pramenů z oblasti hudební teorie a kritiky - prezentace hudební kritiky - znaky a obsah hudební kritiky - hudba jako prostředek komunikace - hudební časopisy, pořady a internetové portály
PRÁCE S RYTMEM	
výstupy	učivo
Sluchově rozlišuje dvojzvuky a trojzvuky	sluchová analýza a opakování rytmických úseků

ARTIFICIÁLNÍ HUDBA 20. STOLETÍ	
výstupy	učivo
• Orientuje se v artificiální hudbě 20. století	○ druhy a žánry ○ představitelé ○ zvukové možnosti nástrojů ○ zvuky a šumy jako náhražky hudebních nástrojů ○ nové kompoziční snahy
HLUK A ŠUM	
výstupy	učivo
• Vnímá výrazové prostředky hudebních nástrojů 20. století v artificiální hudbě	○ nové výrazové možnosti artificiální hudby 20. století ○ nové kompoziční snahy ○ využití hluku a šumu v rámci kompozic
STYLOVÁ OBDOBÍ DO KONCE 19. STOLETÍ	
výstupy	učivo
• Orientuje se v artificiální hudbě v rozmezí Baroko-přelom 20. století • Zařadí hudbu do stylových období • Rozpozná některý z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	○ přehled období, představitelů ○ analýza poslechové skladby ○ zařazení skladeb období ○ znaky hudby v rámci století ○ srovnání osobností jednotlivých období

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu v 1.-3. ročníku

Cíle vzdělávací oblasti:

- vést žáky k vlastní výtvarné a aktivní tvorbě
- směřuje k podchycení a rozvoji zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve Vv
- seznamuje s používáním různých výtvarných technik
- učí chápat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- výtvarně zpracovat dané téma pro výtvarnou soutěž, výstavu nebo přehlídku

Kompetence k učení

- vést žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby
- poznávat svět pomocí výtvarného umění
- rozvíjet u žáků tvořivost různými výtvarnými technikami
- vést žáky k aktivnímu obraznému vyjádření
- využívat poznatky v dalších výtvarných činnostech

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vhodnému výběru výtvarných vyjadřovacích prostředků
- vést žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- otevírat žákům možnosti přistupovat k umění jako ke způsobu dorozumívání

- vést s žáky diskusi o dojmu z uměleckého díla
- zapojovat žáky do diskuse a respektovat názory druhých
- umět ocenit obrazná vyjádření
- vést žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků
- pracovat tvořivě ve skupině
- vést žáky ke spolupráci a pomoci

Kompetence občanská

- seznamovat žáky s významnými výtvarnými díly a jejich autory
- navštěvovat výtvarné výstavy
- podchycovat individuální zájem o výtvarné umění a podporovat ho
- vštěpovat estetické požadavky na životní prostředí
- pomáhat žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- osvojovat výtvarné techniky a práci s výtvarnými nástroji
- dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- vést žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Charakteristika vyučovacího předmětu ve 4. - 5.ročníku

Vzdělávací předmět Výtvarná výchova umožňuje žákům jiné než jen racionální poznávání světa. Je postavena na tvůrčích činnostech - na estetickém vnímání, tvorbě a interpretaci, rozvíjí smysl pro krásu a kulturnost okolního prostředí.

Výuka probíhá zpravidla ve dvou vyučovacích hodinách týdně, popř. v jedné podle dotace v ročnících, v kmenových třídách, v učebně Vv, ve volné přírodě i v počítačové učebně.

Učivo je podle obsahu zaměřeno na:

- rozvíjení smyslové citlivosti - podíl smyslů na vnímání reality a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
- uplatňování subjektivity - činnosti vedou žáka k vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a vlastních zkušeností při vizuálně obrazném projevu.
- ověřování komunikačních účinků - hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, v komunikaci se spolužáky, v dílech výtvarného umění a v obrazových médiích.

Kompetence k učení

- vést žáky k chápání kultury a umění jako součástí lidské existence
- podporovat a rozvíjet subjektivní výtvarné vnímání, citění, prožívání představivosti
- vést k samostatnému pozorování a vnímání reality

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů, nacházet shodné, podobné a odlišné znaky
- předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
- využít získaná poznání při vlastní tvorbě, volit vhodné řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky k vnímání i mimojazykového vyjadřování a umět tuto komunikaci využívat
- umět pojmenovávat vizuálně obrazné elementy, ve vizuálně obrazném vyjádření respektovat názory jiných
- poskytnout žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu výtvarnému projevu, k uplatnění osobní kreativity

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke společenské etiketě na kulturních akcích , výstavách
- umět tvořivě pracovat ve skupinách, vést ke kolegiální pomoci, podílet se na příjemné atmosféře ve skupině
- respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- podporovat sebedůvěru, vyzvednout úspěch ve vlastní tvorbě žáků

Kompetence občanské

- vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše národní tradice a historické dědictví
- pomáhat žákům vytvořit si pozitivní postoj k výtvarným dílům
- vést žáky k aktivnímu zapojování do kulturního dění, společenských aktivit

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- naučit se samostatně užívat vizuálně obrazné techniky
- vést žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi a zapojování do ochrany kulturních hodnot

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 6.-9. ročník

Cílem je:

- rozvíjení smyslové citlivosti, vedení žáků ke vnímání krásy kolem sebe a tím i rozvíjení jejich psychické rovnováhy a zdraví
- uplatňování subjektivity, rozvíjení postoje ke stávajícímu kulturnímu i historickému dědictví, nacházet v něm uspokojení
- ověřování komunikačních účinků, ukazovat na podstatu tvorby jako přirozeného projevu každého člověka a jako na jedinečný způsob komunikace a samostatně jej prakticky rozvíjet

Specifičnost postavení výtvarné výchovy spočívá v rozvíjení jedinečného dialogu se světem, přitom respektuje odlišné předpoklady a zkušenosti žáků, různost jejich dovedností a vlastních zážitků, tím vznikají nové, osobité výtvarné kompozice.

Výtvarná výchova je především předmětem činnostním postaveným na vnímání a prožitku a tudíž i vlastní interpretaci. Proto je doporučena dvouhodinová dotace (6.-7.roč), dvouhodinové bloky jednou za 14dní (8.-9.roč).

Při podpoře činnostní složky je výuka vedena ve speciálně vybavené učebně (lavice,světlost...), spojené s ateliérem pro prostorové práce. Tato může sloužit i pro výuku volitelných předmětů. Kromě toho lze využít členitého terénu v okolí k tematickým pracem v plenéru. Část hodinové dotace v rámci větší názornosti je určena na návštěvy výstav a exkurze dle vyspělosti žáků.

Pozn. Žáci mohou výsledky své práce prezentovat na tradičních školních akcích, popř. se účastnit vyhlášených soutěží.

Uplatnění individuálního přístupu pro žáky s nadáním, či budoucím profesním zájmem (zaměření se na přípravu pro případné talentové zkoušky).

Kompetence k učení

- dle svých možností operovat s obecně užívanými termíny výtvarných technik, nástrojů a materiálů, slohů
- samostatně pozorovat a výtvarně dle svých možností a zkušeností zobrazovat, snažit se posuzovat a porovnávat

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat dle svých možností informace, využívat je ke kreativnímu řešení výtvarného zobrazení
- je schopen v rámci svých možností toto řešení vizuálních zobrazení obhájit

Kompetence komunikativní

- je schopen podpořit své vizuálně obrazné vyjádření- vyjadřovat se výstižně, souvisle a dle své úrovně i kultivovaně
- dle svých pozorovacích schopností rozumět různým typům obrazových realistických vyjádření, popř. komentovat zobrazení z fantazie

Kompetence sociální a personální

- dle svých možností účinně spolupracovat ve skupině při kolektivním vizuálně obrazném vyjádření
- respektovat různá hlediska řešení zobrazení a čerpat z nich poučení jak ze současnosti, tak z historie
- v případě potřeby v rámci svých možností poskytnout pomoc. či o ní umět požádat

Kompetence občanské

- respektovat, oceňovat a chránit naše kulturní a historické dědictví
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům
- zapojovat se dle svých schopností do kulturního dění

Kompetence pracovní

- používat bezpečně a účinně materiály k realizaci vizuálně obrazného vyjádření
- přistupovat k výsledkům obrazného vyjádření jako ke společenské hodnotě, která je odkazem pro další generaci
- dle vlastních schopností využívat výtvarné dovednosti pro přípravu k dalšímu profesnímu zaměření

1. ročník - dotace: 1, povinný

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	
výstupy	učivo
• rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	○ prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru ○ uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém ○ vyjádření ○ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly ○ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY	
výstupy	učivo
• v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	○ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby ○ typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich

na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	
výstupy	učivo
- vnímání události různými smysly a vizuálně je vjadřuje - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření) samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák - pohybuje (ve škole i mimo školu) ; vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

2. ročník - dotace: 1, povinný

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	
výstupy	učivo
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY	
výstupy	učivo
rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy,	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad,

objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby ○ typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama ○ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	
výstupy	učivo
• vnímání události různými smysly • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	○ osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací ○ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) ; vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření ○ proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

3. ročník - dotace: 1, povinný

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	
výstupy	učivo
• v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	○ prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru ○ uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření ○ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly ○ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY	
výstupy	učivo
- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	
výstupy	učivo
vnímání události různými smysly interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	- osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření) samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) ; vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

4. ročník - dotace: 2, povinný

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	
výstupy	učivo
- při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na zkušenosti	- linie, tvary, objemy, světlost a barevnost, kontrast: - tekoucí řeka, pohyb - frotáž, vlna + textil - barevná krajina, louka - koláž - můj kamarád - zátiší (kontrast s pozadím, akvarel, tempera) - textury (podobnost, kontrast, rytmus): - kresba morfologických znaků z přírody, strom, list, květina (tužka, uhlí, pastel) - vitráž - textura - jednoduchý vztah na základě podobnosti, kontrastu, rytmu, kombinace a proměna v ploše, objemu a prostoru: - proškrabávaná technika - tisk z výšky - modelování (mod. hmota, keram. hlína) - papírová loutka, využití textilu

	○ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových: ○ ilustrace textů ○ volná malba (akvarel, tempera) ○ komiks ○ uplatnění mozaiky a koláže
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY	
výstupy	učivo
• nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	○ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností: ○ manipulace s objekty ○ pohyb těla s umístěním v prostoru ○ akční tvar malby, tuše, kresby ○ animovaný film (rozložení pohybu) ○ rozvíjení subjektivního prožívání představivosti ○ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko vnímavosti (vizuální, haptické, statické, dynamické): ○ hry s tvary, barvou, textilem ○ experimentování s barvou, tiskátky ○ vitráže ○ volba vhodného řešení
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	
výstupy	učivo
• porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	○ osobnostní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; nacházení shodných, podobných a odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací, osobní kreativitou a alternativním přístupem ○ v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) ○ vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření (besedy k výtvarnému umění, návštěvy výstav, exkurze za poznáním, ochrana kulturních hodnot)

5. ročník - dotace: 2, povinný

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	
výstupy	učivo
• při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) • při tvorbě vizuálně obrazných	○ prvky vizuálně obrazného vyjádření, textury, kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru: ○ postava, portrét ○ hry s barvou a linií, tuš ○ řez rajčetem, studie větvičky

vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností	○ zátiší, proporční vztahy ○ tematická kresba (tužka, uhlí, pastel, jehla) a malba (akvarel, tempera) ○ vitráž ○ uspořádání objektů do celků na základě výraznosti, velikosti, vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření: ○ proškrabávaná technika ○ modelování, keram. práce, sochařství ○ papírový objekt ○ různé techniky tisku ○ práce s textem ○ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: ○ umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama ○ využití fotografie, tiskovin, televize, ○ uplatnění mozaiky, koláže, asambláže
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY	
výstupy	učivo
• nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	○ typy vizuálně obrazných vyjádření: ○ ztvárnění hračky či objektu ○ ilustrace textů ○ volná malba ○ sochařství ○ plastika ○ comics ○ rozvíjení subjektivního prožívání představivosti ○ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko motivační (fantazie založená na smyslovém vnímání): ○ fantazijní hry s využitím různých výtvarných technik ○ experimentování s barvou, tuší, provázkem ○ vitráže ○ volba vhodného řešení
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	
výstupy	učivo
• porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	○ osobnostní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování, nacházení shodných, podobných a odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací, osobní kreativitou a alternativním přístupem ○ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: ○ v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu), ○ vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních

	schopností a zaměření (besedy k výtvarnému umění, návštěvy výstav, exkurze za poznáním, ochrana kulturních hodnot) ○ proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění
--	---

6. ročník - dotace: 2, povinný

TEORIE BAREV	
výstupy	učivo
• používá běžné pojmy z nauky o barvě • orientuje se v prostorových a barevných vztazích	○ základní dělení barev ○ míchání barev, funkce barev ○ Oswaldův kruh - barevné spektrum ○ zapouštění barev
PÍSMO	
výstupy	učivo
• rozeznává zákl.tvary lineárního, kresleného písma, popř. řadí jej do nápisů, využívá hotového písma, jeho vzniku	○ vznik a vývoj písma, iluminované rukopisy ○ odlišnosti různých druhů písma, písmo lineární ○ písmo psané, kreslené, hotové - jeho využití v koláži ○ řazení písma do textur, využití v pozvánce, plakátu
ZOBRAZENÍ	
výstupy	učivo
• seznamuje se s proporcemi lidského těla, hlavy	○ zobrazení živé přírody ○ zobrazení techniky - reálné, z fantazie ○ zobrazení věcí denní potřeby
ZOBRAZENÍ DĚJOVÁ	
výstupy	učivo
• uplatňuje vlastní výtvarné činnosti pro realizaci tematických prací	○ ilustrace k textu ○ vyjádření zvuku, pocitu, činnosti - dynamická ○ využití lidových tradic k zobrazení pohybu
ZOBRAZENÍ FIGURY	
výstupy	učivo
• seznamuje se s proporcemi lidského těla, hlavy	○ základní pojmy pro zobrazení hlavy, obličeje, vlasů ○ zásady pro zobrazení proporcí lidského těla
DEKOR	
výstupy	učivo
• orientuje se v řazení prvků a kompozici (symetrická a asymetrická řazení) • rozlišuje běžné výtvarné nástroje, umí je použít	○ symetrie a asymetrie v ploše ○ řazení prvků - do kruhu, závěs
ARCHITEKTURA	
výstupy	učivo
	○ prvky městské architektury - zobrazení

	objektů z regionu (zmenšování) ○ prvky vesnické architektury - volná malba ○ stavební styl Egypta, Řecka
UŽITÉ UMĚNÍ	
výstupy	učivo
• uplatňuje výrazové vlastnosti linie, experimentuje s různými druhy linií • rozeznává zákl. tvary lineárního, kresleného písma, popř. řadí jej do nápisů, využívá hotového písma, jeho vzniku • poznává základní rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zejména ilustrátorů dětských knih	○ návrhy na přebal ○ pozvánka
VÝTVARNÉ TECHNIKY	
výstupy	učivo
• poznává různé způsoby obrazových vyjádření skutečnosti - v malbě (figura, portrét, zátiží, krajina), v sochařství (socha, busta, reliéf), v architektuře (městská, vesnická, sakrální) • uplatňuje vlastní výtvarné činnosti pro realizaci tematických prací • poznává základní rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zejména ilustrátorů dětských knih	○ kresba - tuší, tužkou, perokresba, pastel ○ malba - mastné křídly, tempery, akvarel, tečkování ○ vitráž - její znaky, využití v papíru ○ koláž - papírová, textilní, dokreslovaná ○ kombinované techniky, založené na vlastní tvůrčí činnosti a výběru materiálu ○ vyškrabávání (vosk)
VÝTVARNÁ KULTURA	
výstupy	učivo
• poznává základní rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zejména ilustrátorů dětských knih • uvědomuje si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa	○ dětské ilustrátory - rozlišení na základě vlastní zkušenosti, využití námětů k vlastnímu zpracování ○ vybraní zástupci českých, světových výtvarných umělců - pokus o vlastní reprodukci ○ výběr, třídění, porovnání výsledků vlastní tvůrčí činnosti, vysvětlení vlastního tvůrčího záměru ○ návštěva výstav, regionálních památek, povědomost o uměleckých aktivitách v obci

7. ročník - dotace: 2, povinný

KRESBA	
výstupy	učivo
• uplatňuje představivost, fantazii a kreativně dotváří vlastní výtvarné projevy • uplatňuje výrazové vlastnosti linie	○ výrazové prostředky a materiály v kresbě

MALBA	
výstupy	učivo
• uplatňuje ve vlastním výtvarném vyjádření teoretické i praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky • uplatňuje znalosti o proporcích (subjekt zvířecí, lidský) • uplatňuje představivost, fantazii a kreativně dotváří vlastní výtvarné projevy	○ výrazové prostředky a materiály v malbě
BARVA	
výstupy	učivo
• orientuje se v řazení prvků, tvarové a barevné kompozici • používá běžných pojmů z nauky o barvě	○ uplatnění emocionální funkce barvy, poznávání jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce
ZOBRAZENÍ	
výstupy	učivo
• uplatňuje ve vlastním výtvarném vyjádření teoretické i praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky • používá běžné i některé netradiční materiály pro výtvarné vyjádření, pojmenovává je • ověřuje pomocí porovnání vhodnost volby výtvarného materiálu, obhájí je	○ výtvarná schematizace (vlastní pojetí) ○ volný výtvarný přepis, popř. nadsázka ○ statické a dynamické zobrazení - dopravní prostředek ○ proporce lidské postavy, obličej - pokus o portrét - anfas ○ části živé a neživé přírody - struktura ○ výtvarné vyjádření dějových a prostorových vztahů s použitím náčrtu
DEKOR	
výstupy	učivo
• orientuje se v řazení prvků, tvarové a barevné kompozici • řeší úlohy dekorativního řazení prvků v ploše	○ vazba dekoru na tvar ○ textilní dekor
PÍSMO	
výstupy	učivo
• rozeznává odlišnosti plošného a lineárního písma, využívá je při vlastním výtvarném projevu	○ plošné písmo kreslené, konstruované ○ využití písma k dekorativním pracem ○ řazení písma do textur, jeho kombinace a vlastní kreativní zpracování - graffiti ○ jednoduché výtvarné návrhy ve spojení kompozic motivu a písma v ploše
ARCHITEKTURA	
výstupy	učivo
• poznává regionální památky a jejich umístění, funkci • poznává různé způsoby uměleckého vyjádření v malbě, sochařství, volné	○ proměny architektury v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti - Islám, románský styl, gotika ○ regionální zvláštnosti v architektuře

grafice, užité grafice	
VÝTVARNÉ TECHNIKY	
výstupy	učivo
• uplatňuje ve vlastním výtvarném vyjádření teoretické i praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky	○ vitráž - historie, zástupci, využití ○ dokreslovaná textilní koláž ○ vytrhávaná a dokreslovaná technika ○ vyklápění ○ vyškrabávání ○ prostorové práce - hlína, sádra
VÝTVARNÁ KULTURA	
výstupy	učivo
• poznává regionální památky a jejich umístění, funkci • poznává různé způsoby uměleckého vyjádření v malbě, sochařství, volné grafice, užité grafice • poznává vybraná umělecká díla našich a světových představitelů	○ seznámení a následná vlastní reprodukce částí vybraných děl našich a zahraničních výtvarných umělců - malířů ○ návštěvy výstav, galerií a kulturních akcí regionu, vlastní interpretace jednotlivých událostí či uměleckých záměrů ○ účast na prezentaci vlastních vybraných prací

8. ročník - dotace: 1, povinný

BARVA	
výstupy	učivo
• uplatňuje linie, barvy, tvary v ploše , popř. prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, porovnává je a hodnotí s již existujícími podle vlastních zkušeností	○ expresivita , sytost a světlost barevných odstínů ○ tónování ○ kvaš a akvarel
ZOBRAZENÍ	
výstupy	učivo
• uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru • poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti	○ detaily lidského těla ○ portrét, autoportrét, karikatura ○ menší krajinný prvek, perspektiva - iluze hloubky ○ ptačí perspektiva ○ předměty - duté nádoby (stínování šrafem) ○ technika - stroje, vynálezy ○ živá příroda - její zvláštnosti ○ fantastická krajina ○ komiks ○ ilustrace k textu
DEKOR	
výstupy	učivo
• uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru • uplatňuje linie, barvy, tvary v ploše , popř. prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, porovnává je a hodnotí s již existujícími podle vlastních zkušeností	○ ornament v historickém vývoji člověka ○ lidový ornament

PÍSMO	
výstupy	učivo
• uplatňuje linie, barvy, tvary v ploše , popř. prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, porovnává je a hodnotí s již existujícími podle vlastních zkušeností	○ prostorové písmo v ploše, jeho konstrukce ○ využití písma v reklamě ○ piktogramy ○ popisky
VOLNÁ GRAFIKA	
výstupy	učivo
• poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti • zajímá se o nové kulturně-výtvarné projekty, třídí tyto poznatky, reprodukuje je při motivačním rozhovoru	○ druhy volné grafiky ○ návrhy na známku, kartu ○ grafický list - pokus o vlastní zpracování
ARCHITEKTURA	
výstupy	učivo
• rozlišuje materiální, technickou a estetickou stránku předmětu při jejich zobrazování • poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti	○ charakteristické znaky a stavební styly – gotika, baroko, neoklasicismus ○ skicování budov, tónování, lavírování skic ○ perspektiva v architektuře (úběžnice)
VÝTVARNÁ KULTURA	
výstupy	učivo
• uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru • zajímá se o nové kulturně-výtvarné projekty, třídí tyto poznatky, reprodukuje je při motivačním rozhovoru	○ vlastní vyhledávání a zpracování informací o vybraných českých a světových umělcích – sochařích, malířích ○ aktuality ze světa výtvarných zajímavostí ○ návštěvy výstav v obci popř. regionu ○ účast a prezentace vlastních výtvarných prací ○ kultura odívání, vlastní kreativní přístup a úprava zevnějšku
VÝTVARNÉ TECHNIKY	
výstupy	učivo
• uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru • uplatňuje linie, barvy, tvary v ploše , popř. prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, porovnává je a hodnotí s již existujícími podle vlastních zkušeností	○ malba - tempera, křída, gioconda ○ kresba - uhel, rudka, tužka, pero ○ koláž ○ tečkování barvou ○ lavírování

9. ročník - dotace: 1, povinný

BARVA	
výstupy	učivo
• osvojuje si základy vkusu a realizuje je v praktickém životě • při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, zkušeností i fantazie a volí vhodný	○ kompozice, ohnisko světla, ohnisko pozornosti ○ barevný kontrast ○ barvy doplňkové (využití v reklamě)

prostředek k jejich realizaci • citlivě vnímá okolní uměleckou i mimouměleckou skutečnost	
ZOBRAZENÍ	
výstupy	učivo
• osvojuje si základy vkusu a realizuje je v praktickém životě • poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti • porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjadřuje své pocity, výsledky pozorování	○ výtvarné zpracování struktury látky ○ dotvoření neobvyklých přírodních a technických objektů ○ zobrazení známých prostorových útvarů v různém materiálu (sádra, hlína) ○ tematické zobrazení - člověk a válka ○ člověk a zvíře ○ výraz obličeje v různých situacích, stáří, dětství ○ výtvarné zpracování velkých krajinných útvarů- česká a světová krajinomalba (vzdušná perspektiva) ○ zpracování silných citových zážitků (strach, bolest, přátelství...) ○ miniatura a její užití
ARCHITEKTURA	
výstupy	učivo
• chápe nezastupitelnost umění v životě člověka a společnosti • osvojuje si základy vkusu a realizuje je v praktickém životě • pozná vybraná umělecká díla, interpretuje je i vlastní postřehy o nich	○ perspektiva ○ výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů na základě pozorování a vlastních znalostí ○ novogotika ○ modernismus
PÍSMO	
výstupy	učivo
• uplatňuje poznané postupy pro vlastní budoucí realizaci a prezentaci	○ využití písma k vyjádření pocitu (zlost, něha..) ○ logo (tvorba a využití) ○ využití písma a kresebné zkratky k tvorbě plánu obce, jednoduché mapky ○ využití písma k návrhu na plaketu nebo medaili
UŽITÁ GRAFIKA	
výstupy	učivo
• citlivě vnímá okolní uměleckou i mimouměleckou skutečnost • projevuje estetický vztah ke svému okolí, podílí se na jeho vytváření a ochraně, nalézá vhodnou formu pro jeho prezentaci	○ návrh na bankovku ○ pokus o vlastní řešení obytné plochy, zařízení pokoje (hotel, kancelář..)
VÝTVARNÁ KULTURA	
výstupy	učivo
• chápe nezastupitelnost umění v životě člověka a společnosti • osvojuje si základy vkusu a realizuje je	○ vybrané výtvarné styly a jejich představitelé v malbě (secese, kubismus) - pokus o vlastní zpracování ○ vyhledání a vlastní zpracování informací o

v praktickém životě • poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti • pozná vybraná umělecká díla, interpretuje je i vlastní postřehy o nich • citlivě vnímá okolní uměleckou i mimouměleckou skutečnost • projevuje estetický vztah ke svému okolí, podílí se na jeho vytváření a ochraně, nalézá vhodnou formu pro jeho prezentaci	vybraných českých i světových architektch ○ průmyslový design ○ estetická úroveň reklamy
VÝTVARNÉ TECHNIKY	
výstupy	učivo
• osvojuje si základy vkusu a realizuje je v praktickém životě • uplatňuje poznané postupy pro vlastní budoucí realizaci a prezentaci	○ malba (akvarel, tempera, mastná křída) ○ využití jiných kreslicích materiálů (houbička, retardéry, urychlovače, optické splývání) ○ kresba - tuš, pero, tužka, rudka, uhl

Člověk a zdraví

Výchova ke zdraví

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Výchova ke zdraví je pojata také tak, aby učiteli vznikl prostor na aktivity se svou třídou a řešení konkrétních problémů. Výchova ke zdraví je úzce spjatá s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, která je členěna do tří částí - osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a diskusí.

Dle konkrétních nabídek se využívají různé vzdělávací a kulturní akce.

Kompetence k učení

- klást důraz na práci s informacemi z různých zdrojů
- vést žáky k sebehodnocení
- klást důraz na individuální přístup
- vést žáky k mimoškolním aktivitám
- podporovat tvořivost žáků, netradiční aktivity

Kompetence k řešení problému

- motivovat žáky úkoly z praktického života
- zdokonalovat práci s tříděním a využitím získaných informací
- využívat výpočetní techniku
- využívat technické vybavení učeben
- podporovat spolupráci mezi staršími a mladšími žáky
- vést žáky k aktivnímu podílu na vyučování

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke slušné komunikaci se spolužáky a s učiteli
- vést žáky k vhodné argumentaci a formulování vlastních myšlenek a názorů na problematiku zdraví
- vést žáky k tolerování ostatních myšlenek a názorů
- poskytnout žákům možnost realizovat se na školních webových stránkách
- podporovat přátelské vztahy mezi jednotlivými třídními kolektivy
- podporovat komunikaci s jinými školami v rámci různých soutěží a setkání
- využívat metod kooperativního učení

Kompetence sociální a personální

- používat různé formy skupinové práce
- střídat jednotlivé role při různých formách skupinové práce
- vést žáky k respektování dohodnutých pravidel chování
- naučit žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

- stanovovat pravidla chování v třídních kolektivech
- stanovená pravidla uvádět do souladu se školním řádem
- naučit žáky respektovat jiné národnostní a náboženské skupiny
- klást důraz na společný prožitek při různých aktivitách

- vést žáky k ochraně životního prostředí a okolí školy

Kompetence pracovní

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vlastních možností při volbě povolání
- doplňovat výuku praktickými exkurzemi
- pomáhat žákům k profesní orientaci nabídkou volitelných předmětů a zájmových útvarů

9. ročník - dotace: 1, povinný

NAŠE ŠKOLA A TŘÍDA	
výstupy	učivo
• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	○ pravidla třídy ○ třídní samospráva ○ naslouchání, dialog, konflikt ○ vytvoření tabla
VZTAHY	
výstupy	učivo
• vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	○ rodina, partnerství ○ rodinné vztahy ○ rodinné krize ○ ekonomická stránka rodiny
DUŠEVNÍ A TĚLESNÉ ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	○ duševní zdraví ○ režim dne, biorytmy ○ způsob života, stres ○ řešení problémových situací ○ program Zdraví 21 ○ principy uchování zdraví ○ prevence nemocí ○ zdraví a pohyb ○ vliv prostředí na zdraví
ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL	
výstupy	učivo
• dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a	○ životospráva ○ zdravá výživa ○ civilizační nemoci (nadváha, obezita) ○ vliv reklamy ve výživě

v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	
SEXUÁLNÍ VÝCHOVA	
výstupy	učivo
• respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	○ charakteristické znaky dospívání ○ partnerské vztahy ○ plánované rodičovství ○ kuplířství, prostituce, pornografie ○ sexuální výchova
PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK	
výstupy	učivo
• uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	○ drogy kolem nás ○ závislosti ○ důvody vzniku závislosti ○ kdo nám může pomoci? ○ prevence závislosti
OSOBNÍ BEZPEČÍ	
výstupy	učivo
• vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	○ lidská společnost a násilí ○ bezpečnost silničního provozu ○ poskytování první pomoci ○ mimořádné situace ○ zásady chování ○ způsoby varování před mimořádnými situacemi

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu v 1.-3. ročníku

Cíle vzdělávací oblasti:

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáka
- rozvíjet smysl pro účelný a krásný pohyb
- získat návyk správného držení těla
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků
- získávat pocit nutnosti pro pravidelné cvičení jako součást správného životního stylu
- vštípit radost z pohybu
- neustále seznamovat žáky s důležitostmi dodržování bezpečnostních zásad
- naučit reagovat na povely učitele
- seznamovat žáky s možnostmi cvičení v různém prostředí: hřiště, volná příroda
- dle možností zařadit zimní sportování – bobování, sáňkování, lyžování, bruslení
- vštípit základy plaveckých dovedností
- tv chvilky a další pohybové aktivity začleňovat do vyučování

Charakteristika výuky:

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností. Tělesná výchova vede žáky ke kladnému vztahu ke sportu a pohybu. Systém jednoduchých pohybových aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti, odolnosti organismu a ke správnému držení těla.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti.

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina Tv. Vyučovací hodiny Tv se nespojují do dvouhodin, rovnoměrně se rozkládají do týdenního rozvrhu. Žáci cvičí v tělocvičně, na hřišti, stadionu, ve volné přírodě nebo plaveckém bazénu či na kluzišti.

V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozvíčku a dále je vedena hlavní část hodiny – daný typ sportování. Ke konci hodiny zklidnění a relaxace. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obutí. Jsou využívány různé formy a metody práce a použito veškeré dostupné nářadí a náčiní.

Během školního roku je organizován ve spolupráci s PŠ Laguna plavecký výcvik:

1. ročník 10 lekcí v malém bazénu

- seznámení s pohybem ve vodě, hyg. a bezpečnostními pravidly
- hry ve vodě, splývání, dýchání ve vodě
- zdatnější žáci výuku realizují ve velkém bazénu
- rodiče žáků hradí výuku a dopravu na bazén

2. a 3. ročník 10 lekcí ve velkém bazénu

- výuka je povinná, je součástí Tv, omlouvá pouze lékař
- splývání, správné dýchání, plavání s plav. pomůckami, bez pomůcek
- plavecký styl prsa, znak, kraul...

Kompetence k učení

- vést k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- cvičit podle jednoduchého popisu
- poznávat vlastní pohybové schopnosti
- sledovat vývoj fyzické zdatnosti žáků
- hodnotit na základě jasných kritérií výsledky činnosti žáků

Kompetence k řešení problémů

- přemýšlet o problému při zvládnutí cviku, sportovního prvku
- hledat vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

- uplatňovat zásady bezpečného chování
- reagovat v situaci úrazu žáka, učitel toto učí i žáky
- řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- dodávat žákům sebedůvěru a podle potřeby pomáhat při nácviku sportovních činností

Kompetence komunikativní

- vést ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reagovat na základní povely a pokyny
- organizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- vést žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence sociální a personální

- vést k jednání v duchu fair play – dodržovat pravidla, označovat přestupky, respektovat rozdíly ve skupině
- spolupracovat, umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- provádět a realizovat pravidelný pohybový režim
- projevit přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojit svou pohybovou činnost se zdravím
- učit se ohleduplnosti a taktnosti
- hodnotit na základě daných kritérií
- podporovat aktivní sportování
- vést žáky k první pomoci při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- vést k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- užívat správně jednotlivá tělocvičná nářadí a náčiní

Charakteristika vyučovacího předmětu ve 4. - 5. ročníku

Vzdělávací obor TV je chápán jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví. Směřuje jednak k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, jednak k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

TV má ve výchovně vzdělávacím procesu nezastupitelný význam. Ve 4. a 5. ročníku je zastoupena dvěma vyučovacími hodinami týdně, výuka probíhá v tělocvičně, v posilovně a na školním hřišti, v plaveckém bazénu, ve volné přírodě, na kluzišti, sezónně na lyžařských svazích a ve škole v přírodě.

Zvyšování úrovně pohybových dovedností rozvíjejí:

- pohybové hry - s různým zaměřením, s využitím netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost
- základ gymnastiky - průpravná cvičení, pořadová, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční cvičení - s hudbou, rytmickým doprovodem, tance
- průpravné úpoly - přetahy a přetlaky, posilování
- základy atletiky - běh, skok do dálky a do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou, herní činnost jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání dle pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě - přesuny, chůze, táboření, ochrana přírody
- plavání, základní plavecká výuka, prvky sebezáchrany a pomoci tonoucímu
- lyžování, bruslení - hry na sněhu a na ledě, základní techniky na lyžích a bruslích

Kompetence k učení

- osvojit si základní tělocvičné pojmy, smluvené signály a povely

- získávat informace o pohybových činnostech, o měření základních pohybových výkonů a jejich porovnávání s předchozími
- hodnotit vlastní činnosti a výsledky na základě jasných kritérií

Kompetence k řešení problémů

- osvojit si pravidla her a jejich dodržování
- osvojit si zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí při přípravě před pohybovou činností
- adekvátně reagovat na úraz spolužáka
- řešit problémy s nesportovním chováním, s nevhodným sportovním náčiním a náradím

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke kultivovanému projevu, naslouchání a oceňování druhých
- spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- osvojit si reakce na základní povely a pokyny, jejich vydávání žáky

Kompetence sociální a personální

- respektovat různé názory spolužáků v družstvu, ohleduplnost a takt
- vést žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a za své výkony
- podporovat originální řešení problému ve stylu fair play, označit přestupky, respektovat opačné pohlaví, prožívat vlastní úspěch

Kompetence občanské

- podněcovat u žáků zájem o reprezentaci školy i obce
- vést k soutěživosti a porovnávání svých výkonů
- vést žáka k seberealizaci dle vlastního zájmu

Kompetence pracovní

- dodržovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- vést ke schopnosti zajistit první pomoc v podmínkách TV

Charakteristika vyučovacího předmětu v 6. – 9. ročníku

Vyučovací předmět má časovou dotaci 3 hodiny týdně v 6. ročníku a 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. roč.

Výuka probíhá v tělocvičně a při vhodném počasí na školním hřišti.

Pro žáky 7. ročníků je realizován týdenní lyžařský kurz na horách, který se koná minimálně 1x za dva roky.

Výuka navazuje na učivo 1. stupně.

Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní stav a pohybová omezení. Vede žáky od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové dovednosti v souladu s věkem, postižením a pohybovými možnostmi.

Žáci jsou v předmětu tělesná výchova hodnoceni podle klasifikačního řádu a na základě těchto kritérií:

- dodržuje pravidla sportovního chování
- chová se v duchu fair play
- cvičí vždy ve cvičebním úboru
- ve všech hodinách uvědoměle plní zadané úkoly
- při sportovních úkonech dbá na bezpečnost svou i ostatních
- v měřených testech a disciplínách zlepšuje své výkony
- reprezentuje školu na sportovních soutěžích

Důležité je nejen rozvíjení pohybového nadání, ale úroveň i náprava zdravotních oslabení v povinné tělesné výchově, případně podle zájmu i ve zdravotní tělesné výchově.

Kompetence k učení

- poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- přemýšlení o problému při ovládání cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- otevírání prostoru diskusi o taktice družstva
- pořizování záznamu a obrazového materiálu ze sportovních činností a jejich prezentace

Kompetence sociální a personální

- dodržování pravidel fair play
- prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva
- poskytování záchrany a dopomoci při cvičení

Kompetence občanské

- podpora aktivního sportování
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní

- příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v celém životě
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace
- zpracování a prezentace naměřených výkonů

1. ročník - dotace: 2, povinný

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků • dbá na správné dýchání • zná význam sportování, učí se znát své pohybové možnosti i nedostatky	○ příprava pro pohybovou činnost/oblečení, obutí.../ ○ příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži ○ pohybový režim ○ hygiena pohybových činností ○ správné držení těla, dýchání ○ zásady bezpečnosti/příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek/ ○ bezpečný pohyb a chování při TV
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
výstupy	učivo
• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • zvládá v souladu s individuálními	○ pohybové hry - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry, využití hraček při cvičení ○ základy gymnastiky - průpravná cvičení,

předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • projevuje radost z pohybové činnosti • respektuje zdravotní handicap	základy akrobacie, cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti ○ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - základy estetického pohybu ○ základy atletiky - rychlý běh /20-60m/, skok do dálky, hod míčkem ○ základy sportovních her - manipulace s míčem a jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti ○ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chůze v terénu, orientace v přírodě ○ plavání - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti ○ zimní sporty - chůze a pohyb na sněhu, ledě; koulování, bobování, sáňkování
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	
výstupy	učivo
• zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály a užívá základní tělocvičné pojmy • dodržuje jednoduchá pravidla her a soutěží, učí se jednat v duchu fair play	○ komunikace v TV - povely, signály ○ organizace, zásady jednání a chování ○ zjednodušená pravidla her, soutěží

2. ročník - dotace: 2, povinný

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků • dbá na správné dýchání • zná význam sportování, učí se znát své pohybové možnosti i nedostatky	○ význam pohybu pro zdraví - pohybový režim ○ příprava organismu - napínací a protahovací cvičení ○ zdravotně zaměřené činnosti - průpravná, kompenzační a relaxační cvičení ○ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti ○ hygiena, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, základy první pomoci v podmínkách TV
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
výstupy	učivo
• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • projevuje radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro	○ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity ○ základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení ○ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - cvičení s hudbou, rytmickým doprovodem, vyjádření rytmu pohybem ○ základy atletiky - základy nízkého, polovysokého startu, rychlý běh /20-60m/, skok do dálky, hod míčkem, motivovaný vytrvalý běh ○ základy sportovních her - manipulace s

• zlepšení pohybové dovednosti • respektuje zdravotní handicap	míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře /míčové hry/ ○ turistika a pobyt v přírodě - pohyb a orientace v terénu, turistické značky ○ plavání- hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, hry a jednoduché dovednosti, základy jednoho plaveckého způsobu ○ zimní sporty - chůze a pohyb na sněhu, ledě
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	
výstupy	učivo
• zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály a užívá základní tělocvičné pojmy • dovede používat jednoduchá pravidla některých sportů a soutěží • jedná v duchu fair play	○ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, povely, signály ○ zásady jednání a chování - fair play ○ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, soutěží, závodů ○ měření a posuzování pohybových dovedností

3. ročník - dotace: 2, povinný

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	○ pohybový režim, délka a intenzita pohybu ○ příprava organismu - před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení ○ průpravná, kompenzační a relaxační cvičení ○ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu ○ hygiena a bezpečnost při TV
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
výstupy	učivo
• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • projevuje radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • respektuje zdravotní handicap • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	○ pohybové hry - netradiční pohybové hry a aktivity, pohybová tvořivost ○ základy gymnastiky - akrobacie, cvičení s náčiním, na nářadí ○ rytmické a kondiční formy cvičení - kondiční cvičení s hudbou, rytmickým doprovodem, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance ○ základy atletiky - nízký, polovysoký start, rychlý běh /60m/, hod míčkem, skok do dálky, vytrvalý běh/do 1000m/ ○ základy sportovních her - manipulace s míčem, míčové hry podle zjednodušených pravidel minisportů ○ turistika a pobyt v přírodě - pobyt, chůze a běh v terénu/ do 15 minut/ ○ plavání - jeden plavecký způsob/plavecká technika/ ○ zimní sporty - pohyb na sněhu a ledě, základní techniky pohybu na lyžích, bruslích/podle podmínek školy/

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	
výstupy	učivo
- zná a používá tělocvičné pojmy a pojmy z pravidel sportů a soutěží - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály - jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a soutěží, je si vědom důsledků porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo	- komunikace v TV - používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, povely, signály - zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly - zjednodušená pravidla her, závodů, soutěží - měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů - zdroje informací o pohybových činnostech

4. ročník - dotace: 2, povinný

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - hygiena při dalších pohybových aktivitách: - turistika a pobyt v přírodě (přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody) - plavání (hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, plavecké dovednosti a technika, prvky sebezáchrany, dopomoc tonoucímu) - lyžování, bruslení dle podmínek školy (hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích) - příprava organismu - příprava před pohybovou činností: - správné zvedání zátěže a uklidnění po zátěži - napínací a protahovací cvičení - rozvoj různých forem rychlosti, kloubní pohyblivosti, obratnosti, vytrvalosti a síly - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - hygiena při TV: - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech: - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
výstupy	učivo
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a	- pohybové hry: - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení - pohybová tvořivost - základy gymnastiky:

adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	○ průpravná cvičení ○ akrobacie (kotoul vpřed, vzad i s modifikacemi, akrobatická sestava, přeskok, kladina) ○ cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti ○ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: ○ cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem ○ základy estetického pohybu ○ průpravné úpoly: přetahy, přetlaky ○ základy atletiky: ○ rychlý běh (50, 60 m) ○ motivovaný vytrvalý běh (800 - 1000 m) ○ skok do dálky nebo výšky ○ hod míčkem ○ základy sportovních her: ○ manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti ○ herní činnost jednotlivce, ohleduplnost, takt ○ spolupráce ve hře, prožívání vlastního úspěchu ○ průpravné hry ○ utkání dle zjednodušených pravidel minisportů ○ zásady jednání a chování, kultivovaný projev: ○ fair play ○ olympijské ideály a symbolika
---	---

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	○ komunikace v TV: ○ základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ○ smluvené povely a signály ○ organizace při TV: ○ základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí ○ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností: ○ hry, závody, soutěže (soutěživost, seberealizace, zájem o reprezentaci) ○ měření a posuzování pohybových dovedností: ○ měření výkonů (porovnávání svých výkonů) ○ základní pohybové testy ○ zdroje informací o pohybových činnostech

5. ročník - dotace: 2, povinný

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
• podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	○ význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ○ hygiena při dalších pohybových aktivitách: ○ turistika a pobyt v přírodě (přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích, chůze v

• zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka	terénu, táboření, ochrana přírody) ○ plavání (hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, plavecké dovednosti a technika, prvky sebezáchrany, dopomoc tonoucím) ○ lyžování, bruslení dle podmínek školy (hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích) ○ příprava organismu - příprava před pohybovou aktivitou: ○ cvičení pro správné držení těla v různých polohách i při zátěži ○ cvičení dechová a kompenzační ○ různé formy vytrvalosti, síly a pohyblivosti, rychlosti a koordinace pohybu ○ pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) v tělocvičně, na hřišti, v přírodě ○ hygiena při TV: ○ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ○ vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ○ bezpečnost při pohybových činnostech: ○ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
výstupy	učivo
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	○ pohybové hry: ○ s různým zaměřením ○ netradiční pohybové hry a aktivity ○ využití hraček a netradičního náčiní při cvičení ○ pohybová tvořivost ○ základy gymnastiky: ○ průpravná cvičení ○ akrobacie (kotoul vpřed, vzad i s modifikacemi, akrobatická sestava, přeskok, kladinka) ○ cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti ○ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: ○ cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem ○ základy estetického pohybu ○ vyjádření melodie a rytmu pohybem ○ jednoduché tance ○ průpravné úpoly: přetahy, přetlaky ○ základy atletiky: ○ rychlý běh (50, 60 m) ○ motivovaný vytrvalý běh (800 - 1000 m) ○ skok do dálky nebo výšky ○ hod míčkem ○ základy sportovních her: ○ manipulace s míčem, pálkou či jiným herním

	náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti ○ herní činnost jednotlivce, ohleduplnost, takt ○ spolupráce ve hře, prožívání vlastního úspěchu ○ průpravné hry ○ utkání dle zjednodušených pravidel minisportů ○ zásady jednání a chování, kultivovaný projev: ○ fair play ○ olympijské ideály a symbolika
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	
výstupy	učivo
• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	○ komunikace v TV: ○ základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ○ smluvené povely a signály ○ organizace při TV: ○ základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí ○ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností: ○ hry, závody, soutěže (soutěživost, seberealizace, zájem o reprezentaci) ○ měření a posuzování pohybových dovedností: ○ měření výkonů (porovnávání svých výkonů) ○ základní pohybové testy ○ zdroje informací o pohybových činnostech

6. ročník - dotace: 3, povinný

ATLETIKA	
výstupy	učivo
• zvládá techniku běhu i další techniky, při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • je schopen rovnoměrného běhu v terénu	○ atletická abeceda ○ nízký start ○ rychlý běh ○ běh na střední trať ○ vytrvalý běh na dráze a v terénu (CH) ○ skok do dálky a do výšky ○ hod míčkem
GYMNASTIKA	
výstupy	učivo
• zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou a další cvičební prvky na hrazdě, kruzích a při přeskoku dle svých individuálních předpokladů. Osvojuje si pohybové dovednosti.	○ akrobacie ○ přeskoky ○ cvičení na nářadí
ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU	
výstupy	učivo
• zvládá jednoduché taneční kroky - dívky	○ základy rytmické gymnastiky ○ cvičení s náčiním ○ kondiční formy cvičení pro daný věk žáků (D) ○ tance (D)

ÚPOLY	
výstupy	učivo
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži a rekreačních činnostech.	○ přetahy, přetlaky ○ úpolové odpory
SPORTOVNÍ HRY	
výstupy	učivo
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži a rekreačních činnostech. • dokáže se dohodnout na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržovat ji	○ přehazovaná ○ volejbal ○ basketbal ○ fotbal (CH) ○ manipulace s míčem
DOPLŇKOVÉ SPORT. HRY	
výstupy	učivo
• dokáže se dohodnout na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržovat ji	○ florbal ○ ringo

7. ročník - dotace: 2, povinný

ATLETIKA	
výstupy	učivo
• dovede při cvičení uplatnit vůli, zvládá techniku nové atlet. disciplíny	○ atletická abeceda ○ nízký start ○ rychlý běh ○ běh na střední trať ○ vytrvalý běh na dráze a v terénu (CH) ○ skok do dálky a do výšky ○ hod míčkem ○ štafetové běhy
GYMNASTIKA	
výstupy	učivo
• dokáže zvládnout obtížný prvek prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly • zvládá cvičební prvky na hrazdě, kruzích i gymn. koberci	○ akrobacie ○ přeskoky ○ cvičení na nářadí ○ zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí ○ individuální rozcvičení, strečink před i po cvičení, na závěr uvolnění nejzatíženějších partií
RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA	
výstupy	učivo
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	○ cvičení s náčiním ○ aerobní cvičení

ÚPOLY	
výstupy	učivo
	○ střehové postoje ○ pád vzad
LYŽAŘSKÝ VÝCVIK	
výstupy	učivo
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	
SPORTOVNÍ HRY	
výstupy	učivo
• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	○ volejbal ○ basketbal ○ florbal ○ fotbal ○ seznámení žáků s vhodným chováním na sport. akcích ve škole i mimo školu
ROZVOJ POHYBOVÉHO APARÁTU	
výstupy	učivo
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, - některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	○ správné držení těla ○ zvyšování kloubních pohybů ○ preventivní pohybová činnost ○ správné zapojení dechu ○ posilování svalového aparátu ○ prevence jednostranného zatížení a svalových disbalancí ○ hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

8. ročník - dotace: 2, povinný

ATLETIKA	
výstupy	učivo
• odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • reaguje na údaje o znečištění ovzduší, přizpůsobí tomu svou pohybovou aktivitu	○ atletická abeceda ○ skok do dálky ○ skok do výšky (flopem) ○ rychlé běhy na krátkou trať ○ hod míčkem ○ vrh koulí ○ štafetové běhy ○ měření výkonů ○ prevence a korekce jednostranného zatížení
GYMNASTIKA	

výstupy	učivo
• usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků • zařazuje do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	○ akrobacie ○ skoky z trampolinky ○ cvičení na nářadí ○ cvičení s náčiním (D) ○ aerobio (D)
SPORTOVNÍ HRV	
výstupy	učivo
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • užívá osvojenou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky- čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu • zná základní zásady poskytování první pomoci a zvládá přesun zraněného	○ volejbal ○ basketbal ○ florbal ○ fotbal ○ pravidla osvojovaných pohybových činností
POHYBOVÉ HRV	
výstupy	učivo
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	○ závody družstev i jednotlivců ○ celkové posilování svalového aparátu ○ rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost
ÚPOLV	
výstupy	učivo
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	○ střehové postoje

9. ročník - dotace: 2, povinný

ATLETIKA	
výstupy	učivo
• samostatně využívá osvojení kompenzačních a relaxačních technik k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	○ rychlé běhy na krátkou trať ○ běh vytrvalostní ○ skok do dálky ○ skok do výšky (flopem) ○ vrh koulí
GYMNASTIKA	

výstupy	učivo
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • předvídá nebezpečí úrazů a přizpůsobí jim svou činnost • dokáže zvládnout obtížnější cvičební prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond	○ akrobacie ○ cvičení na nářadí ○ cvičení s náčiním ○ přeskoky ○ rytmická a kondiční gymnastika ○ správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů
ROZVOJ POHYBOVÉHO APARÁTU	
výstupy	učivo
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	
SPORTOVNÍ HRY	
výstupy	učivo
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • zorganizuje jednoduché turnaje, závody, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	○ volejbal ○ fotbal

Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu v 1.- 3. ročníku

Cíle vzdělávací oblasti:

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytvářet základní pracovní dovednosti a návyky při praktických činnostech s různými materiály
- umět rozlišit jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží a naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit vhodný pracovní nástroj
- postupně vytvářet pozitivní vztah k práci
- učit žáky, aby při práci uvažovali
- dát prostor nápadům a tvůrčí činnost

Charakteristika výuky:

Při pracovních činnostech se žáci učí organizovat pracovní prostředí a vlastní činnost, dále se učí pracovní kázní a uvědomovat si význam pracovní činnosti.

Předmět Pč by měl být mezipředmětově využíván. Žáci si v něm mohou připravit drobné pomůcky, které potřebují k výuce dalších vyuč. předmětů.

Žáci se v předmětu Pč učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se organizovat, plánovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i ve skupině. Při každé pracovní činnosti dostává žák poučení o bezpečnosti při zacházení s nářadím.

Předmět pracovní činnosti je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Ve všech okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Kompetence k učení

- osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učit se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci
- umožnit žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozorovat pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- promýšlet pracovní postupy
- rozvíjet tvořivost, vést k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- rozšiřovat slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí, pomůcek, učit se popsat postup práce
- vést žáky k používání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se žáci učí spolupracovat
- respektovat nápady druhých, snažit se o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- vytvářet pozitivní vztah k práci
- vést žáky k zodpovědnosti za kvalitu své práce
- hodnotit na základě daných kritérií svou činnost
- umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňovat rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům pomáhat
- zacházet správně a zodpovědně s pracovními pomůckami
- osvojovat si pracovní techniky s různým materiálem a pomůckami

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní činnosti ve 4. - 5. ročníku

Praktické činnosti umožňují žákům získat soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Zároveň formují osobnost žáka rozvojem vlastností, motorických a tvořivých schopností a dovedností.

U žáků podporujeme vlastní pracovní dovednosti a návyky, které jsou založeny na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Rovněž žáky vedeme k postupnému vytváření životní a profesní orientace.

Ve vyučovacím procesu žáci získávají dovednosti a návyky v těchto tematických okruzích:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Kompetence k učení

- vést žáky k základním pracovním dovednostem a návykům včetně správné organizace a práce dle návodu
- používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky dle druhu výrobku
- poznávat vlastnosti materiálů, surovin, využívat jejich vlastnosti a hledat vhodnou použitelnost
- předkládat dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení (sestavovat modely a projekty)

Kompetence k řešení problémů

- posilovat vlastní důvěru při praktickém ověřování při řešení problémů
- uplatňovat tvořivost a nápaditost k dosažení finálního výsledku
- aplikovat řešení při analogických zadáních a hledání variantních způsobů
- využít dovedností při práci s technickými materiály

Kompetence komunikativní

- vést k účinné komunikaci při práci s pracovními materiály (vést dialog, umění naslouchat, citlivě korigovat názory ostatních)
- seznamovat se s přesným významem pracovních pojmů při práci s různými materiály
- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- podporovat umění pracovat ve skupině, ve dvojici
- přiřazovat různé role v pracovní skupině a prožít je včetně kolegiálnosti a pomoci
- respektovat a uvědomovat si vlastní zodpovědnost, ohleduplnost na pracovišti

Kompetence občanské

- vnímat vliv různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnost za jeho ochranu
- posilovat potřebný vztah k práci člověka, sebedůvěru a invenční přístup k plnění zadaných úkolů

Kompetence pracovní

- vést žáka k uvědomělému, správnému a bezpečnému ovládání všech používaných nástrojů a materiálů
- při práci a praktických činnostech vytvářet schopnosti pro vlastní seberealizaci, sebeaktualizaci a prvky podnikatelského myšlení
- předcházet pracovním rizikům, dle situace umět hledat cestu ze zátěžové situace s minimálním negativním dopadem

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní činnosti v 6. až 8. ročníku

Pracovní činnosti se vyučují jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku. Časová dotace je 1 vyučovací hodina týdně, vyučování je soustředěno do bloků, z důvodů bezpečnosti práce jsou žáci děleni do skupin.

Jednotlivá pracoviště si podle svých podmínek volí pořadí tematických okruhů následovně:

Ročník	Pracoviště Jubilejní 3	Pracoviště Dlouhá 56
6.	Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů	Příprava pokrmů
7.	Pěstitelské práce a chovatelství	Práce s technickými materiály
8.	Svět práce, provoz a údržba domácností	Svět práce, provoz a údržba domácností

Ve všech ročnících je zařazena aktivita ve prospěch životního prostředí – péče o pořádek v okolí školy (neuváděno v učivu).

Cíle vzdělávací oblasti:

- získat základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- rozvíjet motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- umět rozlišit jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží a naučit se s nimi bezpečně zacházet
- správně volit vhodný pracovní nástroj pro práci
- osvojit si a uplatňovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví při práci a hygieny práce
- osvojit si základy organizace, plánování práce a technologické kázně
- získat orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojit potřebné poznatky a dovednosti významné pro volbu vlastního profesního zaměření i pro další životní a profesní orientaci
- získat pozitivní vztah k práci a odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě

Kompetence k učení

- umět posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich
- používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky dle druhu výrobku
- poznávat vlastnosti a použitelnost materiálů i surovin
- praktické osvojování práce podle návodu
- vést žáky k základním pracovním dovednostem a návykům včetně správné organizace a práce dle návodu
- předkládat dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení

Kompetence k řešení problémů

- posilovat vlastní důvěru při praktickém ověřování řešení problémů
- uplatňovat tvořivost a nápaditost k dosažení finálního výsledku
- získané poznatky aplikovat v praxi
- otevření prostoru pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci

Kompetence komunikativní

- seznamovat se s přesným významem pracovních pojmů
- při komunikaci používat správné názvosloví (např. technické)
- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- podporovat umění pracovat ve skupině, ve dvojici
- přiřazovat různé role v pracovní skupině a prožít je včetně kolegiálnosti a pomoci
- uvědomovat si vlastní zodpovědnost, ohleduplnost na pracovišti

Kompetence občanské

- vnímat vliv činnosti člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnost za jeho ochranu
- posilovat potřebný vztah k práci člověka

Kompetence pracovní

- správně a bezpečně používat nástroje a materiály
- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- využívat své znalosti v běžném praxi, životě
- vést žáka k uvědomělému, správnému a bezpečnému ovládání všech používaných nástrojů a materiálů
- vedení k provedení práce v co nejlepší kvalitě
- předcházet pracovním rizikům

1. ročník - dotace: 1, povinný

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru, navlékat, aranžovat, třídit při sběru přírodní materiál, stříhat textil a nalepit textilií) • pracuje podle slovního návodu a předlohy	○ vlastnosti materiálu (práce s papírem, práce s přírodninami, práce s textilem (koláž)) ○ jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	○ stavebnice
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
výstupy	učivo
• pečuje o nenáročné rostliny (základní péče o pokojové rostliny – otírání listů, zalévání)	○ pěstování pokojových rostlin (péče o pokojové rostliny) ○ setí semen, rychlení
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• chová se vhodně při stolování (základy správného stolování a společenského chování)	○ jednoduchá úprava ovoce, zeleniny

2. ročník - dotace: 1, povinný

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru, navlékat, aranžovat, třídit při sběru přírodní materiál, stříhat textil a nalepit textilií, umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek) - pracuje podle slovního návodu a předlohy	- vlastnosti materiálu (papír, karton, přírodniny, textilní koláž) - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce (návěs zadního stehu na čtvrtku papíru, práce podle slovního návodu a předlohy) - lidové zvyky a tradice
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavebnice - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - kolektivní práce, montáž a demontáž stavebnic dle výběru
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
výstupy	učivo
- pečuje o nenáročnou rostlinu (základní péče o pokojové rostliny – otírání listů, zalévání, kypření) - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - seť semen, rychlení
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
- chová se vhodně při stolování - připraví tabuli pro jednoduché stolování - připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování (vánoční posezení)

3. ročník - dotace: 1, povinný

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru, navlékat, aranžovat, třídit při sběru přírodní materiál, stříhat textil a nalepit textilií, navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil a naučí se zadní steh, umí přišít knoflíky, umí slepit textilií,	- vlastnosti materiálu (papír, karton, přírodniny, textilní koláž) - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce (zadní steh) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití

vyrobí jednoduchý textilní výrobek) • pracuje podle slovního návodu a předlohy	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	○ stavebnice ○ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
výstupy	učivo
• provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny (základní péče o pokojové rostliny – otírání listů, zalévání, kypření, umí zasít semena)	○ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ○ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ○ pěstování pokojových rostlin ○ rostliny jedovaté ○ zasetí velikonočního osení
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• chová se vhodně při stolování. • připraví tabuli pro jednoduché stolování. • připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně). • udržuje pořádek a čistotu	○ základní vybavení kuchyně ○ výběr, nákup a skladování potravin ○ jednoduchá úprava stolu ○ pravidla správného stolování

4. ročník - dotace: 1, povinný

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
• vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	○ vlastnosti materiálu (přírodniny, mod. hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.), rozlišení tvaru, barvy, povrchu, tvrdosti ○ jednoduché pracovní operace a postupy (stříhání, ohýbání, navlékání, spojování, propichování, slepování, lisování, polepování, tapetování) ○ různé druhy stehů - přední, zadní, ozdobný ○ šití knoflíku aj. ○ lidové zvyky, tradice, řemesla (Vánoce, Velikonoce) ○ práce s přírodninami, vytváření artefaktů ○ uplatnění nápaditosti ○ pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití, vlastnosti ○ vytváření návyků, organizace a plánování práce ○ osvojení si základů bezpečnosti a hygieny práce, první pomoc při úraze ○

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	○ stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů ○ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem ○ bezpečnost a uspořádání práce (vlastní zodpovědnost a ohleduplnost na pracovišti, pracovní hygiena, předcházení pracovním úrazům, první pomoc při zranění)
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
výstupy	učivo
• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	○ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo: ○ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (dle možností školy) a jejich ošetřování ○ pěstování pokojových rostlin ○ rozdíl mezi setím a sázením ○ funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů ○ vytváření návyků, organizace a plánování práce ○ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	○ základní vybavení kuchyně ○ výběr, nákup a skladování potravin ○ nápoje ○ jednohubky ○ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování ○ úprava ovoce, zeleniny, jednoduché ovocné a zeleninové saláty ○ bezpečnost práce (udržování pořádku a čistoty v kuchyni, bezpečné zacházení s čisticími prostředky, bezpečná obsluha spotřebičů) ○ první pomoc při zranění

5. ročník - dotace: 1, povinný

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
• vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému	○ vlastnosti materiálu (přírodniny, mod. hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.), rozlišení tvaru, barvy, povrchu, tvrdosti ○ jednoduché pracovní operace a postupy (stříhání, ohýbání, navlékání, spojování, propichování, slepování, lisování, polepování, tapetování) ○ zvládne různé druhy stehů - přední, zadní, ozdobný ○ přišítí knoflíku aj.

materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	○ jednoduchá úprava a vazba (větvičky, sušené květiny aj.; Vánoce, Velikonoce), uplatnění nápaditosti ○ pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití, vlastnosti ○ vytváření návyků, organizace a plánování práce ○ osvojení si základů bezpečnosti a hygieny práce, první pomoc při úraze
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI	
výstupy	učivo
• provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	○ stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů ○ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem ○ bezpečnost a uspořádání práce (vlastní zodpovědnost a ohleduplnost na pracovišti, správně ovládat používané nástroje, pracovní hygiena, předcházení pracovním úrazům, první pomoc při zranění)
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
výstupy	učivo
• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	○ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo: ○ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (dle možností školy) a jejich ošetřování (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ○ pěstování pokojových rostlin a jejich ošetřování ○ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie ○ pokusy a pozorování rostlin ○ vytváření návyků, organizace a plánování práce ○ základy bezpečnosti a hygieny práce
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	○ základní vybavení kuchyně ○ technika v kuchyni – historie a význam ○ výběr, nákup a skladování potravin ○ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování ○ jednoduché pohoštění (obložené chlebíčky, plněné toasty, jednoduché těsto (lité)) ○ bezpečnost práce (udržování pořádku a čistoty v kuchyni, bezpečné zacházení s čisticími prostředky, bezpečná obsluha spotřebičů) ○ první pomoc při zranění

6. ročník - dotace: 1, povinný

PŘÍPRAVA POKRMŮ (PRACOVISTĚ DLOUHÁ 56)	
výstupy	učivo
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni - umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole - udržování pořádku a čistoty, mycí a čisticí prostředky - první pomoc při úrazech v kuchyni - snídaně a přesnídávky, předkrmy a polévky - omáčky, úprava masa, přílohy, pečivo, moučníky - zelenina a ovoce, saláty a kompoty - mléčné výrobky ve výživě - nápoje - kuchařské knihy, vhodná sestava jídel, sestavení jídelníčku
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY (PRACOVISTĚ JUBILEJNÍ 3)	
výstupy	učivo
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla - bezpečnost práce, první pomoc při úrazu, obecné hygienické zásady Výrobek volba výrobku ze dřeva, kovu nebo plastu
PŘÍPRAVA POKRMŮ (PRACOVISTĚ JUBILEJNÍ 3)	
výstupy	učivo
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování,	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku

společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni • umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně	○ příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů ○ úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole ○ udržování pořádku a čistoty, mycí a čisticí prostředky ○ první pomoc při úrazech v kuchyni
---	--

7. ročník - dotace: 1, povinný

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY (PRACOVISTĚ DLOUHÁ 56)	
výstupy	učivo
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • má představu o dělení dřeva • má představu o řezivu a velkoplošných materiálech vyráběných ze dřeva • provádí jednoduchou povrchovou úpravu materiálů (zná její důvody) • má představu o způsobu výroby železa, oceli a některých barevných kovů, polotovarů hutní výroby • má představu o způsobu zpracování některých plastických hmot (včetně jejich vlastností) • umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně	○ vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) ○ pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů ○ jednoduché pracovní operace a postupy ○ organizace práce, důležité technologické postupy ○ technické náčrty a výkresy, technické informace, návody ○ úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla ○ bezpečnost práce, první pomoc při úrazu, obecné hygienické zásady Dřevo ○ druhy, vlastnosti materiálu, zpracování a opracování, užití v praxi, zpracování dřevního odpadu ○ řezivo, dýhy, velkoplošné materiály, sušení a uskladnění řeziva, povrchová úprava Kovy ○ rozdělení, vlastnosti materiálu, těžba rudy, výroba, užití v praxi, zpracování odpadu ○ koroze, povrchová úprava, spojování kovů Plasty a kompozity ○ rozdělení, vlastnosti materiálu, výroba, užití v praxi, zpracování odpadu ○ lepení plastů, tvarování za tepla Výrobek ○ volba výrobku ze dřeva, kovu nebo plastu
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ (PRACOVISTĚ JUBILEJNÍ 3)	
výstupy	učivo
• volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu	○ základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy ○ zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny ○ okrasné rostliny – základy ošetřování

drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	pokojevých květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin - ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování - léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie - chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty
---	--

8. ročník - dotace: 1, povinný

SVĚT PRÁCE (PRACOVISŤE JUBILEJNÍ 3, DLOUHÁ 56)	
výstupy	učivo
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	Finance, rozpočet, banky, peníze
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	Technika v domácnosti, návody k obsluze
Správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	Domácí údržba, nástroje
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně	Bezpečnost práce, požární ochrana, první pomoc

úrazu elektrickým proudem	
----------------------------------	--

Svět práce je v 9. ročníku realizován v předmětu „Výchova k občanství“.

Další obory

Sportovní hry

Volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně v 6. ročníku, v 7.,8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Náplní jsou: míčové hry – především basketbal, volejbal, fotbal, futsal, florbal, házená - v nichž jsou rozvíjeny herní prvky a kombinace, atletika s prohloubením základních dovedností.

6. ročník

KOLEKTIVNÍ HRY	
výstupy	učivo
umí základy kolektivních her - fotbal, košíková, florbal	- fotbal - florbal - košíková
GYMNASTIKA	
výstupy	učivo
umí základní dovednosti v gymnastice	základy gymnastiky - kotoul, přeskoky, kruhy
ATLETIKA	
výstupy	učivo
- umí odhadnout své síly - umí odhadnout schopnosti svých spolužáků	běhy, skoky, hody

7. ročník

KOLEKTIVNÍ HRY	
výstupy	učivo
umí základy kolektivních her - fotbal, košíková, florbal, futsal	- fotbal - florbal - košíková - futsal
GYMNASTIKA	
výstupy	učivo
umí základní dovednosti v gymnastice	- základy gymnastiky - kotoul, přeskoky, kruhy, přemet stranou - skoky na trampolíně
ATLETIKA	
výstupy	učivo
- umí odhadnout své síly - umí odhadnout schopnosti svých spolužáků	běhy, skok daleký, hody, skok vysoký

8. ročník

KOLEKTIVNÍ HRY	
výstupy	učivo
umí základy kolektivních her - fotbal, košíková, florbal, futsal, házená	- fotbal - florbal - košíková - futsal - házená
GYMNASTIKA	
výstupy	učivo
umí základní dovednosti v gymnastice	- základy gymnastiky - kotoul, přeskoky, kruhy, přemet stranou - skoky na trampolíně - cvičení na hrazdě
ATLETIKA	
výstupy	učivo
- umí odhadnout své síly - umí odhadnout schopnosti svých spolužáků	běhy, skok daleký, hody, skok vysoký, vrh koulí

9. ročník

KOLEKTIVNÍ HRY	
výstupy	učivo
umí základy kolektivních her - fotbal, košíková, florbal, futsal, házená	- fotbal - florbal - košíková - futsal - házená - volejbal
GYMNASTIKA	
výstupy	učivo
umí základní dovednosti v gymnastice	- základy gymnastiky - kotoul, přeskoky, kruhy, přemet stranou, přemet vpřed - skoky na trampolíně - cvičení na hrazdě
ATLETIKA	
výstupy	učivo
- umí odhadnout své síly - umí odhadnout schopnosti svých spolužáků	- běhy, skok daleký, hody, skok vysoký, vrh koulí - štafetový běh

Příprava pokrmů

Charakteristika vyučovacího předmětu Příprava pokrmů v 6. až 9. ročníku

Předmět příprava pokrmů se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku. Časová dotace je 1 vyučovací hodina týdně, vyučování je soustředěno do bloků, z důvodů bezpečnosti práce jsou žáci děleni do skupin.

Cíle vzdělávací oblasti:

- získat základní pracovní dovednosti a návyky
- rozvíjet motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- správně volit vhodný pracovní nástroj
- osvojit si a uplatňovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví při práci a hygieny práce
- osvojit si základy organizace, plánování práce a technologické kázně
- osvojit si potřebné poznatky a dovednosti
- získat pozitivní vztah k práci a odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě

Kompetence k učení

- umět posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich
- poznávat vlastnosti a použitelnost surovin
- praktické osvojování práce podle návodu
- vést žáky k základním pracovním dovednostem a návykům včetně správné organizace

Kompetence k řešení problémů

- posilovat vlastní důvěru při praktickém ověřování řešení problémů
- uplatňovat tvořivost a nápaditost k dosažení finálního výsledku
- získané poznatky aplikovat v praxi

Kompetence komunikativní

- seznamovat se s přesným významem pracovních pojmů
- při komunikaci používat správné názvosloví

Kompetence sociální a personální

- podporovat umění pracovat ve skupině, ve dvojici
- přiřazovat různé role v pracovní skupině a prožít je včetně kolegiálnosti a pomoci
- uvědomovat si vlastní zodpovědnost, ohleduplnost na pracovišti

Kompetence občanské

- posilovat potřebný vztah k práci člověka

Kompetence pracovní

- správně a bezpečně používat nástroje
- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- využívat své znalosti v běžném životě
- vedení k provedení práce v co nejlepší kvalitě
- předcházet pracovním rizikům

6. až 9. ročník

PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• udržuje pořádek a čistotu, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce • je schopen poskytnout první pomoc při úrazech v kuchyni • zná základní vybavení kuchyně, používá základní kuchyňské vybavení v souladu s určením • dodržuje základní principy stolování, společenského chování při stolování • dokáže nakoupit potraviny ke konkrétnímu pokrmu	○ zásady hygieny a bezpečnost práce, bezpečná obsluha spotřebičů ○ zásady první pomoci ○ základní vybavení kuchyně ○ úprava stolu a stolování, návštěva restaurace ○ výběr, nákup a skladování potravin ○ podávání základních druhů pokrmů a nápojů ○ společenské chování Studená kuchyně ○ příprava pokrmů za studena – pomazánky, saláty

• zvládá pracovní postupy • organizuje a plánuje pracovní činnosti • připraví jednoduché i složitější pokrmy • volí správnou odpovídající technologii	○ pečivo Teplá kuchyně ○ polévky ○ těstoviny, zapékané pokrmy ○ úprava různých druhů mas – kuřecí, hovězí, vepřové, ryby ○ příprava omáček ○ pokrmy české a moravské kuchyně ○ recepty a příprava jídel typických pro jiné země ○ pokrmy s dietními omezeními (bezlepková dieta apod.) Dezerty ○ zákusky, ...
--	---

Práce s technickým materiálem

Charakteristika vyučovacího předmětu

Práce s technickými materiály se vyučuje jako volitelný předmět v 6. ročníku 1 hodina týdně, v 7.,8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Cíle vzdělávací oblasti:

- Rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- Vytvářet základní pracovní dovednosti a návyky při praktických činnostech s různými materiály
- Umět rozlišit jednoduché pracovní materiály, poznat k čemu slouží a naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit vhodný pracovní nástroj
- Osvojit si a uplatňovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví při práci a hygieny práce
- Vytvářet pozitivní vztah k práci
- Učit žáky, aby při práci uvažovali
- Dát prostor nápadům a tvůrčí činnost
- Získat orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce

Charakteristika výuky:

Při pracovních činnostech se žáci učí organizovat pracovní prostředí a vlastní činnost.

Žáci se učí poznávat různé materiály a jejich vlastnosti, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky, osvojují si jednoduché pracovní postupy potřebné pro běžný život. Získávají dovednosti a návyky z různých oblastí (ruční opracování dřeva, plastů, kovů, příprava pokrmů,...)

Učí se organizovat, plánovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i ve skupině.

Seznamují se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s hygienou práce a se základy organizace práce při zacházení s nářadím.

Vytváří si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí, pozitivní vztah k práci a její kvalitě.

Žáci získávají dovednosti a poznatky významné pro jejich další životní uplatnění.

Předmět pracovní činnosti je rozdělen do těchto tematických okruhů:

- Práce s drobným materiálem: papírem, slámou, dřevem, drátem, plechem,...
- Technické kreslení
- Historie techniky

- Příprava pokrmů, základy vaření

Provoz domácnosti

Ve všech okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Kompetence k učení

- Osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- Učit se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci
- Vést žáky k základním pracovním dovednostem a návykům včetně správné organizace a práce podle návodu
- Poznávat vlastnosti materiálů, surovin, využívat jejich vlastnosti a hledat vhodnou použitelnost
- Předkládat dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení

Kompetence k řešení problémů

- Zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Promýšlet pracovní postupy
- Umět vypočítat množství surovin a nakoupit
- Rozvíjet tvořivost, vést k uplatňování vlastních nápadů
- Posilovat vlastní důvěru při praktickém ověřování při řešení problémů

Uplatňovat tvořivost a nápaditost k dosažení výsledku

Kompetence komunikační

- Rozšiřovat slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí, pomůcek
- Učit se popsat postup práce
- Vést žáky k používání správné terminologie
- Vést k účinné komunikaci při práci s pracovními materiály
- Seznamovat se přesným významem pracovních pojmů při práci s různými materiály
- Předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- Pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se žáci učí spolupracovat
- Respektovat nápady druhých
- Uvědomovat si vlastní zodpovědnost

Respektovat a uvědomovat si vlastní zodpovědnost, ohleduplnost na pracovišti

Kompetence občanské

- Vytvářet pozitivní vztah k práci a usilovat o dosažení kvalitního výsledku
- Vést žáky k odpovědnosti za kvalitu své práce
- Hodnotit na základě daných kritérií svou činnost
- Vnímát vliv různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnost za jeho ochranu

Kompetence pracovní

- Vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- Vést žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů

- Zohledňovat rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům pomáhat
- Zacházet správně a zodpovědně s pracovními pomůckami
- Osvojovat si techniky s různým materiálem a pomůckami
- Vést žáka k uvědomělému, správnému a bezpečnému ovládní všech používaných nástrojů a materiálů

Předcházet pracovním rizikům

Tento předmět umožňuje žákům získat soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě.

Výuka probíhá v dřevodílně, kovodílně, na školním pozemku, ve školní kuchyňce a v počítačové učebně. Podle možností se budou žákům nabízet vhodné exkurze přímo do provozu.

Ve vyučovacím procesu žáci získávají dovednosti a návyky v těchto tematických kruzích:

- Historie techniky
- Základy technického kreslení
- Práce se slámou, látkou, papírem
- Práce s drátem
- Práce se dřevem
- Práce s plechem
- Příprava pokrmů
- Provoz domácnosti
- Základy elektrotechniky

6. ročník

HISTORIE TECHNIKY	
výstupy	učivo
• objasní důležitost historického poznání • umí pojmenovat a vysvětlit vynálezy, které zjednodušily lidskou práci • objasní význam objevných plaveb a jejich důsledky • chápe pojem průmyslová revoluce • vyjmenuje některé vynálezy 19. a 20. Století	○ objevy a vynálezy v pravěku a starověku ○ objevy a vynálezy v novověku ○ průmyslová revoluce ○ doba techniky, novověk
PRÁCE S TECHNICKÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo

• Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	○ Bezpečnost práce, řád učebny, první pomoc ○ Pracovní postupy, kóty, druhy čar, technické náčrty a výkresy ○ Pracovní postup ○ vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů ○ jednoduché pracovní postupy ○ Technické materiály (dřevo, plast, kovy) a výrobky z nich (řezání, stříhání, broušení, vrtání) ○ Měření, orýsování (metr, úhelník) ○ Problémové úlohy, pracovní nástroje, nářadí
PŘÍPRAVA NA VAŘENÍ	
výstupy	učivo
• udržuje pořádek na pracovním stole • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • bezpečně obsluhuje spotřebiče • poskytne první pomoc při úrazu • orientuje se v základním vybavení kuchyně • umí nakupovat a skladovat potraviny • seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně • zná pravidla správného stolování a společenského chování	○ základní vybavení kuchyně ○ výběr a nákup potravin ○ jednoduchá úprava stolu ○ příprava pokrmů studené i teplé kuchyně ○ pravidla správného stolování

7. ročník

PRÁCE S TECHNICKÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
• Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	○ Bezpečnost práce, první pomoc ○ Technická dokumentace, technické kreslení – pravouhlé promítání, řez x průřez, díry
• Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	○ Pracovní postup ○ Technické materiály a výrobky z nich ○ Měření, orýsování (posuvné měřítko, mikrometr) ○ Spojování materiálů (vruty, lepení, nýtování) ○ Problémové úlohy, pracovní nástroje, nářadí ○ 3D tisk – seznámení s technologií, tisk jednoduchých předmětů
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI	

• Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	○ Finance, rozpočet, banky, peníze ○ Technika v domácnosti, návody k obsluze ○ Domácí údržba, nástroje
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• udržuje pořádek na pracovním stole • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu • orientuje se v základním vybavení kuchyně • seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně • zná pravidla správného stolování a společenského chování	○ základní vybavení kuchyně ○ výběr a nákup potravin ○ jednoduchá úprava stolu ○ příprava pokrmů studené i teplé kuchyně ○ pravidla správného stolování

8. ročník

PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• udržuje pořádek na pracovním stole • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu • orientuje se v základním vybavení kuchyně • seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně • zná pravidla správného stolování a společenského chování	○ základní vybavení kuchyně ○ výběr a nákup potravin ○ jednoduchá úprava stolu ○ příprava pokrmů studené i teplé kuchyně ○ pravidla správného stolování
PRÁCE S TECHNICKÝM MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
• Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	○ Bezpečnost práce, první pomoc ○ Technické výkresy
• Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů,	○ Tvorba vlastního pracovního postupu ○ 3D tisk – využití pro složitější výrobky

pracovních nástrojů a nářadí	
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI	
• Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	○ Rodinný rozpočet, půjčky
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	
• Ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky • Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	○ Digitální technika a práce s ní ○ Robotizace ○ CNC stroje ○ Digitální technologie a jejich propojování ○ Mobilní služby, mobilní telefony, tablety

9. ročník

PŘÍPRAVA POKRMŮ	
výstupy	učivo
• udržuje pořádek na pracovním stole • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu • orientuje se v základním vybavení kuchyně • seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně • zná pravidla správného stolování a společenského chování	○ základní vybavení kuchyně ○ výběr a nákup potravin ○ jednoduchá úprava stolu ○ příprava pokrmů studené i teplé kuchyně ○ pravidla správného stolování
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY	
výstupy	učivo
• Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů,	○ Bezpečnost práce, první pomoc ○ Pracovní postup ○ Technické materiály (dřevo, plast, kovy) a výrobky z nich ○ Problémové úlohy, pracovní nástroje, nářadí

pracovních nástrojů a nářadí	
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ	
výstupy	učivo
- Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model - Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. - Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	- Sestavování modelů, jednoduchý program, plán, návod, náčrt - Tvorba konstrukčních prvků, předloha - Montáž a demontáž, schéma
ELEKTROTECHNICKÉ PRÁCE	
výstupy	učivo
- ovládá zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s elektrickým proudem - ovládá základy poskytování první pomoci při úrazech elektrickým proudem - zná elektrotechnické značky - pomocí stavebnice zapojuje jednoduchý elektrický obvod - objasní princip rozvodu elektrické energie - rozpozná používané prvky elektrotechnických zařízení - dovede číst základní schémata elektrotechnických zapojení - vyjmenuje a popíše elektrické spotřebiče v domácnosti	- elektrický obvod - užití elektrické energie - výroba elektrické energie - instalace elektrických zařízení - elektrotechnické značky - elektrické spotřebiče v domácnosti

Keramika

8. ročník

HLÍNA JAKO MATERIÁL	
výstupy	učivo
seznamuje se s materiálem, jeho možnostmi a zpracováním	- struktura materiálu - vlastnosti mokré hlíny - vlastnosti suché hlíny, sušení - význam keramické hlíny ve vývoji člověka
ZÁKLADNÍ POJMY	
výstupy	učivo
zvládá základní pojmy	- šlikr (složení, technika spojování) - pece (přírodní, elektrické) pálení, přezah, terakota - glazura, glazovaná keramika, střep
ZPRACOVÁNÍ HLÍNY	

výstupy	učivo
• vytváří vlastní kreativní řešení při zpracování námětu	○ techniky zpracování hlíny - válečková, hrudková ○ modelace z ruky ○ válení plátu ○ spojování
TECHNIKY ZDOBNÍ	
výstupy	učivo
• využívá různé techniky zdobení a dekorování	○ reliéfování - promačkávání ○ škrábání ○ rýhování ○ nalepování ○ vlastní tvarování ○
DEKOROVÁNÍ KERAMIKY	
výstupy	učivo
• využívá různé techniky zdobení a dekorování	○ glazování - tupování ○ stříkání ○ dokreslování ○ vymývání
BEZPEČNOST A HYGIENA	
výstupy	učivo
• dodržuje obecné zásady hygieny a bezpečnosti při práci s prac. pomůckami • udržuje pořádek ploch i nástrojů a prac. pomůcek	○ zásadní pravidla pro práci s keramickým materiálem ○ pravidla pro užívání pomůcek ○ ochranné pomůcky

9. ročník

MATERIÁL A JEHO ROZMANITOST	
výstupy	učivo
• kreativně uplatňuje nabyté dovednosti při zpracování složitějších námětů	○ využití materiálu podle druhu (točírský, šamotový, lící hmota)
POJMY V KERAMICE	
výstupy	učivo
	○ lící hmota, formy, odstupňované lití ○ výpal, délka, opakovaný výpal ○ druhy a složení glazur ○ engoby ○ pomůcky - špachtle točírské, vyklepávací, tvořítka
ZPRACOVÁNÍ HLÍNY	
výstupy	učivo
• na základě vlastních zkušeností nalézá a do komunikace zapojuje prostorová vyjádření, která sám vytvořil či upravil	○ modelace z koule, hnízda ○ spojování z plátů ○ vymačkávání ○ stavění figur

	○ vytřukávání
DEKOROVÁNÍ	
výstupy	učivo
využívá poznatků z historického vývoje, popř. jiných národnostních skupin pro dekor	- dekor glazurou - dekor engobou - vymývání aventurinem - reliéfování - razítkováním - žlábkováním - průřezem - vrstvení hlíny a proškrab
PRAVIDLA PRO PRÁCI S MATERIÁLEM	
výstupy	učivo
rozpoznává a interpretuje současná aktuální umělecká zpracování z médií i regionu	- zásadní pravidla a hygiena pro práci s keramickým materiálem a při glazování - bezpečné užívání pomůcek

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až 53 školského zákona a klasifikačním řádem, který je součástí Školního řádu.

V prvním až devátém ročníku jsou žáci hodnoceni známkami. Součástí hodnocení je ústní povzbuzení, pochvala, ocenění a pozitivní motivace. Při poskytování zpětné vazby je kladen důraz na vhodnou formulaci. Přednost je dáována pozitivnímu vyjádření a následně se hodnotitel vyjadřuje ke konkrétním nedostatkům. Jedním z hlavních cílů naší práce je oslabování vnější motivace žáků – motivace prostřednictvím známek (učení pro známky) – a naopak posilování motivace vnitřní, která je podporována utvářením potřeb žáků, vytvářením vhodného klimatu ve třídě (škole), eliminováním nudy a odbouráním strachu. Významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo dělat chyby – uvědomění si chyby je příležitost naučit se to lépe.

V individuálních případech a po dohodě s rodiči je prováděno slovní hodnocení, zpravidla na doporučení školského poradenského zařízení.

Součástí hodnocení bývá zpravidla i sebehodnocení dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svou práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Základní pravidla pro použití klasifikace:

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky z každé pololetí. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.
Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen v případě, kdy je tento způsob doporučen od školského poradenského zařízení.
5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do ŠOL nebo žakovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.
6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky alespoň týden dopředu. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do ŠOL. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
8. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkúšuje.
9. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
10. Informace jsou rodičům předávány prostřednictvím ŠOL a při osobním jednání na třídních schůzkách nebo hovorových hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace.
Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
Individuálních pohovorů se mohou zúčastnit i žáci a mají možnost se k hodnocení učitele vyjádřit.

11. Vyučující dodržují **zásady pedagogického taktu**, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

7 Přechodná ustanovení

Vzhledem k postupnému zavádění povinného předmětu informatiky ve školním roce 2022/2023 bude:

- 8. a 9. ročník ve školním roce 2022/2023 plnit výstupy podle ŠVP číslo 5 – platným od 1. 9. 2016, č.j.11/2016.
- 9. ročník ve školním roce 2023/2024 plnit výstupy podle ŠVP číslo 5 – platným od 1. 9. 2016, č.j.11/2016.
- Ostatní ročníky se od školního roku 2022/2023 začnou učit podle nového ŠVP č. j. JUB/764/2022